

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

SETHU

pan

da

va

pu

ram

İngilizceden Çeviren
Oğuzhan Aydın

dedalus

pandavapuram

SETHU

Sethu, Hindistan'ın ve Malayalam kültürünün en değerli yazarlarından. İsmi Hint edebiyatını gerçekleştiren O. V. Vijayan, M. Mukundan, Anand gibi yazarlarla adı birlikte anılıyor. Kendisine sunulan ulusal ödüllerin yanı sıra uluslararası ödüllere ve bilinirliğe sahip yazarımız toplumcu gerçekçilikle büyülmüş olanı gösterişli biçimde bir araya getirebiliyor. Yapıtlarının tamamına yakınında toplumunun gelenekleri, Hindistan rüyaları ve bunların karşısında yeni dünyanın ideolojik yapılanmaları ve postkolonyal coğrafyasının çıkmazları var.

Pandavapuram, Sethu'nun en değerli romanlarından. Pandavapuram yolları kararmış, evlerinin ciğerleri çürümüş bir sanayi kasabası. Romanın her yerinde Pandavapuram'ın zihin karışıklığı, acıları ve onun "ah" sesleri var. Kocası tarafından terkedilmiş Devy romanın başkarakteri. Çok iyi niyeti yanılgılarıyla romanı ve yaşamını sırtlayan Devy, hayal gücünün kendisine ettiği oyunlarla başa çıkmaya çalışıyor. Anlatı ilerledikçe kendisini çevreleyen Pandavapuram'ın büyülmüş yönleri de belirginleşiyor. Feminist bir söylemi de izleğinin içinde değerlendiren roman, Devy'nin ağzından çıkıvermiş olan şu cümleyi okurun zihninde sürekli yankılıyor:

"Hayal gücü bir tür lanettir!"

9 786059 203227

dedalus

rumam kırık beş

www.dedaluskitap.com

*Spencer Holst sever
misiniz ya da Onur
Selamet?*

© Dedalus Kitap - 2016

Yazar: Sethu

Kitabın Adı: *Pandavapuram*

İngilizceden Çeviren: Oğuzhan Aydın

© D C Books/Rights Reserved

First Published 1995

T.C. Kültür Bakanlığı

Sertifika No: 34356

Isbn: 978-605-9203-22-7

Dedalus Kitap: yüz yirmi iki

Roman: kırk beş

Basım Tarihi: aralık iki bin on altı

Genel Koordinatör: Fethi Karabali

Yayın Danışmanı: Selahattin Özpabıyıklar

Yayın Yönetmeni: Sedat Demir

Yayına Hazırlayan: Emre Yaman

Düzeltilti: Baran Güzel

Sayfa Düzeni: Adem Şenel

Kapak Tasarım: Altamira Adworks

Baskı-Cilt: Şenyıldız Yay. Matbaacılık Ltd. Şti.

Topkapı /İstanbul (Sertifika No: 11964)

Çatalçeşme Sok. Meriçli Apt. No. 44/101

Fatih / İstanbul

www.dedaluskitap.com

Tel: +90 212 513 03 43 • Faks: +90 212 513 03 44

PANDAVAPURAM

SETHU

İngiliceden Çeviren:
Oğuzhan Aydın

Sethu

1942 yılında doğan yazar A. Sethumadhavan, Sethu adıyla bilinmektedir. Otuzdan fazla kitap yazmış olan Sethu, 1978 ve 1982 yıllarında *Pandavapuram* ve *Pediswapnangal* kitapları ile Kerala Sahitya Akademi Ödülü'ne layık görülmüş, kendisine 2005 yılında Vayalar Ödülü verilmiştir. *South Indian Bank* ve Hindistan'daki *National Book Trust* yayınevinde yöneticilik yapmıştır.

Oğuzhan Aydın

1992 yılında İstanbul'un Üsküdar semtinde doğdu. Çeşitli çeviri projelerinde yer aldı. İstanbul Üniversitesi, İngilizce Mütercim Tercümanlık Bölümünde eğitim aldı. Edebiyata düşkün, yazınsal çeviriyi tutkuyla yapan çevirmenimiz, daha önce yayınevimiz için *Emile* ve *Khasak Efsaneleri* isimli romanları çevirdi. Şimdi-lerde çocuk edebiyatı çevirileri yapıyor.

BİR

Dün gece uzanmış, her zamanki kâbusu beklerken, Pandavapuram girdi zihnime; eşsiz anıların çeşit çeşit renklere bürünmüş cam parçalarını saçarak. Mülteci kampındaki kilisenin tavanında asılı, gökkuşağı renkli avize düşüp parçalanmış olmalı. Önce, zemini kırmızı fayanslı ve çatısı sarı tenekeden evleri gördüm. Arkalarında da aynı sarı renkli binalardan vardı. Bütün koloni sarıydı. İnsanların yüzleri, fabrika bacalarının kustuğu zehirli havayı solumaktan, kırmızıya çalan sarıya dönmüştü. Fabrika ve koloniyi birbirine bağlayan karanlık yolda, geceye sarı ışıklar püskürten sokak lambaları vardı. Sarı, pis duman koloninin üstünde bir bulut gibi asılı duruyordu her daim. Şekli ve biçimi sürekli değişiyordu. Bazen balıkçı tarafından serbest bırakılmış iblis olurdu, ağzı açık havada uçan. Bazen yok edici *Durga*¹ olurdu. Ve bazen de biçimi, meditasyona gömülmüş sessiz Ana'nın suretine dönüşürdü. Ve bu dönüşümlerle, kolonideki bahtsız kölelerin ruh hali de değişirdi.

Güneş batmıştı. Koloninin arkasındaki meydana yayılmıştı. Sisten nemlenmiş otların arasından, yalnız başıma yürüdüm. Yalnız, yapayalnız... Karanlık ve sis, önüme perdeler asmak

1 Durga: Hinduizmde Tanrıça Devi'nin güçlü bir formu. (ç.n.)

için birbirine karışmıştı. Meydanda kimse yoktu. “Devi, akşam vakti bu terk edilmiş meydanda tek başına yürümekten korkmuyor musun?” diye sordum kendime. Bu soruya verecek bir cevabım yoktu. Meydanı geçtim ve etrafı çitle çevrilmiş portakal ağaçlarının arasındaki ıslak yolda amaçsızca yürümeye devam ettim. Kısa bir mesafe yürüdükten sonra irkilerek arkama baktım. Sert bıyıklı bekçi, arkamdaki geçide dayanmış bekliyor muydu?

Bulabildiğim her taşla, bir cam parçasıyla, bir avuç havayla, algılanabilen her koku ve sesle Pandavapuram’ı oluşturmaya çalışırken, zihnim çaresizlik içinde ağladı. Seneler önce, aklım bir karış havadayken, bir hafta önce tanıştığım bir adamın karısı olarak Pandavapuram’a adım atmıştım. Dün gece yatakta dönüp dururken Pandavapuram’ın yaşlı, kara sürücüsünün kadim atından gelen toynak seslerini duydum. At, alçak bambu duvarın üstünden atladı ve gürleyen toynak sesleriyle evin etrafında daire çizip durdu. Pencereyi açıp dışarı bakmaya korktum. Adamın adını unutmuştum. Ama solmuş kara şapkasının altında, çapaklanmış gözleri ve çiçek bozuğu suratı aklımdan hiç çıkmamıştı. Onu unutamam. Kunhikuttettan ve ben, tepenin doruğundaki Devi² tapınağına onun at arabasıyla gitmiştik. Tanrıça, granit duvarların içindeki kutsal odada kırmızı ipekler içerisinde, saçının yivi kırmızı *sindoorla*³ süslü, bacak bacak üstüne atmış oturuyordu. Yüzü, meditasyonun ateşiyle yanıyordu. *Sindoor* yüzünü kızılaştırıyordu. Pandavapuram’ın zamparaları teker teker tanrıçanın ateşine düşüyor, gece keleşbeğı

2 Devi: Hinduizmde Ana Tanrıça. (ç.n.)

3 Sindoor: Hindistan’da genellikle evli kadınların, saç ayırma çizgilerine sürdüğü, kırmızı veya turuncu renkli, toz halinde bir çeşit kozmetik ürün. (ç.n.)

gibi yanıyorlardı. Tanrıça, külleri alıp, kocalarını kaybeden talihsiz kadınların alınlarını işaretliyordu. O, Pandavapuram'lı evli kadınların koruyucusuydu. Evlenip Pandavapuram'a gelen her kız, "Devi, ulu tanrıça, bizi Pandavapuram'ın zamparalarından koru. Bize onların büyülerine karşı koyacak güç ver!" diye dua ederdi. Buna rağmen zamparalar, savunmasız kızları mahvetmek için burunları havada, kasıla kasıla yürürlerdi Pandavapuram sokaklarında. Ama şimdi binlerce mil ötede, bilinmeyen misafiri getirecek olan treni bu terk edilmiş peronda beklerken, Pandavapuram bana çok uzak geliyor. İrkilerek, acıyla tekrar düşünüyorum: Pandavapuram çok uzakta.

Raylar, akşam güneşiyle parladı. Bizonların otladığı açık alanın arkasındaki ilkokul açıkça görülebiliyordu. Demir parmaklıklarla sonlanan, kırmızı taştan basamakların olduğu yerde sarı binalar sıra sıra dizilmişti. Gökyüzü geçkin duruyordu.

Günde bir kere gelen tren, Pandavapuram'dan kimseyi taşımıyordu. Pandavapuram'a sadece bir kişi ekmek parası için gitmişti, o da benim Kunhikuttettan'ımdı. Pandavapuram'ın tren istasyonu, ineklerin sürekli otladığı yeşillik alanın ötesinde, tenekeden bir kulübeden ibaret. Fabrikanın yakınında bir istasyon daha var. Meydanın batısında, mülteci yerleşkesiyle kuzey tepelerinin arasındaki gölün kıyılarında beyaz leylekler, tek ayaklarının üstünde sudan zıplayan balıkları izler, meditasyon yaparlardı. Kasabaya doğru yol almakta olan dolu kağından gelen zil sesleriyle uyandıklarında uçarlar ve biraz sonra ihtiyatlı bir şekilde geri gelirlerdi. Zira bir süre önce birkaç silahlı genç yolcu, gölün

kıyısına gelmiş ve o gün gölün kara suları, kanla kırmızıya boyanmıştı...

Sağ ayağı nasır dolu yaşlı hamal, sütundan sarkan bir demir parçasına doğru topalladı ve şiddetle demir parçasına defalarca vurdu. Tiksintiyle raylara tükürdü. Çıkan ses, demir kalaslara çarpıp dağılıyordu. Teneke çatının altına yuvalanmış kuğular öttüler ve uçup gittiler. İstasyon şefi, önlüğünü alelacele ilikleyerek, elinde çubuklarına sarılı bayraklarla mağarasından çıktı. Yüzünden, öğle uykusunun yarıda bölünmesinden duyduğu rahatsızlık okunuyordu. Bulanık gözlerini ovuşturdu ve ilahi bir güce sesleniyormuşçasına genişçe esnedi. Bankta mayışık mayışık uyuklayan beş altı yolcu uyandı. Ayağa fırladılar, peronun ucuna gelip kuzeye doğru baktılar. Uzakta, demir direklerin ötesinde karanlık bir çember belirmeye başladı: Gürültülü toynak sesleriyle, kara yüzünden sanki başka bir gezegenden gelen bir elçiymiş gibi duman kusarak, yaklaştıkça büyüdü.

Tren, sanki sığınağa eriştiği için rahatlamış ve şaşırmış gibi bitkin bir halde durdu.

Birkaç yolcu indi. Kuzeye iş için giden insanlar. Beş altı okul çocuğu. Birkaç Müslüman balıkçı, kafalarına *jamanthi* çiçekleri, burunlarına parıldayan hara takmış birkaç Tamilli kadın. Tütün kokuyorlardı.

Devi, oturduğu banktan kıpırdamadı. Ama gözleri kalabalığı dikkatlice taradı. İçlerinde Pandavapuram'dan gelen biri var mıydı? Boyun hizasında saçlar. Safran rengi bol *kurta*⁴. Kara pantolon. Damarları çıkmış, güçlü kara eller. Nikotin lekeli uzun parmaklar. Bir zamparanın delici gözleri. Bir

4 Kurta: Güney Asya'da kadın ve erkeklerin giydiği, çeşitli formlara sahip üst giysiler için kullanılan genel tabir. (ç.n.)

zamparanın değişmeyen ifadesi. Adamın adı neydi? Hatırlamıyordu. Ama ne yaptığını hatırlıyordu. Pandavapuram'ın zamparaları arasında diğerlerine göre daha zeki olanlarındandı. Koca ürkek gözlerle, kırsal kesimlerden Pandavapuram'a ilk defa gelen yeni evli her kız için bir tehlikeydi. Genç adam, karşı evin penceresinde, ağızında sigarası, şehvetli bakışları yatak odalarındaki kızlara odaklanmış dururdu. Pandavapuram'da birçok yuvanın yıkılmasına sebep olan zamparalardan biriydi.

Trenden inen yolcular, yüksek sesle konuşa konuşa giriş kapısından çıktı. Bekleyen yolcular trene bindi, peron kısa sürede boşaldı. Zil tekrar çaldı ve tren bir ısıklık sesi çıkardı. İstasyon şefi kafasını salladı, esnedi, ilahi güce, *Guruvayurappan*'a⁵ tekrar seslendi ve yeşil bayrağını salladı. Bir ayini daha tamamlamanın verdiği rahatlıkla mağarasına sıvıştı. Dağılmayan, gökyüzünde süzülen duman kaldı geriye.

Hayır, bu trende değildi. Belki yarınkinde olur? En azından yarın gelmez mi? şu an muhtemelen trendedir. Trende geçen iki gün ve gecenin ardından vücudu ve zihni yorulmuş, muhtemelen onu bir zampara yapan kadere lanetler okuyordur. Gelsin bakalım. Canı istediği zaman gelsin. Başka nereye gidebilir ki? Her hareketini kontrol eden ince ipler bu parmakların ucunda. Onu Pandavapuram'dan ben çağırdım.

Devi yavaşça ayağa kalktı. Sarisini düzelitti, şemsiyesini aldı ve çıkışa doğru yürüdü. Elini uzatmış bekleyen beyaz paltolu biletçinin yanından onu görmemiş gibi geçmek üzereydi ki, biletçi ona birkaç adım atarak yaklaştı ve, "Siz Thek-kepuram okulunda öğretmen değil misiniz?" diye sordu.

Başıyla onayladı.

5 Guruvayurappan: Hinduizmde bir tanrı. (ç.n.)

“Siz Devi Öğretmen misiniz?”

Bunu nereden bildiğini soracakmış gibi kafasını kaldırdı. Adam gülümsüyordu. “Kızım sizin sınıfınızda P.K. Malathi.”

“Evet, biliyorum,” diye mırıldandı.

“Malu hep sizden bahsediyor.”

“Şey...”

“Size bir şey sorabilir miyim? Kızmayın ama. Neden her gün buraya gelip bu treni bekliyorsunuz? Birini mi bekliyorsunuz? Bir süredir merak ediyorum...” Sesi, yanlış anlaşılmaktan korktuğunu ele veriyordu.

“Belli birini beklemiyorum.” İleri doğru bir adım attığında adam kenara çekildi ancak onu bekleme odasının ucuna kadar takip etti.

“Birini mi bekliyorsunuz?” diye tekrarladı sorusunu.

“Belki de...”

“Anlıyorum. Sormamın sebebi,” tereddütle devam etti, “kocanız...”

Cevabı zihninde verdi: “Evet, birini bekliyorum. Zamparamı.” Basamaklardan aşağı çabucak indi.

Arkasından adamın, “Sordum sadece,” diyen sesini duydu.

Duvarın dibindeki banyan ağacının altına park etmiş taksinin içindeki iki adam onu işaret edip bir şeyler söylediler. Ne dediklerine aldırmadan, hızlıca yürüyerek uzaklaştı.

Otobüs, gelen trenin yolcularını bekleyecekti durakta. Eğer otobüsü kaçırırsa, birkaç mil yürümek zorunda kalacaktı. Eve vardığında hava kararmış olacaktı.

Devi adımlarını hızlandırdı.

İKİ

Kararan gökyüzü, tepelerin arasındaki boşluktan indi. Kadın öfkeden titreyerek, çapraz yağan yağmurun ip-liklerini dağıtarak yamaçtan aşağı indi, salınmış saçları havada uçuşuyordu. Sesindeki ahenk ve ayak bileğindeki şıngırtı ağaçları korkudan titretti. Çalılara saklanmış çakallar ürküp uludular. Burnundaki halka, şimşek gibi parladı. Adım attığı yerlerde zehirli dikenler bitti. Ağzının kenarından damlayan kanın düştüğü yerde *thechi*⁶ çiçekleri açtı. Yağmurdan duvarları aşarak, aşağı doğru hiddetle koştu. Kudurmuş vücudunun sıcaklığı, eriyip giden günde ter damlaları yarattı.

Geceleyin yağmur dindiğinde, savaşı rüzgârın kibri söndüğünde, o eski atıyla bulutların, kırmızı günbatımının içinden geçen genç prens görülürdü. Altın dantelli türbanın altında sıcak, pembe bir yüz, aşağı burulmuş küçük bir bıyık, gökkuşağı renkleriyle parlayan elmas küpeler... Ve üzerinde yumuşak dudakların bıraktığı zehir izleri olan uzun bir boyun...

Hayır, bunların hepsi yanlış. En iyisi her şeye baştan başlayayım. Bulabildiğim her taşla ve cam parçasıyla ve her avuç dolusu havayla ve algılayabildiğim her kokuyla bir biçim

6 Thechi: Buket hâlinde açan, genellikle kırmızı renkte bir çiçek türü. (ç.n.)

oluşturayım. Uzun, bol, safran rengi *kurta* ve kara pantolon. Damarları çıkmış güçlü kara eller. Nikotinle kirlenmiş uzun parmaklar. Yürürken sola meyil edişi, ellerinin sallanması.

Yorgun yüzde yanan iki göz. Bir zamparanın gözleri.

Evet, şimdi oldu.

Hafızanın katmanlarını geçtikçe, dantel türbanın altındaki yüz de bulanıklaştı. Yanan gözler, halkalar halinde dalgılan dalgaların arasından seçilmeye başladı.

Evet, hepsi doğru. Gerçek ve hayal arasındaki ince duvarları yıkalı çok oldu. Gerçeği kurguya, kurguyu gerçeğe çevirmekteki ender yeteneğim şu günlerde beni eğlendirmiyor bile.

Ama şunu açıkça belirtmeme izin verin. Bu şekilsiz hayaller, amaçsız gezinen hatıralarıma yön vermiyor. Öyleyse bırakın bu hayallerime belirli şekiller vereyim, onları renk ve kokularla doldurayım.

Uzun, bol, safran rengi *kurta*. Kara pantolon. Damarları çıkmış güçlü kara eller. Yorgun yüzde yanan gözler. Gökten gelmiyor. Ayakları her zaman yere değiyor. Tuzağa düşürmek ve köle etmek için doğmuş.

Her şeyi içime atıyorum. Neden her gün onu beklediğimi bilmiyorum. Neden kuvvetimi toplayıp elimdeki bütün büyü gücüyle onu buraya çekmeye çalışıyorum, bilmiyorum.

Ama onun o avcı gözleri yok mu!

Tanrıçanın tepelerden dans ederek inen sureti artık karşımda değil. Yağmur kendini tüketti. Bulutlar daha karanlık yerlere kaçtı.

Yolu, gelişine hazırlayayım.

Kırmızı ayağının yere dokunduğunu görüyorum... Tam şu anda. Ulu *Durga*! Onu tamamen görebiliyorum artık. Bu o.

Taksi, hamal kulübesinin yanında acı bir fren sesiyle durdu. Yolun kenarına istiflenmiş kumun üzerine çömelmiş genç adam, içtiği sigarayı attı ve daha iyi görebilmek için yerinden kıpırdamadan kafasını eğdi.

“Kalarippadam Kunhikuttan’ın evine nasıl gideriz diye sor,” dedi yolcu, şoföre.

Şoför, genç adama sordu: “Kalarippadam Kunhikuttan’ın evi nerede?”

“Buralarda Kalarippadam Ailesi’ne ait üç veya dört ev var. Sizin Kunhikuttan’ın evi hangisi bilmiyorum.”

“Kunhikuttan, iş için Pandavapuram’a, kuzeye gitmişti.”

“Kimden bahsediyorsun bilmiyorum,” diye omuz silkti genç adam. “Başka yerlere çalışmaya giden bir sürü buralı asker var. Kim bilir her biri şimdi nerededir?”

“Kunhikuttan orduda değil. Bir fabrikada çalışıyor.” Yolcu kafasını salladı ve sabırsızca açıklamaya çalıştı: “Alnında büyük bir yara izi vardı. Bir yana meyilli yürüyor...”

Genç adamın bunu duyunca gülesi geldi. *Lungisinden*⁷ bir sigara daha aldı ve ayağa kaktı.

“Böyle detaylar ne işe yarayacak sence? Neyse, bir dakika bekle burada, *paan*⁸ dükkânındaki adama sorup geleyim.”

Bu esnada taksi şoförü arabadan çıkmış, hamal kulübesine oyulmuş harfleri okumaya çalışıyordu. Kulübe neredeyse tamamen yosunla kaplıydı. En sonunda güç bela

7 *Lungi*: Peştamala benzeyen geleneksel bir giysi. (ç.n.)

8 *Paan*: Betel isimli bitkinin yapraklarından hazırlanan ve genellikle uyarıcı olarak çiğnenen bitkisel bir ürün. (ç.n.)

okudu: “Kalarippadam Ailesi’nden Kunhunni Mennon tarafından bağışlanmıştır.”

“O Kunhikuttan’ın büyük amcası,” dedi yolcu, “önemli bir adamdı. Buraların hepsinin Kalarippadam Ailesi’ne ait olduğu zamanlar vardı. Sonra ataları yiyip içerek, kadınlarla gönüllerini eğlendirerek harcadılar servetlerini, tükettiller. Tüketmeselerdi Kunhikuttan, Pandavapuram gibi bir yere iş aramaya gitmek zorunda kalmazdı. Bana her şeyi anlattı. Her şeyi biliyorum...”

Genç adam, yakındaki ufak dükkânın sahibiyle dönmüştü. Kısa bir pelerin giyen dükkân sahibi konuşurken, kırmızı ağzındaki çirkin dişleri görünüyordu: “Tam olarak hangi evi aradığınızı bilmiyorum. Buralarda Kalarippadam Ailesi’nin beş veya altı kolu var. Ailenin mal varlığı dağıtıldığında her biri farklı bir yöne gitti. Birbirlerini tanıdıklarından bile şüpheliyim. Nereden geliyorsun?”

“Kuzeyden, Kunhikuttan’ın çalıştığı Pandavapuram’dan geliyorum. Kunhikuttan’ın evine gitmem lazım.”

“Ne yapacağını söyleyeyim. Ailenin bir kolu oldukça varlıklı. Kalarippadam Ailesi’nin kadınlarından biriyle evli olan Unni Menon Efendi’ye⁹ sorabilirsin. Thekkepuram okulunda öğretmenlik yapıyor ve aynı zamanda *Karayogam*’ın¹⁰ başkanı. Buralardaki bütün *Nair*’leri¹¹ tanır.”

“Bu bahsettiğin Unni Menon Efendi nerede kalıyor?”

“Babadan kalma evde. Evin eski kısımlarını yıktı, çatıyı tekrar yaptı ve evin geri kalan kısmını tamir etti. Oraya

9 İng. Master: Hindistan’da okumuş kişilere verilen, saygı belirten bir unvan. (ç.n.)

10 Karayogam: Nair kastının kurduğu bir çeşit dernek, örgüt. (ç.n.)

11 Nair: Güney Hindistan’da bir kast grubu. (ç.n.)

varmak için şu yoldan dümdüz gitmeniz lazım.” Dükkân sahibi güneyi işaret etti. Etrafı çakılla kaplı yol çukurlu ve engebeliydi. “Hastaneden batıya dönün. İlerde bir tapınak ve banyan ağacı göreceksiniz. Ağacın arkasından, güneye doğru devam edin. Tapınak deposunun yanından yani...”

“O kadar gitmenize gerek yok,” diye böldü genç adam. “Sol tarafta badanalanmış bir duvar ve kapı göreceksiniz. Evi kaçırmamız mümkün değil. Duvarın üstünde bir sürü ebe-gümeci var. Unni Menon Efendi’nin evi orası.”

“Oraya arabayla gidilir mi?” diye sordu taksi şoförü şüpheli bir ses tonuyla.

“Arabayla gidilir miymiş! İyi soru.” Genç adam güldü. “Unni Menon Efendi, Karayogam’ın başkanı, bir sonraki meclis seçimlerinde aday olacak...” Araba hareket etti. Yolcu bir sigara yaktı ve şoföre sordu: “Araba senin mi?”

“Hayır efendim. Aimutti Haji’nin.”

“Çok müşterin oluyor mu?”

“Burada müşteriyi nereden bulacağım efendim?” Şoför iç geçirdi. “Burada kim taksi tutar ki? Buranın istasyonunda kırk yılın başı yolcu iner. Buraya gelmek için de özel otobüs var. Biraz beklemen gerekse de sadece yetmiş paise tutar. O zaman kim, niye taksi tutsun? Her sabah arabayı bir çeşit görevmiş gibi park ediyorum buraya. Müşteri çıkarsa ne ala. Ha tabii, Hajiyar’ın kendisi daimi müşterim.”

Appukuttan Vaidyar’ın hastanesini gördüler. Oradan batıya doğru döndüler.

Eski bir tapınak. Eski fil ahırının kırık, çarpık girişleri. Banyan ağacının altına çömelmiş uzun saçlı iki adam.

Arkalarında, üstüne siyah bir ok çizilmiş, Viyajakerala Teknik Üniversitesi'ni işaret eden teneke bir levha.

Araba döndü ve iki tarafı tel örgülerle çevrili bir patikaya saptı. Yol dardı, araba güç bela ilerleyebiliyordu. Elleri balık dolu sepetlerle ters yönden gelen balıkçı kadınlar önce dik dik baktılar, sonra arabanın geçmesi için söylene söylene yoldan çekilip tel örgülere dayandılar.

Patikadan çıkıp açık bir alana geldiler. Duvar yakın zamanda badanalanmıştı. Duvarın kapısı da yeniden inşa edilmişti. Ebegümeci çiçekleri duvarın üstünden kafalarını uzatıyorlardı.

“Aradığımız ev bu olmalı efendim,” dedi şoför.

Yolcu indi.

Arabanın sesini duyunca biri kapıyı açtı ve dışarı baktı.

“Burası Unni Menon Efendi'nin evi mi?” diye sordu yolcu.

“Evet.”

Adam kapıyı tamamen açtı ve dışarı çıktı. Tıknaz, gri, kısa saçlı bir adamdı. Kalın kaşları ortada birleşiyordu. Sarkık göğüsleri koca göbeğinin üstünde duruyordu ve göbek deliğinin olması gereken yerde bir şişkinlik vardı. Altın boncuklardan uzun bir zincir takıyordu. Zincirden altın bir kaplan pençesi sarkıyordu.

Dur bir saniye. Nefret ettiğim birinin yüzünü, tüy kalemini aklımda köpüren nefrete batırarak tüm iğrençliğiyle mi yaratmalıyım? Yoksa ona, tapınağın yosun kaplı duvarlarına kazınmış yüzlerden birini mi bahşetmeliyim? Ama Unni Menon Efendi'nin kendi yüzü var. Yine de farklı insanlar aynı yüzü farklı algılayabilir. Sevdiğimin yüzüne tükürecek insanlar da olabilir. Neyse, nasılsa yüz ile adamın

birbirleriyle alakası yok. Maskeyi soyup da altındaki yüzü görebilir miyiz sanki?

Bu yüzden Unni Menon Efendi'yi kendi yüzüyle bırakacağım.

“Unni Menon Efendi?” diye sordu yolcu.

“Benim,” diye homurdandı. “Ama sizi çıkaramadım.”

“Kalarippadam Kunhikuttan'ın evini arıyordum.”

“Kunhikuttan?” Unni Menon, kaşlarını sorgularcasına kaldırdı. Düşüncelere dalmış şekilde, kısa bıyığını okşayarak, bir süre öylece durdu.

“Kuzeyde, Pandavapuram'da çalışıyor...”

“Evet, evet. Kimi kastettiğini anladım. Ama Kunhikuttan şu an burada değil. Kimse de nerede olduğunu bilmiyor.”

“Onun çalıştığı yerden geliyorum. Kuzeye gitmeden önce evine bir uğrayayım diye düşünmüştüm.”

O an, Unni Menon'un yüzünden açgözlülük okundu. Sesini alçaltıp sordu: “Kunhikuttan bir şey yolladı mı? Para veya herhangi bir şey?”

“O...” Yolcu duraksadı, “alelacele geldim. Ayrılmadan önce Kunhikuttan'ı görmedim.”

“Her hâlükârda durum vahim. Onlar da bir şekilde Kalarippadam Ailesi'nin fertleri. Ama onların şu anki durumunu düşündüğümde...” Unni Menon, bir yabancıya bunları neden anlattığını düşünerek bir an duraksadı.

“Kunhikuttan para yollamıyor mu?” diye sordu.

“Para yollamıyor muymuş! Tüh!” diye tükürdü Unni Menon. “Kalarippadam soyundan değil mi? Doğru bir şey yapar mı hiç? Para yollamayı geç, en azından karısının burada

olduğunu hatırlaması gerekmez mi? En azından bir mektup yollayabilirdi...”

“Ben gideyim mi öyleyse efendim?” Soruyu soran, kafasını kaşıyan taksi şoförüydü.

“Arabayı gönder gitsin. Ev buraya çok yakın. Ben seni götürürüm.”

Şoför bagajı açtı ve içinden siyah bir bavulla el çantası çıkardı. Unni Menon’un gözleri çantayı iştahla okşadı.

Şoför fazladan iki rupi aldığına sevindi. Adama selam verdi ve kibarca sordu: “Bugün dönmeyeceksiniz, değil mi efendim?”

Bunu düşünmemişti.

Şoförün sorusunu Unni Menon cevapladı: “Geç oldu. Bugün gitme.”

Konuşurken gözleri bavula sabitlenmişti. “Yarın sabahki trenle gidersin. Uzak yoldan geliyorsun. Gitmeden önce bir gün kal.”

Genç adam bu plana karşı çıkmadı.

Şoför hiçbir gitme belirtisi göstermeden öylece durdu. “Sabah arabayı alıp geleyim mi?”

“Gerek yok,” dedi Unni Menon. “İhtiyacımız olursa seni ararız.”

Şoför bir kere daha selam verdi ve arabayı çalıştırdı.

Unni Menon bavulu çoktan kaldırmış ve eve girmişti. “İçeri gelip otursana?” diye davet etti yolcuyu.

“Daha sonra lütfen. Önce Kunhikuttan’ın evine gitmek istiyorum.”

“Pekâlâ.” Unni Menon, cevabı beğenmese de bavulu kaldırdı ve memnuniyetsizliğini belli etmeden önden yürüdü. Genç adam onu takip etti.

“Zahmet etmeyin efendim, bavulu ben taşıyım.”

“Ne zahmeti. Dert etme.”

Açık alandan çıkıp bir patikaya girdiler. Patika çok dardı. Yoldaki çukurlar kahverengi suyla doluydu. Sabah yağmur yağmış olmalıydı. Çitteki yapraklar ıslaktı. “Kunhikattan’ın ailesi zor bir zamandan geçiyor.” Unni Menon’un anlatacak çok şeyi vardı: “Mirastan paylarına otuz yedi sent düştü, ellerinde bir tek bu var. Buna ek olarak bir de küçük ev. O bile tefecinin tekine iki bin rupiye ipoteklendi. Tefeci her ay gelip Hindistan cevizlerini alıyor. Aylık taksitiyle faizini aldıktan sonra onlara herhangi bir şey kalıyorsa şanslılar. Zaten yakında o arsa da ellerinden gidecek. Düzenli yemek yiyebilmelerinin tek sebebi, kızın okuldan maaş alması. Sana şunu sormak istiyorum: Kunhikattan’ın işi ve düzenli aldığı bir maaşı yok mu? İstese bu iki bin rupilik ipoteği ödeyebilecek durumda değil mi?”

Cevap vermedi. Dedikleri doğrudu. Kunhikattan’ın bir işi yok muydu? Düzenli bir geliri yok muydu? İstese iki bin rupilik ipoteği ödeyemez miydi? Ne cevap verecekti?

“İstese ödeyebileceğini biliyorum,” diye devam etti Unni Menon bir cevap beklemeden. “Adam dediğinin iradesi olmalı. Adam dediğin, bir zamanlar atalarına ait olan arsadan bir yabancının gelip de Hindistan cevizi toplamasının ne kadar rezil bir şey olduğunu hissetmeli. Ceddine ait mal varlığının bir parçası kaybedildiğinde, adam dediğin sanki uzuvlarından biri koparılmış gibi hissetmeli. Buralı *Nair*’lerin hiçbiri sahip oldukları topraklara karşı böyle şeyler hissetmiyor.

Sence, bilmem nereden gelen Hristiyanların bütün Hindistan cevizi tarlalarını istedikleri fahiş fiyatlara alabilmelerinin başka nedeni var mı? Buradaki insanlar, her günü mümkün olduğunca kolay atlatmaya çalışıyorlar sadece. İyi de o zaman bir ailenin mal varlığı, nasıl bütünlüğünü koruyacak? Eğer evlenerek ailenin bu koluna girmemiş olsam, çoktan dilenmeye başlamışlardı.”

Ziyaretçi bu konu hakkında konuşmaya devam etmek istemiyordu. “Evde kimler yaşıyor?” diye sorarak konuyu değiştirmeye çalıştı.

“Kunhikuttan’ın karısı, oğlu ve kız kardeşi. Büyükanesi de onlarla yaşıyor.”

“Üzücü,” diye mırıldandı genç adam.

“Bu durumun tek üzücü yanı sapkınlıkları. Yakın geçmişteki ataları, önceki nesillerin inşa ettiği her şeyi yok etti. Bunu anlayabiliriz. O zamanlar durumlar öyleydi. Onları unutalım diyelim. Ama en azından eğitim görmüş varisler elde kalana sahip çıkmalı. Bunu da yapmadılar. Geriye kalan az miktar varlığı da korumak yerine yok etmeye başladıklarında ne olacak sence? Amcaları karınlarını iyice doyurmak, kadınları kaybetmemek ve etrafta caka satmak için topraklarını sattılar. Şimdi de yeğenleri kumar oynamak, içmek ve aylaklık etmek için topraklarını satıyorlar. Ailenin bir kolu tamamen parçalanmaktan benim evlenerek aileye girmemle kurtuldu. Yoksa...”

Unni Menon kendini tekrar ediyordu. Genç adam, başını rahatsızlıkla çevirdi.

Eve varmışlardı. Küçük avlunun bambudan bir kapısı vardı. Ortası çatlak bir platformun üzerinde Hint fesleşeni duruyordu. Bir mango ağacının gölgesi güney köşeye

düşüyordu. Altında kurumuş mango yaprakları vardı. Ev küçüktü, kiremitten yapılmıştı.

“İşte ev bu,” dedi Unni Menon bavulu yere koyarken, “buraya asla girmem.”

Unni Menon Efendi bir ayağını bambu çubuklarından birine koydu ve çitten kopardığı bir dikenle dişini karıştırdı, “Devi öğretmen!” diye seslendi.

İşte, geldi. Etrafa şaşkın bakışlar atan, bir ayağı bambu kapının üzerinde duran genç adamın şeklini kafamda canlandırabiliyorum. Uzun bir yolculuğun sonunda buraya yorgun bir vücut ve yorgun bir zihinle gelen bu adam benden ne çeşit bir karşılama bekliyor acaba? Pencereden bakmaya bile acizim. Benden her şeyi unutmamı ve kapıdan dışarı koşup onun kollarına varmamı mı bekliyor?

Onu, bunun için mi çağırdım?

Ah, ulu tanrıça! Onu buraya neden getirdiğimi bilmiyorum.

Pandavapuram’daki tepenin üstündeki tanrıça tapınağı. Tanrıça, kızıla bürünmüş, yivinde kırmızı *sindoor*, granit duvarların arasındaki kutsal odada, bacak bacak üstüne atmış oturuyor. Yüzü, meditasyonun ateşiyle yanıyor. *Sindoorun* düşen parçalarıyla yüzü kızıllaşiyor. Pandavapuram’ın zamparaları ateşe düşüyor ve gece keleş gibi yanıyorlar.

İçeride bir hareketlilik yoktu. Dar verandanın korkuluğunun üzerinde uyuyan beyaz kedi gözlerini açtı, yavaşça etrafa baktı ve tekrar gözlerini kapattı.

Unni Menon tekrar seslendi: “Devi öğretmen!”

Bir kadın ön kapıyı açtı ve dışarı çıktı. Kirli bir *mundu*¹² ve kırmızı bir bluz giymişti. Kadının yüzünün yavaşça, belki de Unni Menon'u gördüğü için, karardığını fark etti. Kadın, korkuluğa yaslanıp bir an tereddütte kaldı, sonra tekrar içeri girdi.

“Şuna bak hele,” diye homurdandığını duydu Unni Menon’un: “Karnını zar zor doyuruyor, bir de kalkmış kendini *Urvasi*¹³ sanıyor!”

Sessizce, cevap vermeden, mango ağacının dallarındaki kargaların gıkıltılarını dinleyerek, olduğu yerde öylece durdu.

Bir süre sonra kadın, bluzunu başka küçük bir *mundu*yla örterek tekrar dışarı çıktı. Bir an için durdu, ellerini Hint fesleğeninin olduğu platforma koydu ve sordu: “Bu kim?”

“Kunhikuttan’ın çalıştığı yerden geliyor. Neydi oranın adı...”

“Pandavapuram,” dedi adam.

Devi’nin ifadesi, bu söylenenlere rağmen bile değişmedi. Orada öylece, gözleri uzak bir yere odaklanmış, hareketsiz durdu.

“İçeri gir,” dedi Unni Menon Efendi, elini kısa saçlarının içinden geçirerek. “Ben gidiyorum. Bir süre sonra benim eve de uğrarsın, değil mi?”

“Uğrarım,” dedi.

Bacaklarını saran dar pantolon, bambu çubuklarının üstünden geçmesini güçleştiriyordu. Yine de bavulunu ve

12 *Mundu*: Genellikle beyaz olan, peştamala benzeyen bir giysi, bir nevi lungi. (ç.n.)

13 *Urvasi*: Hindistan’da ünlü bir aktris. (ç.n.)

çantasını kaldırıp çubukların üzerinden bir adım attı ve sağa doğru ilerledi.

Devi Öğretmen verandaya çıktı ve duvara yaslanıp öylece durdu. Adam bavulu basamaklara koydu ve bir süre kadının bir şey söylemesini bekledi. Kadının ona bakmıyor bile olduğunu fark ettiğinde birkaç saniye tereddüt içinde kaldı, sonra rahatsızlığını silik bir gülümsemenin altına saklayarak korkuluğa yaslandı. Uyumakta olan kedi panik içinde uyanıp adama tısladı ve avluda kayboldu.

“Pandavapuram’dan geliyorum,” diye mırıldandı, havayla konuşuyormuşçasına.

Aldığı cevap, umursamaz bir homurtuydu.

ÜÇ

“Pandavapuram’dan geliyorum,” diye tekrarladı yeniden. Pandavapuram adının kadının ifadesinde herhangi bir değişiklik yaratmadığını görünce tekrar aptal aptal sırttı. Devi’nin gözleri uzaklara, görünmeyen bir noktaya dikilmişti. Bu değişimin anlamı ne acaba, diye merak etti.

Bir süre sessizce oturdu, sonra, “Kunhikuttan’la ben Pandavapuram’da aynı fabrikada çalışıyoruz,” dedi.

Konuşmaya başladığı an söylediklerinin ne kadar saçma olduğunu fark etti. Mazilerini ne kadar saçma bir yolla hatırlatmaya çalışıyordu. Buna rağmen konuşmasına devam etti: “Sen oradan ayrılalı uzun zaman oldu. Şimdiye kadar niye seni aramadığımı merak ediyor olmalısın. Doğrusunu söylemek gerekirse sebebini ben de bilmiyorum. Zaten, zihnin bitmeyen yolculuğunda bir yakınlaşıp bir uzaklaşan ilişkilerin sırlarını kim bilebilir ki?”

Devi’nin mırıldandığını duyar gibi oldu. Kadının yüzünde hâlâ katı bir ifade vardı. Gözleri; bambu kapının, patikanın ve demir çitin ötesinde bir şey arıyordu.

Rahatsız edici bir sessizlik çökmüştü aralarına. Adam bir süre sonra bir sigara yaktı, “Beni tanımadın mı?” diye sordu dumanı içine çekerken.

Devi aniden başını kaldırdı. Yorgun gözlerle adama baktı. Adam, kadının yüzünde korkmuş bir ifade gördü. Anlamıyormuş gibi, boş boş baktı adama.

Adam konuşmasına devam etti: “Bir gün geleceğimi, eninde sonunda mutlaka geleceğimi biliyordun, değil mi? Beni tren istasyonunda beklersin sanmıştım.”

Buna da bir cevap almadı.

Adam yavaşça devam etti konuşmasına: “Seni ilk defa, Kunhikuttan’ın Pandavapuram’daki evinde görelî sekiz, dokuz sene olmuştur. Kunhikuttan’ın evliliğini kutluyorduk. O zamanlar çok utangaç bir köylü kıızıydın. Kunhikuttan seni, içerde saklandığın yerden zorla çıkarıp yanımıza getirmek zorunda kalmıştı. Hâlâ hatırlıyorum, bir sarinin nasıl giyildiğini bile bilmiyordun ama bir şekilde kırmızı puantiyeli bir sari giymeyi başarmıştın. Bir anda kalabalığın ortasına düşmekten korkmuş, bize şaşkın gözlerle bakıyordun. Sonunda seni o kalabalıktan kurtaran ben oldum: ‘Bayan Kunhikuttan yolculuk sonrası çok yorulmuş olmalı,’ dedim. ‘Bırakın uyusun.’ Sonra o salak Kurup, ‘Tek başına mı?’ diye imada bulunmuştu, bunu duyunca utanıp kaçmıştın.”

Devi, kirli *mundusuna* ve mutfağın kirinden kararmış, göğsüne örttüğü havluya bakıyordu. Aniden, “Beni başkasıyla karıştırıyor olmalısın. Ben bu evden hiç ayrılmadım, hiçbir yere gitmedim,” diye mırıldadı.

“Yo, yo!” dedi adam hemen. “Evinize çok kez geldim. O geceki kutlamalar hâlâ aklımda. Birkaç arkadaş sizin salonunuzda toplanmıştık. Orduda asker olan Kurup iki şişe rom getirmişti. Likör kokusu eve yayılmıştı, sarhoş olmuştuk ve alkolün çözdüğü dillerle müstehcen şeyler konuşmaya başlamıştık. Sonra sen kulaklarını kapayıp içeri kaçmıştın. Bütün

geceyi birbirimize pis şakalar yaparak ve Kunhikuttan'la uğraşarak geçirmiştik. Ayyaşın teki olmadığımı biliyorsun. Ama o gece ben de çok içmiştim. Ve sonunda Kunhikuttan kusmaya başlamıştı. O gece kusmuk içinde uyumuş olmalı...”

Bir an duraksadı ve devam etti: “Hatırlamaya çalış. Mülteci sığınaklarının ötesinde otluk bir alan vardı. Benekli inekler ve develer otlardı orada. Siz tam karşıdaki fabrikanın olduğu mahallede oturuyordunuz. Bütün o sarı evler sanki aynı kalıptan yapılmış gibiydi. Aralarındaki tek fark duvarlarındaki sayılardı.”

“Bir keresinde evlerin, Pandavapuram’daki insanlar gibi çirkin olduğunu söylemiştin. Basık evlere güneş ve hava nadiren girerdi. Sizin evin batı tarafından, verandadaki tel örgüden öteye bakıldığında ray değiştiren lokomotifler görünüyordu.”

Devi’nin kuru dudaklarında alaycı bir gülümseme belirdi.

“Unni Menon Efendi mi anlattı bunları sana? Seni buraya o mu getirdi?” diye sordu.

Sorunun ne anlama geldiğini sorarmış gibi baktı adam, Devi’ye.

“Bunu da, daha kötüsünü de yapar o adam. Numaraları bana sökmez. Bu yüzden bana karşı bu kadar kindar.”

“Unni Menon Efendi bana hiçbir şey söylemedi, onu hayatımda ilk kez bugün gördüm.”

Kapının öteki tarafında gri bir kafa belirdi. Kambur bir kadın, bacaklarını yüksek eşiğin üzerinden atıp, korkuluğa doğru yürüdü. Elini alnına koydu ve yaşlı gözlerle adamı süzerek sordu: “Bu kim?”

“Adamın teki. Tanımıyorum.” Devi tiksinti içinde gözlerini çevirdi.

“Muthassi, Kunhikuttan’ın çalıştığı yerden geliyorum,” dedi adam.

Elini kulağının arkasına koyup “Ne?” dedi Muthassi, sonra da dişsiz ağzını göstererek gülümsedi.

“Kunhikuttan’ın çalıştığı yerden geliyorum,” diye tekrarladı adam yüksek sesle.

Anlamış gibi kafasını salladı. Sonra hiçbir şey demeden, kamburunu çıkarıp içeri girdi.

Adam, Devi’nin yüzüne tekrar dik dik baktı. Kadın, duvara yaslanmış, uzaklarda bir yere gözünü dikmiş bakmaya devam ediyordu.

“Hatırlıyor musun, sonraki sene Malayali Samajam *Onam*’ı¹⁴ kutlamıştı, sen de *Tiruvatirakali*’den¹⁵ sorumluydun. O sene *Onam* programı gayet iyiydi... Ve kutlamalar sırasında Bayan Panicker’la ağız dalaşına girmiştin... Herkes böylece Pandavapuram’a güzel bir köylü kızının geldiğini öğrenmişti. Zavallı Kunhikuttan’ın o olaydan sonra bir süre misafiri eksik olmamıştı. Misafirler sadece seni görmek, seninle konuşmak için geliyordu.”

Kadının sıkılmaya başladığını, uyuyan anılarını uyandıramayacağını fark etti. Konuyu değiştirmek için, “Oğlun nerede?” diye sordu.

“Göle yıkanmaya gitti.”

“Kaçınıcı sınıfta?”

“Üç.”

14 Onam: Bir Hint festivali. (ç.n.)

15 Tiruvatirakali: Geleneksel Hint dansı. (ç.n.)

“Çalıştığın okula mı gidiyor?”

“Evet.”

Soracak bir şeyi kalmadığında, sevgili Pandavapuram'ına geri dönmek zorunda kaldı. Anılarına daldı, gözlerini kocaman açtı ve konuşmaya başladı: “Şimdi Pandavapuram'a kış gelmiştir. Kasaba bu mevsimde renklere bürünür. İnsanlar renk renk yünlü kıyafetler giyer, sokaklara akar. O kırmızı kazağın duruyor mu? Unutmuştundur belki. Pek unutmaksın, değil mi? O kazak benim sana doğum günü hediyeimdi. Kırmızı sari, kırmızı kazak, alnında *kumkum*¹⁶, yivinde *kumkum*, alev gibiydin. Ve o alevde yanan bir ben değildim. Belki haberin yoktu ama Pandavapuram'da birçok genç adam sana hayrandı.”

“Yeter!” diye patladı Devi: “Ya delisin ya da çok iyi bir oyuncusun. Hangisi olduğun da umrumda değil, bu yalanları daha fazla dinlemek istemiyorum. Pandavapuram'a veya bu evden uzak başka bir yere gitmedim. Kunhikuttan'ın benimle evlendiği doğru. Kısa bir süreliğine beraberdik. Bir gece evden kaçtı. O günden beri birbirimizi görmedik. Nerede olduğunu bilmiyorum. Çok inandırıcı yalanlar söylüyorsun...”

Devi'nin alelacele içeri girişini izlerken, “İnanılmaz, kadınların her şeyi bu kadar çabuk unutmaları, gerçekten inanılmaz,” diye mırıldandı.

16 Kumkum: Sindoor benzeyen, alına sürülen bir çeşit kozmetik toz. (ç.n.)

DÖRT

Unni Menon Efendi'nin evinin ön tarafı yenilenmişti. Eski kiremitten eve sanki başka bir parça yapıştırılmış gibi duruyordu. Siyah zemin pürüzsüzdü, açık pembe duvarlar tertemizdi. Köşede, tahta taburenin üstünde büyük, pirinç bir lamba vardı. Ev, genel itibariyle gösterişli bir görünüme sahipti.

Unni Menon, Kalarippadam Ailesi'nin eski güzel günlerinden bahsediyordu: "Buraya gelirken, ilkokulun hemen güneyinde kalan, yolun kenarındaki hamal kulübesini görmüşsündür. Biraz uğraşırsan üzerinde yazanları okuyabilirsin. Sabah erken vakitte doğudan sebze getiren kadınlar burada dinlenir. Kulübeyi yaptıran Kunhunni Menon'un, etrafındaki herkes için manevi bir dayanak olduğunu duymuştum. Derler ki, miras kavgaları çıktığında veya insanlar ağız dalaşına girdiğinde köylüler, Kunhunni Menon'un evine giderlermiş. Elinde palmiye yaprağı, kral edasıyla bir koltukta oturuyor olurmuş. Az konuşurmuş. Bir cümleden fazla konuştuğunu duyan kendini şanslı hissedermiş. Söyledikleri yeterli olurmuş ama daha fazla konuşmasına gerek kalmamış. Çok adil bir adammış."

Unni Menon, ziyaretçinin, anlattığı hikâyeleri beğenip beğenmediğini anlamak için adama göz ucuyla baktı ve sonra devam etti:

“Hamal kulübesinden batıya doğru gidersen tepenin zirvesindeki kale girişini görebilirsin. Şimdilerde Hristiyan bir aileye ait. Eskiden orası dini kutlamaların yapıldığı bir şenlik alanıydı. Kunhunni Menon’un ölümünden sonra uzun bir zaman da öyle kaldı. Çok sayıda insan, Trikkovil’deki *Ash-tami*¹⁷ ve Kalikavu’daki *Bharani*¹⁸ kutlamaları için, erkek ve kadınlardan oluşan büyük gruplar halinde gölün öteki yanından gelirlerdi. O zamanlar ne araba ne otobüs vardı. Bir yere gitmek için millerce yol yürümen gerekirdi...”

Eski şanlı günlerle ilgili hikâyeler genç adamın ilgisini çekmiyordu. Bir sigara yaktı, dumanı içine derince çekerek pencereden dışarı baktı. Büyük bir arsaydı. Eşit aralıklarla ekilmiş genç Hindistan cevizi ağaçları vardı. Bunlar Unni Menon tarafından ekilmiş olmalıydı. Ailenin sadece bu kolu zenginliğini korumuştı. Unni Menon devam etti:

“Kalikavu’daki *Bharani* kutlamalarının masrafları Kalari-ppadam Ailesi tarafından karşılanırdı. O gün, her yerden insanlar tapınağa gelirdi. *Aswathi*¹⁹ günü öğle vakti gelirler ve ancak *Bharani* gününde *Ayiramthiri*’yi²⁰ ve *Thookkam*’ı²¹ izledikten sonra giderlerdi. Aile, o gün şenlik alanına gelen herkese süt dağıtırdı. Herkese büyük bir bardak süt ve bir tane

17 *Ashtami*: Hindistan’da, Krishna’nın doğumunun kutlandığı, kutsal bir gün. (ç.n.)

18 *Bharani*: Hindistan’da Kodungallur Bhagawati tapınağınca kutlanan bölgenin en büyük festivallerinden birisi. (ç.n.)

19 *Aswathi*: Kutsal bir gün. (ç.n.)

20 *Ayiramthiri*: Kutsal günlerde veya evliliklerde yapılan dinsel bir ayin. (ç.n.)

21 *Thookkam*: İnsanların kuş kıyafeti giydiği geleneksel dini gösteri. (ç.n.)

mango turşusu verilirdi. Mango turşusunun tadı, bir son-
raki senenin *Bharani*'sine kadar damakta kalırdı. Turşu, sap-
larıyla toplanmış mangoların suyu akıtılmadan hazırlanırdı.”

Sıkılmaya başlamıştı. Kalarippadam Ailesi'nin eski şaş-
alı günlerini dinlemenin kime yararı olacaktı? Konuyu Kun-
hikuttan'a ve Devi'ye çekmeye çalıştı:

“Kunhikuttan evden mi kaçtı?” diye sordu birdenbire.

Unni Menon küllüğü kendisine çekti ve *betel* yaprağı çiğ-
nemeye hazırlanırken: “Bunları bana sorma dostum,” dedi.
Yaprağa *chunam*²² koyarken konuşmasına devam etti. Kesil-
miş tütün yapraklarının, *areca*²³ fındıklarının ve *chunam*'in
kokuları birbirine karışıp yayıldı.

“Genç delikanlılar erken yaşta serseriliğe başladığında el-
den ne gelir? İyi bir ailenin mensubu olsa ne olur? Çocuklu-
ğundan beri alt tabakadan insanlarla arkadaşlık kurdu. Okul
çağında bile babasının evinde sigara ve arak içer, kumar oy-
nardı. Aile ne kadar iyi olursa olsun her daim içinden bir yüz
karası çıkar, Kunhikuttan da kuşkusuz öyleydi. Annesi ha-
rikulade bir kadındı. Kefaretler ve dualarla doğdu. Ama ana
karnından çıktığı andan itibaren servetleri azalmaya başladı.
Pek iyi bir alametti kendisi! Karma. Başka söze ne hacet...”

Ama o başka bir şeyi öğrenmek istiyordu:

“Kunhikuttan neden evden kaçtı?”

“Ne bileyim ben?” diye omuz silkti Unni Menon, “Evl-
nince düzelir diye alelacele evlendirdiler. Kız, artık zengin
olmasalar da iyi bir aileden geliyordu. Tek çocuktuk ve çok
güzeldi. Hepimiz kızın güzelliği, çocuğu evde tutar, adam

22 *Chunam*: Betel yaprağına sarılan, çeşitli maddelerin karışımıyla üretilen
toza benzer bir ürün. (ç.n.)

23 *Areca*: Tropik mevsimde yetişen palmye benzeri bir bitki. (ç.n.)

eder sanmıştık. Ama tam tersi oldu. Kızın hayatı da mahvoldu. Evliliklerinden bir ay sonra Kunhikuttan tekrar bağırıp çağırmaya başladı. Başlarda öfke nöbetleri çok ağır değildi ama sonraları kötüleşmeye başladı. Delirmiş gibiydi.”

“Karısıyla kavga ettiği için mi kaçtı evden?”

“Kavga mı? Güleyim bari!” Unni Menon ağzındaki kırmızı su birikintisini pencereden dışarı tükürdü. Kızıl yıldızlar beyaz kumda parladı. “Kavganın en azından bir şerefi var. Evlilik dediğin bir oyun mu? Aptallığı bariz ortada. Sürekli karısından şüphe ediyordu. Ne zaman gözüne makyaj yapsa, *pottu*²⁴ taksa, yeni *sari* giyse işkillenirdi. Karısının ailesinin, kızlarıyla evlensin diye ona iksir içirdiklerini iddia ediyordu. Kızı görmek için evine gittiğinde *puja*²⁵ yapılıyor-muş. *Pujari*²⁶ ona bir muz ikram etmiş. Muzu yer yemez garip hissetmeye başlamış. Bu kızla evlenmek istiyorum diye düşünmeye başlamış. Dediğine göre, muza büyü yaptıkları için öyle hissetmiş.”

Genç adam sandalyesinde dikleşti ve ilgiyle, “Ya sonra?” diye sordu.

“Bizim güzel kızımız ayaklarına kapanıp yalvardı. Ama kocasının tavrı değişmedi. Onu usulca *Chottanikkara*²⁷ tapınağına götürdüler ve içtiğini iddia ettiği iksiri kussun diye bir çeşit temizleyici iksir içirdiler. Kararını değiştirmede. Devi’yle konuşmamaya başladı. Onun elinden su bile içmiyordu. Ya içine iksir koyduysa! Kızın oturup kalkmasından bile işkilleniyordu. En sonunda aynı odada uyumayı kestiler.

24 Pottu: Alının ortasına takılan, genelde kırmızı olan bir çeşit takı. (ç.n.)

25 Puja: Hinduizm’de yapılan bir ayin. (ç.n.)

26 Pujari: Hinduizm’de din adamı. (ç.n.)

27 Chottanikkara: Tanrıça Bhagawati’nin tapınağı. (ç.n.)

Kızın hamile olduğunu öğrendikleri gün evde kıyamet koptu. Kunhikuttan çocuğun kimden olduğunu bilmek istiyordu. Derken bir gün –Aralık ayında bir festival günüydü– Devi sabah tuvalete kalktığında Kunhikuttan'ın odasının kapısını açık buldu. Bir sürü insan, sonraki birkaç gün boyunca her yeri aradı onu bulmak için. Sonunda herkes pes etti. Senin oralara nasıl vardı merak ediyorum. Neydi oranın adı?”

“Pandavapuram.”

“Güzel isim. Tam saklanmalık yer.” Unni Menon'un gülmesi geldi. “Bir erkek evden kaçıp karısından saklanıyor. Hem de Pandavapuram diye bir yere. Kaçtıktan sonra ondan haber almadık. Hepimiz öldüğünü düşündük. Nasılsa dirisi de bir işe yaramıyordu, ölü veya diri olması hiçbir şeyi değiştirmeyecekti.”

Çay geldi. Çayını yudumlarken Devi'nin genç yüzü geldi gözlerinin önüne. Kunhikuttan'ı büyüyle mi baştan çıkartmıştı? Kunhikuttan'da ne vardı da Devi onu elde etmek için böyle numaralara başvurmuştu?

“Kunhikuttan'ın şüphelerinin dayanağı var mıydı?” diye sordu.

“Ne dayanağı?” Unni Menon'un yüzü kızardı. “Sen de mi delirdin? Beyefendi sanki prens falandı da, millet onu baştan çıkarmak için kara büyü iksirleri, efsunlar falan kullanacaktı!”

Unni Menon yüksek sesle pencereden dışarı tükürdü. “Onda kadınlarda arzu uyandıracak ne var ki? O zavallı insanlar Kalarippadam Ailesi'nin ismine kandılar.” Bir süre sonra misafir ayağa kalktı.

Karanlıktı. Hafif bir gerginlikle dışarı baktı. Büyük evin içindeki insanlar ve evi saran arazi, sırların saklandığı kadim

bir karanlığa gömülmüş gibi geldi adama. Kunhikuttan, Devi, büyüler, Pandavapuram, bir zampara olmanın kaçınılmaz kaderi, hepsi mantık barındırmayan bir olaylar zincirine karışmıştı. Ne doğruydu? Ne yalandı? Bir yere kadar Kunhikuttan'ın tuhaf davranışlarını bile anlayabildiğini fark etti. Pandavapuram'da ağzı açık, gökyüzünde dolanan sarı iblis gibi burada da karanlık bir güç vardı tepelerinde. Yakıcı gözlerinin baktığı insanlar, mantık barındırmayan bir sürü tuhaf şeyler yapmışlar. Bunlar doğru olmasa bile, dünyada mantıklı olmayan bir sürü şey vardı.

“Ne yapacaksın?” diye sordu Unni Menon.

“Bu gece orada kalacağım ve yarın sabahki trenle döneceğim.”

“Öyle yapma,” dedi Unni Menon. “Bu gece burada kalabilirsin. O ev pek müsait değil.”

Unni Menon'un sesinde gereksiz bir kıskançlık belirtisi sezdi genç adam. Genç ve güzel bir kadınla baş başa kalırsam –ki kadının, kocası tarafından terk edildiğini ve dürtülerini senelerce bastırdığını da düşünecek olursak– neler olabileceğini düşünüyor olmalı.

“Özel muameleye ihtiyacım yok. Bana bir hasır ve bir yastık verirlerse verandada uyuyabilirim.”

Unni Menon duyduklarından hiç hoşlanmadı: “O zaman en azından yemeğini burada ye. Orada senin karnını doyuramazlar,” dedi.

İtiraz etmedi. Yemek masasında otururlarken Unni Menon durmaksızın Kunhikuttan'dan, Devi'den, Kalarippadam Ailesi'nden konuştu. Hiçbiri genç adamın ilgisini çekmiyordu. Zihni, Pandavapuram'daki fabrikaya ve açık alanın karşısındaki koloniye kayıyordu. Siyahla yazılmış ev numaraları her

sarı evde öne çıkıyordu. Tüm evler birbirinin aynısıydı. Sadece numaraları değişti. Ve numaralar, o evlerde kalanları birbirinden ayırıyordu. Eve sarhoş geldiği akşamlarda sayıları okumak zor oluyordu. O da evini bulmanın farklı bir yolunu buldu. Eski bir sinema dergisinden *Madhubala*'nın²⁸ gülümsediği bir fotoğrafını kesti ve kapıya yapıştırdı. Böylece, eve sarhoş geldiği akşamlarda *Madhubala* ona evin yolunu gösterdi.

Yemekten sonra evden çıkarken Unni Menon onu durdurdu: "Bak... Sana söylemeye çekiniyorum." Unni Menon durdu ve etrafa bakındı. İçeride bir yerlerde bulaşık yıkanan karısının onları duyamayacağından emin olduktan sonra alçak sesle: "Durumlar böyleyken orada kalmasan daha iyi olur," dedi.

"Sorun nedir?"

"Bazı meseleler var. Hepsini daha sonra detaylıca anlattırım. Bavulunu ve eşyalarını orada bırakmamalıydın."

"Kunhikuttan'la olan dostluğumu göz önüne alınca başka evde kalmayı aklımın ucundan bile geçiremem."

Unni Menon manalı manalı homurdandı. Enfiye kutusundan bir tutam enfiye aldı, içine çekti ve alınmış bir ses tonuyla, "Pekâlâ! Yarın gitmeden buraya bir uğrarsın, değil mi?" dedi.

"Evet, uğrarım."

"O zaman oyalanma daha fazla. Hava yeterince karardı. Bir meşale alsana yanına? Yolu biliyorsun değil mi? Seninle geleyim mi?"

"Hayır, teşekkürler."

28 *Madhubala*: Hindistan'da ünlü bir aktris. (ç.n.)

Genç adam karanlığa adım attı. Kunhikuttan'ın evine vardığında, ev terk edilmiş gibi gözüküyordu. Verandada zayıf bir lamba yanıyordu. İçerde bir yerlerde de belli belirsiz bir ışık vardı.

Verandada bir anlığına tereddüt etti. Kime seslenecekti? Belli birini çağırmak yerine gürültülü bir şekilde öksürdü.

Pencerede Devi'nin yüzü belirdi. Kapıyı açtı ve kenara çekildi.

“Geç mi geldim?” diye sordu gereksizce.

“Hayır.” Devi'nin sesi duygusuzdu. Eve yavaşça girdi. İki tarafında da küçük odalar bulunan dar bir koridor vardı. Mutfağın kapısı loş ışıkta zar zor seçiliyordu.

“Size bir sürü zahmet verdim.” Adama, kendi sesinde gereksiz bir suçluluk duygusu varmış gibi geldi.

“Hayır,” dedi Devi. Sesi hâlâ duygusuzdu.

“Yarın sabah gideceğim.”

Kadının buna cevabı da umursamaz, anlaşılmaz bir homurtuydu.

Adam etrafa baktı ve acı dolu bir sesle konuşmaya başladı: “Bu değişimi anlamıyorum. Beni tanıdığına eminim. Nasıl bu kadar çabuk unutabiliyorsun? Beni günlerce, aylarca beklemiş olduğunu biliyorum. Ama başta bir hata yaptım. Seni ikna etmem için kanıtı ihtiyacım olacağını düşünerek, koca bir sepet dolusu olayı taşıyarak çıktım karşına. Şimdi bu getirdiğim delillerle ne yapacağımı bilmiyorum. Bu kanıtı, sanki sadece bir kere kesebilen bir kılıç gibi, tek mermili bir silah gibi sakladım. Onu kullanmaya isteksiz, atmaya aciz ama seni ikna etmeye hevesli sakladım. Yüzün beni tanıdığını söylüyor. Öyleyse bu saklambaç oyunu niye?”

Bir an duraksadıktan sonra devam etti: “Pandavapuram’da hiç böyle davranmıyordun. Kunhikuttan evdeyken ve hatta işe gittiğinde bile sizin evinize geliyordum. Yemek masasında oturur, aptal şakalara beraber gülerdik. Bir kere sinde dişlerinin ne kadar güzel gözüktüğünü söylediğimde gülmüştün ve okuldayken arkadaşlarının sana ‘dişlek’ dediğini söylemiştin bana...”

“Acıkmadın mı?” diye sordu Devi, adamın konuşmasını bölerek.

“Hayır. Unni Menon Efendi’nin evinde yemek yedim.”

“Ha!” Kadının alnı kırıştı. “İyi, iyi...”

“Herkes uyudu mu?”

“Verandaya hasırla yastık bıraktım senin için.”

Verandaya adım attığında kapı çarpılarak kapandı ardından. Sinirli bir acizlik duygusuyla köşede sarılı duran hasıra dik dik baktı.

Verandanın ışığı söndü.

Hasırı serdi ve sırtüstü yattı.

Gökyüzü, kare kare parçalara ayrılmıştı. Yıldızlar, gübre bulaşmış zeminde pirinç taneleri gibi dağınık duruyordu. Soğuk bir rüzgâr esti. *Areca* palmiyeleri bir uğultuyla sallandı. Biçimsiz gölgeler karanlıkla kaplı arazide birbirlerine karışırken kendini, sanki bir çeşit büyüünün ağlarına düşmüş gibi hissetti.

“Ne yaptım da bu cezayı hak ettim? O kadar mesafeyi niye katettim?” diye sordu kendisine.

Buna cevap olarak, arazinin ucundaki demirhindi ağacında bir baykuş öttü. Birkaç yarasa, kanatlarını gürültüyle

çırparak karanlığa daldı. Gözlerini gergin bir halde kapadı, bir yanına döndü ve sessizce, uyumak için dua etti.

Sonra, bir süre sonra Pandavapuram'dan gelen at gübresi kokulu rüzgâr vurdu yüzüne. Rüzgârın tanıdık okşayışıyla uykuya daldı.

BEŞ

Ancak güneş yüzüne vurduğunda uyanabildi. Her yeri ağrıyordu. Dün gece yol yorgunluğuyla uykuya dalarken zeminin ne kadar sert olduğunu fark etmemişti.

Korkuluğun üzerinde, ona doğru bakan bir çift meraklı göz gördü.

Askılı şort giymiş bir çocuk oturuyordu orada. Parlak kırmızı yanakları ve alnına düşen uzun saçları vardı.

Hasırını dürdü. Sigarasını yaktı ve yürüyerek avluyu geçti. Çocuğun gözleri her hareketini takip ediyordu.

Yüzünü yıkadı ve dişlerini fırçaladı. İşlerini tamamlamaya kadar çocuk, elinde bir bardak çayla yeniden belirmişti. Çayı içerken sordu: “Adın ne evlat?”

“Raghu.”

“Kaça gidiyorsun?”

“Üç.”

Bir süre çocuğun yüzüne bakarak öylece oturdu. Kunhikuttan’a mı benziyordu? Yoksa Devi’ye mi?

Raghu’yu yanına çağırıp parmaklarını çocuğun uzun saçlarından geçirdi. “Babanı hiç gördün mü Raghu?” diye sordu.

Raghu, hayır anlamında başını salladı.

“Babanın neye benzediğini biliyor musun?”

“Görmediysem nasıl bilebilirim?”

“Güzel bir soru. Ama, hiç fotoğrafını da mı görmedin?”

“Hayır.”

“Evde babanın fotoğrafı yok mu hiç? Annenle babanın birlikte olduğu bir fotoğraf bile mi yok?”

“Hayır.”

Bir anlığına düşündü: “Yazı tahtanı ve kalemini getir. Sana babanın bir resmini çizeceğim.”

Raghu içeri gitti ve yazı tahtasını getirdi. Çizili olan deveyi sildi ve tahtayı elinde tutarak, bir süre öylece oturdu.

Kunhikuttan neye benziyordu? Yüzü yuvarlak mıydı yoksa uzun mu? Saçını ne tarafa tarıyordu? Bıyığı var mıydı? Raghu, yüzüne dik dik bakarak yanına oturdu. Çocuğun küçük, hevesli gözlerine baktığında vicdanı sızladı. Bu çocuğu kandırmaya çalışırken aslında kendisini kandırıyordu.

Bu düşünce silsilesinden kurtuldu ve çizmeye başladı: “İşte, aşağı yukarı buna benziyor baban. Büyük bir kafası ve yuvarlak bir yüzü var. Saçı kıvrıkcık ve seninki gibi arkaya taralı. Büyük gözleri ve yanağında bir yarası var. Kocaman kara bıyığı var. Uzun ve sıska bir vücudu var. Ve buradaki gibi sağa meyilli yürüyor. Tıpkı sana benziyor.”

“Hayır, bilemedin!” dedi Raghu ve ellerini çırpıp güldü.

“Neden?”

“Babamın bıyığı yok, babamın bıyığı yok,” diye şarkı söylemeye başladı.

“Bıyığı olmadığını kim söyledi?”

“Babamın bıyığının olmadığını annem söyledi.” Raghu hâlâ şarkı söylüyordu. Bir anlığına tereddüt etse de adam konuşmasına devam etmeyi başardı: “Pandavapuram’a geldikten sonra bıyık bırakmış olmalı.”

“Bu resmi anneme gösterebilir miyim?” diye sordu Raghu.

“Gösterme,” diye durdurdu çocuğu. “Güzel çizemiyorum. Bu, çizmeyi beceremediğimi göstermek için yaptığım bir şakaydı sadece.”

Raghu, resme bakarak, öylece durdu. Elini ince çizgilerin üzerinde, babasının yüzünün üzerinde gezdirdi. Rüyalarına giren ama hiç görmediği babası. Ancak rüyalarında gördüğü yüz bu değildi. Rüyalarında babasının, aynı Vijayakumar’ın babası gibi tombul kırmızı bir suratı ve çukurlu bir çenesi vardı. Kırmızı puantiyeli bir gömlek ve siyah pantolon giyiyordu. Babası yanına gelip de onu yanına çektiğinde, burun delikleri saç yağı ve talk pudrası kokusuyla doluyordu. Babası, tıpkı Basantha’nın babası gibi yeşil bir mobilete binecekti. O da öne, babasının bacaklarının arasına oturacaktı. Babası bakmıyorken kornaya basacaktı ve okuldaki çocuklar yolun kenarına kaçacaklardı. Babası mobileti okuldaki yeni binanın önünde durdurduğunda, havalı havalı inecekti. Ve çocuklar gözlerini kocaman açıp: “K.K. Raghunath’ın babasının mobileti var!” diyeceklerdi.

“Ne düşünüyorsun, Raghu?” diye sordu adam, çocuğun hafif açık ağzına ve hayal dolu gözlerine bakarak.

“Mobiletin var mı amca?”

“Evet.”

“Nerede?”

“Pandavapuram’da.”

“Orası neresi?”

“Çok uzakta, bin mil kuzeyde. Oraya gitmek için trende iki gün yolculuk etmen lazım.”

“Babam orada mı?”

“Evet.”

“Niye gelmiyor o zaman? Dasettan’ın babası gibi, şöyle kocaman bir kutuyla...”

Dasettan’ın babası askerdi. Senelik izne çıktığında, yeşil pantolon ve siyah bir ayakkabı giyer, bir arabayla eve gelirdi. Getirdiği kutuda bir sürü şey olurdu. Yeni kıyafetler, kurduğunda araba süren bir maymun. Gözlerini açıp kapayan bebekler. Bisküvi kutuları, şeker paketleri... Babası geldiğinde Dasettan’ın havasından geçilmezdi. Yeni kıyafetlerini ve ayakkabılarını giyer, babasının elini tutup kasabadaki sinemaya giderlerdi. Babası geldiğinde Raghu’yla konuşmazdı bile.

Raghu, “Babam niye gelmiyor?” diye sordu tekrar.

Hemen cevap veremedi adam. Bir süre düşündü, etrafa bakıp yakınlarda kimsenin olmadığını görünce: “Baban gelecek. Bir gün mutlaka gelecek,” diye fısıldadı.

“Hayır. Hayır, gelmeyecek. Yalan söylüyorsun.”

“Yalan söylemiyorum. Sana gerçeği söylüyorum.”

“Ama annem, babamın öldüğünü söyledi!”

Yine söyleyecek söz bulamadı. Kunhikuttan şu an aslında neredeydi? Pandavapuram’da mı? Durumu nasıldı?

Devi, “Raghu, gel de banyonu yap. Okulun yok mu senin?” diye bağırdı içeriden.

Oturup, sanki konuşmalarının yarıda bölünmesinden rahatsız olmuş gibi, Raghu'nun seke seke içeri gitmesini izledi. Bir süre sonra Devi evden çıktı: "Bugün gitmiyor musun?" dedi.

"Gideyim mi?" diye sordu adam, kadının gözlerinin içine bakarak.

"Sordum sadece."

"Anlamıyorum," diye tekrarladı adam. "Bu kasıtlı soğukluğunu, bu hesaplanmış umursamazlığını anlamıyorum. Bu rolü azimle sürdürmekte zorlandığını yüzünden okuyorum. Canımı yakıyor. Başkası olsa umurumda olmazdı. Ama sen olunca... Kendimi böyle tekrarlamakta güçlük çekiyorum. Bizimkisi, çok özel bir ilişkiydi."

Devi, başı eğik bir şekilde öylece durdu. Adam, bir duygu silsilesinin kısacık bir anda, kadının suratında şimşek gibi çaktığını gördü.

Konuşmasına devam etti. Narin sesi, duygularının yükü altında titredi. Arada bir dudaklarını yalayarak konuştu: "Odamdaki pencereden yatak odanızı görebiliyordum. Kaç gece ışıkları kapattıktan sonra arkamda banliyö trenleri duman kusarak geçerken yüzümü pencerenin demir parmaklıklarına dayayarak izledim odanızı? Kaç kere? Hissettiğim kıskançlık mıydı, öfke miydi, acizlik miydi? Hâlâ bilmiyorum. Kunhikuttan'ın şanslı olduğunu ve bu şansını hak etmediğini düşünsem de ondan asla nefret edemedim. Ne söylersen söyle, aleyhine ne kadar delil getirirsen getir, onun masum olduğunu çatılardan haykırırım. Herkese güvenmeye ve aynı zamanda herkesten şüphe etmeye mahkâm, yanlış anlaşılmış bir adamdı. Hayatının en büyük trajedisi buydu."

Biraz sarsılmış olsa da Devi cesaretini topladı ve konuştu: “Bu peri masallarını bana neden anlatıyorsun? Amacın ne? Seni hayatımda ilk defa dün gördüm. Pandavapuram’daki ev, arkasındaki tren rayları, yatak odamız, hatta sen, kendin bile anlattığın büyük peri masalının birer parçası değil mi? Neden bunları uyduruyorsun? Beni incitmek için mi? Eğer öyleyse zamanını boşa harcıyorsun. Böyle saldırılarla yaralanabileceğim zamanlar çok geride kaldı.”

Bütün bunları söyledikten sonra biraz rahatlamış gibiydi. Adamın korkulukta bıraktığı boş bir şişeyi almak için eğildiğinde onun da kasten öne eğilmesinden ustaca sıyrılmış, gülümsemeye bile çalışmıştı.

Adam inat ve azimle konuşmasına devam etti: “Evliğin hakkında her şeyi, Kunhikuttan’ın bitmek bilmeyen kuşkularını ve yuvanızın bu kuşkulardan dağıldığını, her şeyi biliyorum.”

Eve girmek üzere olan Devi, arkasını döndü ve birdenbire: “Ne dedin sen?” diye sordu.

“Her şeyi biliyorum,” dedi adam zaferin verdiği mutlulukla. “Kunhikuttan’ın seni görmeye geldiği gün evinizde *puja* yapılıyormuş. Nedense *pujarinin* verdiği muzı yediği için seninle evlendiği fikrini edinmiş. Aşağılık kompleksi vardı herhalde. Şüpheleri içinde katlanarak arttı. Her evli çiftin arasında olan tartışmaları abarttı ve her hareketinden, hatta bekâretinden şüphe duyacak nedenler buldu kendince. Seninle tartışmaya yer aradı hep. En sonunda sana bakmaktan bile nefret eder hale geldi ve böylece farklı odalarda uymaya başladınız. Ve bir kış gecesi...”

“Yeter, yeter!” dedi Devi aklını kaybetmişçesine. “Bunları nasıl biliyorsun? Bana gerçeği söyle. Benimle derdin

ne? Kimsin sen? Ne istiyorsun?” Sorular birbiri ardına patladı. Ne sorduğunu veya neden bu soruları sorduğunu bilmiyordu. Birisi, seneler önce bir köşeye süprülmüş çöp yığını karıştırıyordu.

Neden? Ne amaçla?

Yüzündeki ifadeyi değiştirmeden, acımasız bir umursamazlıkla lafını bitirdi: “Ve böylece, Kunhikuttan evden kaçıp Panduvapuram’a gitti.”

“Buraya kadar dediklerin doğru,” dedi kadın sert bir sesle. “Ama bundan sonrası tamamen saçmalık. Tekrar anlatma bunları. Dinlemek istemiyorum.”

“Dinlemek zorundasın. Söyleyeceklerimi muhakkak dinlemek zorundasın.” Sesinde anlaşılmayan bir güç vardı: “Bu anlattıklarım, sandığın gibi, bir çıkar sağlamaya çalışmıyorum. Bir art niyetim olsa, Pandavapuram’dayken denerdim şansımı. Karşıma bir sürü fırsat çıktı. Hepsini teptim. Çünkü senden hoşlanıyordum. Senden öylece hoşlanıyordum. Bunun ötesinde bir arzum yoktu. Bütün Pandavapuram’ın sevgililerinin sıcaklığında, iki bedene sarılmış yorganların sıcaklığında uyuduğu o soğuk aralık gecelerini hatırlıyor musun? Kunhikuttan gece nöbetindeyken, kırmızı bir kazak giyer ve parmaklıkları tutup pencereden odamı izlerdin. Seni gözlemlerimle davet etseydim, bir parmağımı bile kaldırsaydım odama koşardın. Ama yapmadım. Seni sadece güzel bir komşu olarak görmek istiyordum. Bir keresinde, sadece bir keresinde kontrolümü kaybetmekten korktuğumda, ‘İçeri gir, pencereyi kapa ve uyu!’ diye bağırmıştım.”

“Yalan söylüyorsun. Korkunç yalanlar. Kunhikuttan’dan başka hiçbir erkeğe o gözle bakmayı düşünmedim bile. Ona

verdiğim sevginin yüzde birini bana verseydi, işler bu noktaya gelmezdi.”

“Çok iyi yalan söylüyorsun. Şaşırmadım. Her kadın, kocasından başka bir erkeği hiç düşünmediğine dair yemin eder. Ama yeryüzünde, en azından bir kere kocasının ölmesini dilememiş kadın yoktur.”

Ne kadar güzel bir yalan! Bunu düşündüğünde gülmesini engelleyemedi. Bağırarak, çığlıklar atarak güldü. Yüzü kızardı ve boynundaki damarlar şişti. Boğazı gıcık yapınca, öksürmeye başladı. Boğazını temizleyene kadar da öksürmeye devam etti.

Raghu gelmişti, onlara bakıyordu. Tartışmayı duymuş olmalıydı. Yıkanmıştı, temiz şort ve gömlek giymişti. Bir elinde alüminyum sefer taşı ve koltuğunun altında kalın bir paket lastiğiyle tutuşturulmuş kitaplar taşıyordu. Adam, çocuğun bu küçük yaşta bile giyinmeyi ve hazırlanmayı öğrenmesine hayret etmişti. Raghu’yu her gördüğünde, çocuğun yaşına göre ne kadar olgun olduğunu düşünüyordu.

Çocuk avluya atlarken, “Anne, ben gidiyorum!” diye bağırdı.

Devi, çocuğa ters bir yanıt verdi.

Raghu, sanki bir şey unutmuş gibi döndü ve, “Bugün gidecek misin amca?” diye sordu.

Adam, Devi’nin yüzüne baktı. Kadının yüzü ifadesizdi. Her zamanki gibi ona değil, uzaklarda bir yere bakıyordu.

Sanki havaya konuşuyormuş gibi, “Bugün gitmeyeceğim,” diye cevapladı adam.

Bunu duyduktan sonra bile Devi’nin yüzündeki ifadede bir değişiklik olmadı.

Kadının onu tam olarak duymadığını sanarak, “Bugün gitmeyeceğim,” diye tekrarladı.

Cevaben kapı suratına kapandı.

Onu böyle mi hayal etmeliyim? Onu yarattığım zamanki hafifliği tekrar yakalayamıyorum.

Belki de böyle davranmazdı. Belki de bir zamparanın çirkin zayıflığını, kendinden emin bir şekilde isyan ve umursamazlık maskesinin altına saklardı. Ve belki de beni, gölge oyunundaki bir kukla gibi, kalın parmaklarının hareketleriyle dans ettirmeye çalışırdı. Neden ona bir sevgilinin saygın yüzünü vereyim? Anlamıyorum. Bir köşeye süprülmüş çöp yığınının altında ne olduğunu gerçekten bilmiyorum.

Belki bir gün ona bir düşmanın yüzünü verebilirim. Belirgin özelliklere sahip iyi tasarlanmış bir yüz.

Beni ikna etmek için önüme bir sürü kanıt sürmeyi deneyeceğinden eminim.

Kanıt!

Bir sürü kanıt istiyorum, zamanın yosunuyla kaplanmış olaylarla desteklenen. Bir sürü gerekçe istiyorum. Var olmayan bir geçmişi oluşturmaya çalıştıkça, zihnim acı çekiyor. Neden Kunhikuttan beni bir yığın eski çamaşır gibi çöpe attı? Ne yaptım ki? Kuşkusuz, bunun bir nedeni olmalı. Ancak, insan zihninin derinlikleri, mantığa karşı koyar.

Evet, artık kanıt arıyorum.

İçinde mantığa yer olan bir geçmiş istiyorum. Geçmiş; bu evin karanlık odalarında, çatıdan sızan damlaların du-mandan kararmış duvarlarında belirsiz resimler çizdiği mutfakta, çocukların gözlerini dikip beni izlediği sınıflarda

başıma üşüşüyor. O geçmişin çirkin çatlaklarını doldurmaya çalışıyorum.

Ama kesin sınırları olan bir geçmiş, sadece uzak bir hayalden ibaret. Kırmızı duman öbek halinde yükseldiğinde şekillenir Pandavapuram. Kardeşlerin birbirlerinin kanını bir kız uğruna akıtmaya hazır olduğu, aşka, şefkate hasret Pandavapuram. Zamparaların, renklere boyanmış sokaklarda, aç gözleriyle kasıla kasıla yürüdüğü Pandavapuram.

Aşka hasret olanların, âşık numarası yapanların, üçkâğıtçıların, katillerin, ölüm arzusu olanların Pandavapuram'ı.

Benim sevgili Pandavapuram'ım. Teselli arayanların zihninde şekillenen Pandavapuram.

ALTI

O dalardan birinin kendisi için temizlenip toplandığını gören adam hiç de şaşırmadı. Bunun olacağını tahmin ediyordu. Tanımadığı bir sevinç zihninde filizlenince, bu sevinci hemen ezdi. Duygularını belli etmemeliydi. Bilinmeyen bir gücün emriyle Pandavapuram'dan ayrıldığında, hiçbir beklentiye girmemeye karar vermişti. Yerinde durmayan zihninin iplerini elinde tutacaktı. Sahtekâr ve üçkâğıtçı dolu Pandavapuram'dan çıkıp bu kirlenmemiş kasabaya geliyordu. İçindeki zehirli, sarı nefesi bu eve yaymayacaktı.

Garip bir yer şu Pandavapuram. Bu uzak yerde otururken Pandavapuram'ın lanetlenmiş olduğunu düşündü. O kasabada doğan her erkek çocuk, genç yaşta kötü işlere bulaşır. Kardeşleriyle kavga ederler, hırsla alçak arzularının peşinden koşarlar. Kaçak kumarhanelerin müdavimi olurlar. Aldatırlar, zampara olurlar. Pandavapuram'daki her sarı, geçkin yüzlü adam bir sahtekârdır. Ve oranın kadınları, gözyaşlarını içlerine akıtmak, sessizce için için yanmak için doğarlar.

Küçük bir odaydı. Önceki gece üstünde uyuduğu hasır, bir köşede sarılmış haldeydi. Zemin, düzensiz sıvanmıştı ve ustanın malasının bıraktığı izler hâlâ duruyordu. Köşede kırık ayaklı tahta bir sandık vardı.

Devi'nin, odanın bir ucundan öteki ucuna asılmış çamaşır ipinin düğümlerini çözmekte zorlandığını görünce, "Uğraşma, bırak kalsın," dedi. Kadın, adamın dediklerini duymamış gibi işine devam edince, kapıya yaslanıp bir sigara yaktı.

Bir süre sonra, oda temizlenene kadar ıslak bir kıyafetle silinip süprüldükten sonra, kadın, adama nasıl olmuş der gibi baktı. "Güzel oldu," dedi adam. Yine bir cevap alamadı.

Kadın odadan çıkmak üzereydi ki, "Devi!" diye atıldı adam.

Sanki hakkıymış gibi kadına ismiyle hitap etmesine rağmen çabucak izah etti: "Sana öyle hitap edebilir miyim? Ve eğer bir sakıncası yoksa, lütfen bunu kabul et. Günlük harcamalara bir katkısı olur. Altında başka bir niyet arama. Bunu sana Kunhikuttan veriyormuş gibi düşün."

Elinde yüz rupilik bir banknot tutuyordu. Kadın, hiç itiraz etmeden parayı alıp *mundusunun* bir köşesine sıkıştırdı, adam biraz şaşırıldı.

Öğle vaktiydi. Hafif, tozlu bir rüzgâr esiyordu odada. Hâlâ ıslak olan zemine tekrar ve tekrar yazdı: Devi. Devi. Devi.

Gri zeminde zar zor okunsa da yazdıklarını ayağıyla çabucak sildi.

Dışarıda, Hindistan cevizi palmyelerinin yaprakları üzerinde kara bulutların toplandığını görebiliyordu.

Anıları tekrar Pandavapuram'a kaydı. Yaz sonunda, sıcağın aniden yok olduğu akşamlarda çıkan toz yüklü rüzgârı düşündü. Çatıdaki *charpoyda*²⁹ yatıp dağılmış yıldızlarla dolu gökyüzünü seyrederken, uzaklardaki bir rüzgârın artan sesini duyardı. Ses güçlenip bir kükremente dönüşünceye kadar, mülteci kolonisinin önündeki sokağın kırmızı tozları

29 Charpoy: Hamak benzeri bir yatak (ç.n.)

evinin içine dolardı. Elleriyle her iki kulağını da örter ve gözlerini sımsıkı kapatırdı. Rüzgârın kükremesini, kulaklarını örtmesine rağmen, yine de duyardı. Toz, sizi, kaçınılmaz bir tabaka gibi sarardı. Tozun yumuşak dokunuşlarını yüzünde, boynunda ve kulaklarında hissedirdi. Sırt üstü yatar, tozu tadardı. Kuşların, şiddetli rüzgâr yüzünden demirhindi ağaçlarından düşerken attığı çığlıkları dinlemeyi bile göze alamadan, öyle hareketsiz yatardı. Yan evdeki adamın tavus kuşu, ürkmüş bir kedi gibi çığlık atardı.

Eskiden, tepelerde dolaşıp kaju fıstığı ararken aniden bastıran yağmurda ıslanmak eğlenceli gelirdi ona. Bu anıyla birlikte korunacak diğer anıların arasına, Pandavapuram'daki toz fırtınalarının savaşını saklayabilirdi.

Yemeğini yedi ve uyudu.

Koltuğun yanında birinin olduğunu hissederek aniden uyandı uykusundan. Kim olduğunu görmek için gözlerini açtı. Kırmızı bir etek ve kırmızı puantiyeli bir bluz giyen ince, alımlı bir kız duruyordu baktığı yerde. On yedi, on sekiz yaşlarında olmalıydı. Kunhikuttan'ın kız kardeşi olmalıydı.

“Uyuyor muydun?” Kız, düzgün dişlerini göstererek gülümsedi.

Adam ayağa kalktı ve bir sigara yaktı.

“Edathi³⁰ dışarı çıktı,” dedi kız.

“Ama bugün tatil demişti. Sabah okula gittiğini de görmedim!”

“Birçok eve özel ders vermeye gidiyor. Okula yeni başlayan çocukları çok iyi eğittiğini söylüyorlar.”

“Böyle geçiniyor olmalı,” diye düşündü adam.

30 Edathi: Yenge anlamına gelen hitap şekli. (ç.n.)

“Ya Muthassi?”

“Uyuyor.”

“Adın ne?”

“Adım mı?”

“Muthassi’nin adını soracak değilim ya?”

“Shyamala.”

“Neyle meşgulsün?”

“Okulu bitirdim. Daktilografi öğrenmek istiyordum ama Edathi, öğrensen bile eline ne geçer, dedi. Ben de kursa gitmedim. Şimdilerde sadece evde oturup vakit öldürüyorum.”

Soracak başka bir şeyi kalmamıştı. Güneş, parlaklığını yitirmişti. Hava kapalıydı.

Bir süre sonra Shyamala, tırnaklarını yerken, “Sabah dediklerini duydum,” dedi.

Adam irkildi.

“Ve?”

“Bir kısmını anladım. Ama dediklerinin hepsini anlamadım.”

Adam gülecek gibi oldu. “Neyini anlamadın?”

“Pandavapuram’da olanları mesela... Pandavapuram... Güzel isim. Gerçekten öyle bir yer var mı?”

“Söylenenlerin hepsini duyduğunu söyledin. Şimdi, söyle bakalım, sence öyle bir yer var mı?”

“Ben nerden bileyim?” diye güldü tekrar Shyamala. “Başka yerler hakkında fikrim olması için önce bu evden uzaklara gitmiş olmam gerekir, değil mi?”

“Pekâlâ, Ayodhya diye bir yerin olduğuna inanıyor musun?”

“Olmalı. Orası Srirama’nın –”

“O zaman Pandavapuram diye bir yer olduğuna da in-
nabilirsin. Direkt etkileşimde bulunmadığımız bir sürü şeye
inanırız. Aynı bunlar gibi...”

Shyamala tırnaklarını yedi ve biraz tereddüt ederek,
“Yine de,” dedi, “Deviedathi’nin söylediklerini duyunca,
emin olamadım.”

“Deviedathi bir sürü şey söyler. Ya da öyle bir yer olma-
dığını farz edelim. Yine de oranın var olduğunu düşünmekte
bir sakınca yok, değil mi? Aynı, şafağın erken saatlerinde
gördüğün ve gün boyunca aklından çıkmayan bir rüya gibi.”

Shyamala’nın buna verecek bir cevabı yoktu.

Bir anlık duraksamadan sonra ciddi bir ses tonuyla de-
vam etti: “Pandavapuram diye bir yer kesinlikle olmalı. Ya
da şöyle diyeyim; zaten var. Uzun zaman önce orası ormanla
kaplıydı. *Pandava*’lar³¹ ormanda yaşadıkları dönemde oralarda
dolaşırlardı. Sonra, beyaz *sahibler*³² ormana geldiler ve ora-
daki toprağı kazıp bir şey çıkardılar. Ormanın bir kısmını
açıp bir fabrika inşa ettiler. Sonra da fabrikanın yanına bir
koloni kurdular. Onun etrafına bir kasaba kuruldu. Kasaba
büyüdükçe ormanın geri kalanı da yok oldu. Kabileler ve
hayvanlar kaçıp gittiler. Medeniyet öldürdükçe, yedikçe, yok
ettikçe gelişti. Her şey ne çabuk değişti! Yeni fabrikalar or-
taya çıktı, gölün üzerinde bir köprü, tren hattı ve sonra da
mülteci kampı. Sonra bir koloni daha kurdular.”

“Zavallı *Pandava*’lar,” diye güldü Shyamala. “Tekrar sak-
lanmaları gerekirse ne yapacaklar?”

31 *Pandava*: Hindu destanı *Mahabharata*’da yer alan beş erkek kardeş. (ç.n.)

32 *Sahib*: Efendi, sahip anlamına gelen sözcük. (ç.n.)

Adamın da gülesi geldi. Sonra devam etti: “Bir orman yok olsa ne olacak ki? Bir başkası yerini alacak nasılsa. Tepesinde ağzı açık uçan, sarı dumandan iblis olan fabrika kolonisi de işlerini görecekti nasılsa. İsteyen, aynı kalıptan yapılmış gibi görünen o binaların arasında istediği kadar saklanabilir. Bulunmaktan korkmana hiç gerek kalmaz.”

Shyamala, koltuğa dayanarak güldü. “Kız, Devi’nin aksine, zeki,” diye düşündü adam kendi kendine.

“Neyse, nasılsa bugünlerde kimsenin kaçıp saklanmaya ihtiyacı yok, değil mi?”

“Ortalıktan kaybolan insanlar az sayıda olabilir ama kaybolmayı isteyecek bir sürü insan olacaktır.”

Shyamala sessizleşti. Adama, kız, zihninde sözcükleri seçip sıraya diziymiş gibi geldi.

Doğru tahmin etmişti. Bir süre sonra, parmaklarıyla koltuğun yanını tıkırdatırken, biraz isteksizce, “Sakıncası yoksa sana bir şey sorabilir miyim? Kunhikuttan, Pandavapuram’da mı?” diye sordu.

Bu soruya hemen verecek bir cevap bulamadı. Sonra sorudan kaçmaya çalışarak, “Devi’yle benim birbirimize söylediklerimizi duyduğunu söylemiştin,” dedi.

“Evet.”

“O zaman neden soruyorsun?”

“Sordum sadece. Eğer Kunhikuttan bir yerlerdeyse en azından bir mektup yollamaz mıydı? O Devi’ye kızgın, bana veya Muthassi’ye değil. Gittiği güne kadar bana tek bir sinirli söz söylemedi. Buralarda insanlar Ettan hakkında bir sürü şey söylüyorlar. İşe yaramaz, inatçı, deli olduğu gibi şeyler.

Ama bunlara asla inanmadım. Onu anlıyordum. Onun yerinde olsaydım, muhtemelen ben de benzer bir şey yapardım...”

“Senin sadece bir abin var. O yüzden onun yaptıklarını savunmaya çalışman doğal. Ama ben, karısına ve oğluna olan acımasızlığına haklı sebepler bulamam.”

“Deviedathi’den bahsetmiyorum. O saçma şeylerden nasıl oldu da şüphe duyabildi bilmiyorum. Muthassi, Ettan çocukken çok yaramaz ve inatçıydı, demişti bir keresinde. Odasına kimsenin girmesine izin vermezdi. Oyuncaklarına kimsenin dokunmasına izin vermezdi. Kendine özel bir tabağı vardı. Eğer biri o tabağa dokunacak olsaydı olay çıkardı. Uzun süre kızgın kalırdı. Eskiden her şeye öfkelenirdi. Okul çağındayken bile birkaç kez annemle kavga etmiş, evden kaçmıştı. Üstelik ufak tefek sebeplerden yapardı bunu; Vishu Festivali için maytap almak için para istemiş de annem ona vermemiş...”

“Eğer ararsan, her şey için bir sebep bulursun. Ama sebepler, geçmişte yapılanları pek değiştirmez.”

“Varsın öyle olsun. Bu dediklerin hakkında pek bir fikrim yok. Sabah birbirinize aksi şeyler iddia ettiğinize göre, biriniz yalan söylüyor olmalı.”

“Neden yalan söyleyenin yengen olduğunu kabul etmiyorsun?”

“Hayır,” dedi kesin bir ifadeyle. “Deviedathi asla yalan söylemez. Hele ki bu meselelerde. Hem yalan söyleyerek ne elde edecek ki? Neyse, hepimiz bir şeyi biliyoruz.”

“Neymiş o?”

“Deviedathi’nin Pandavapuram’a hiçbir zaman gitmediğini. Evlendiğinden beri bu evden başka bir yere gitmediğini.” Shyamala tekrar güldü.

Buna verecek bir cevabı yoktu. Kendini yenilmiş gibi hissetti. Bu zeki kız tarafından kolayca alt ediliyordu. Önemli bir gerçeği ilan ediyormuşçasına, “Gerçek, kurgudan daha gariptir,” dedi.

“O dediğini okulda öğrendik,” diye gülümsedi kız. Adam rahatsızlığını saklamak için ayağa kalktı, “Bana bir bardak çay getirir misin?” diye sordu.

“Bir bakayım. Süt kaldı mı bilmiyorum.”

“Sütsüz de olur.”

Shyamala hızlıca mutfığa gittiğinde rahat bir nefes aldı.

Ama tekrar yalnız kalınca kendini huzursuz hissetti.

Aklında, cevap bulamadığı sorular türedi.

Niye buraya gelmek için o kadar yolu tepmişti?

Neden? Neden?

Pandavapuram’a soğuk mevsim gelmiştir şimdi. Kıştan hemen önce başlayan yağmurlar dinmiştir. Havanın soğukluğuyla ferahlayan zamparalar, parlak yünlere bürünüp, parfümlerini sıkıp sokaklarda, bahçelerde geziniyorlardır. Şehvet dolu gözleri, perdeleri kapalı pencereleri ve sarı duvarları delip geçerek içerideki savunmasız kadınlara tecavüz ediyordur. Zihni ürperdi. Pandavapuram’da güzel bir mevsim, ellerinden kayıp gidiyordu. O burada, aklını kaybetmiş bir kadına kanıtlarını sunarken, Pandavapuram’da bir mevsim...

Bir sonraki trenle dönse miydi?

Ama o zaman buraya neden alelacele gelmişti?

Çaresizliğinden dişlerini sıktı ve Pandavapuram'ın hatıralarını zihninin derinliklerine gömmeye çalıştı. Ama biliyordu ki onları gömmeyi ne kadar çok denerse denesin, Pandavapuram'ın büyüleyici anıları, yenilenmiş bir güçle, tekrar ortaya çıkacaktı.

YEDİ

O akşam, beklediği üzere, Unni Menon geldi onu görmeye. Direkt okuldan gelmiş gibi bir hali vardı. Uzun kollu sarı bir gömlek giyyordu ve deri bir çantayla bir şemsiye taşıyordu.

Unni Menon'un bahçe kapısının önünde birden durduğunu gördü ve sonra eve girmeyeceğine dair yemin ettiğini hatırladı. Kimi çağıracaktı? Efendi onun adını bilmiyordu. Bilse bile, yeni tanıştığı bir adamın adını haykıramazdı. Kısa bir süre sonra, Unni Menon'un tereddütle, "Raghu," diye seslendiğini duydu.

Dışarı çıktı. *Lungisini* düzelterek ve katlayarak bahçe kapısına doğru yürüdü.

"Gitmedin demek. Sabah treniyle gidersin sanmışım," dedi Unni Menon.

İçinden yalan söylemek geldi: "Sabah çok geç uyandım. Duşumu falan alana kadar trenin saati geçti."

"3.30 treniyle gidebilirdin."

"Öyle mi? Bunu bilmiyordum." Şaşırmış gibi yaptı. "O trenle gitmiş olsam bile birkaç yerde tren değiştirmek zorunda kalacaktım. Her neyse, yarın sabahki trenle gidebilirim."

Unni Menon'un yüzünde oluşan şüpheli ve katıksız kıskançlığı görebiliyordu. Genç bir adam, bir yabancı, kalkmış iki genç kadınla aynı evde kalıyor. Bir de kocaman bir bavul getirmiş. Pahalı şeylerle dolu olmalı. Cebi de yeni basılmış paralarla dolu olmalı.

"Şey," diye homurdandı Unni Menon manalı manalı. "Her şeyi göz önüne alacak olursak, yarın gitmen en iyisi olur."

Lafının altındaki niyeti tamamen kavrayarak, miskince cevap verdi: "Büyük ihtimalle yarın giderim. Eğer gidemezsem, bir sonraki gün gidebilirim. O da olmadı, sonraki gün..."

Daha fazla bir şey söylemeyen Unni Menon, çite tükürdü ve dönüş yoluna yöneldi. Giderken arkasına baktı ve, "Akşam gelecek misin?" diye sordu.

"Denerim."

Öğretmenin gidişini izlerken gülesi geldi. Zavallı adam! Kime kızgındı acaba? Devi'ye mi, Kunhikuttan'a mı yoksa yabancıya mı?

Raghu'ya, onu tepede gezdireceğine dair söz vermişti. Çocuk, mutfak verandasında oturmuş, gezinin heyecanıyla ev ödevini bitiriyordu. Evin önüne doğru yürürken, Raghu'ya söyleyeceklerini kafasında toparlıyordu. Bazen çocuklar cevap verilmesi güç, boylarından büyük sorular sorabilirler. Bu yüzden verilecek cevaplar doğru, istikrarlı olmalıdır. Var olmayan bir geçmişi yaratmak, gerçeğini yaşamaktan çok daha zordu.

Kunhikuttan, Devi, Raghu... Her biri için yeni bir geçmiş. Onlara bile tanıdık gelmeyen renkli geçmişler. Bu geçmiş yaratma fikri ilgisini çekmişti.

Kunhikuttan gerçekten öyle mi yaşamıştı?

Ama hayır, sorular sormamalıydı. Hikâyelerde sorulara yer yoktur. Pek olanaksız gözükmeyen bir geçmiş – evet, bu kâfi.

Burada düşünmeyi bıraktı. Raghu, sekerek evden çıktı:

“Hadi gidelim,” diye bağırdı sevinçle.

“Az sonra. Önce güneş batsın biraz.”

“Güneş battı ama,” diye mızımızlandı Raghu.

“Azıcık daha sonra.”

“Ama güneşin tepenin ardında batışını izleyeceksek şimdi gitmemiz lazım.”

Adam pes etti ve odasına gitti. Raghu elini tutup ona eşlik etti. Raghu’nun gözleri, içinde naftalin topları olan bavul açıldığında kocaman oldu. Bavulun yanında diz çöktü, adamın katlı pantolon ve gömleklerin arasında bir şeyler aramasını izledi. Adam, kırmızı bir gömlekle şort çıkardı ve çocuğa, “Şunları bir dene bakalım,” dedi.

Çocuk sevinçle içeri gidince, büyük bir özenle üstünü değiştirmeye başladı. *Lungisini* çıkarıp çift katlı bir *dhoti*³³ giydi, mavi terilen bir gömlek geçirdi üstüne, yüzüne talk pudrası sürdü ve uzun, seyreلمeye başlamış saçlarını geri tararken saçındaki gri telleri yoldu. Küçük bir parfüm şişesini açtı ve gömleğine birkaç damla sıktı.

Raghu, üstünde yeni kıyafetleri, asker gibi yürüyerek içeri girdi. Arkasından, kıkırdarak Shyamala geldi.

“Tam oturdu. Bedenini nerden bildin?” diye sordu Shyamala merakla.

“Satan adam yedi yaşındaki bir çocuğa uyacak bedeni biliyordu.” Raghu pencere pervazına çıktı ve duvardaki küçük

33 Dhoti: Bele bağlanan, erkekler tarafından giyilen, etek benzeri uzun bir giysi. (ç.n.)

aynada kendini görmek için bir sağına bir soluna dönmeye başladı.

Shyamala'nın gözlerinin bavulun üzerinde merakla gezindiğini görünce, "N'oldu?" diye sordu.

"Bavulunda sarılar var. Yengeme mi getirdin?"

Cevap vermedi, sadece gülümsedi.

"Bakabilir miyim?"

Başıyla onayladı.

Kız çoktan, katlanmış mavi bir sariyi alıp açmıştı.

Devi'nin onu çağırdığını duydular. Kız sariyi katladı, bir kabahat işlemiş gibi yerine koydu ve odadan çıktı.

"Shyamaledathi çok açgözlü. Ne görse ister," dedi Raghu. "Annem onu hep azarlıyor bu yüzden."

"Ona neden edathi diye hitap ediyorsun? O senin halan değil mi?"

"Ona hala dememi sevmiyor. Edathi dememi tercih ediyormuş."

İçerden gelen sesleri duyabiliyordu. Devi, Shyamala'yı muhtemelen azarlıyordu.

Güneş batmadan evden çıktılar. Raghu kıpır kıpırdı. Okula kadar, yoldaki önemli yerleri gösterdi adama. Narayan Nair'in oteli, Usman'ın bakkalı, kumaş satan elli yedi numaralı dernek ve onun üzerinde, üstüne kömürle Navakerala Kalasamithi yazılmış bir teneke levha.

Otelde, çay demleyen genç adam, tahta parmaklıklardan, çocukla yürüyen adama dik dik baktı. Bankta oturan yaşlı bir adama onları gösterdi ve bir şey söyledi. Yaşlı adam güldü, güldükçe koca göbeği titredi.

“Hızlı yürü,” dedi Raghu’ya.

Bakkala vardıklarında Raghu, “Geçen gün polisler geldi buraya. Biz okuldan dönerken bir cip geldi, aniden durdu ve içinden bir sürü polis fırladı. Çok korktum. Hep beraber derneğin verandasına doğru koştuk. Usman’ın dükkânına girip içerden bir sürü soda şişesi aldılar. Onu da aldılar ve son hızla şu yöne doğru gittiler,” dedi ve cipin o gün gürleyerek gittiği yolu işaret etti.

Hamal kulübesine vardıklarında Raghu solu işaret etti ve, “Gitmemiz gereken yol burası,” dedi.

İnsanların, düz toprak boyunca yürümesiyle oluşmuş bir patika. Yolun etrafındaki saman evlerdeki dokuma tezgâhlarından gelen sesler. Adama, Raghu yolu çok da iyi bilmiyormuş gibi geldi. Çocuk sessizleşmişti.

“Daha önce buraya gelmemiş miydin Raghu?” diye sordu.

“Annemle Shyamaledathi, Onuncu Gün Festivali için tapınağa geldiklerinde,” dedi Raghu, “bir kere gelmiştim.”

“O günü hatırlıyor musun peki?”

“Tabi ki hatırlıyorum. Ama annem kalıp güneşin tepelerin arasından batışını izlememe izin vermemişti. Bir an evvel gitmek istiyordu. Hava kararırsa korkacağını söylemişti.”

Uzun bir mesafeyi katetmiş olmalıydılar. Akşam güneşi, çamur kaplı tarlalara vuruyordu. Granit parçaları, kamyon tekerlekleri altında ezilip şeklini yitiren yolun kenarına yığılmıştı. Raghu, çeltik tarlalarının arasından kavis çizerek akan deredeki suyunun üstünde durdu.

“Yoruldu mu Raghu?” diye sordu adam.

“Hayır, hiç yorulmadım. Tepeye koşalım mı?”

“Kaybolmadın, değil mi?”

Raghu, yedi yaşındaki diğer çocuklara göre daha zekiymi. “Buradan gideceğiz. Buradaki tek yol burası. Biraz ileride kocaman bir kuyu var. İçine bir taş atarsan uzun bir süre sonra taşın suya düşme sesini duyabilirsin.”

Köşeyi döndüklerinde, dik bayırı gördü. O, yuvarlak taşlara dikkatle basarken Raghu yukarı doğru gayretle koşuyordu.

“Yavaş çık Raghu. Düşeceksin,” diye uyardı çocuğu.

Aldığı tek cevap yukarıdan gelen bir kahkahaydı.

Nefes nefese zirveye vardığında, Raghu’nun derin kuyuya taşlar attığını gördü. Kuyu, su bitkileri ve çalılıklarla kaplıydı. Güneş, batıyordu.

“Gel hadi, gidelim. Güneşin batışını izlemek istiyorsan, hızlı yürümemiz lazım.”

Hızlı yürüdü. Raghu onu geçti ve yukarı doğru koştu. Tepenin zirvesine vardığında, bir taşa yaslanmış el sallayan Raghu’yu gördü. O taşa oturdu.

Aşağıda, Hindistan cevizi palmyelerinin ötesinde, küçük bir nehir, köyü çevreliyordu. Güneş, batıdaki tepelerin arasından, nehre daldı.

Adam bir hikâye anlatmaya başladı:

“Uzun, kimsenin bilmediği kadar uzun zaman önce, Pandavapuram ve etrafı büyük bir ormanmış. Ormanın iki ucunda iki küçük köy varmış. Köylüler barbarlarmış. Bu barbarlar birbirleriyle dövüşürken ve ormandaki hayvanları avlayıp, pişirip yerken, aralarında daha medeni olanlar ormanı açıp buğday ve mısır yetiştirmeye başlamışlar. Köyler zaman içerisinde, barbarlıkla medenilik karışımı bir kültür geliştirmişler. Barbarlarla medenilerin kanları karışıkça, sınıfların davranışları değişmeye başlamış.”

“O zamanlarda, köye bir bilge gelmiş. Uzun, matlaşmış gri saçları ve gri sakalı varmış, alnına kül sürermiş. Yüzünde garip bir parlaklık varmış. Kırmızı tozlu patikanın yanında yaşlı bir banyan ağacı varmış. Bilge, o banyan ağacının köklerinin üstüne bir iskemle koyup bütün gün meditasyon yapmış. Hava karardığında, banyan ağacında baş aşağı asılıp günah çıkaran yarasalar, bilgeyi uyandırmak için uçuşmaya başlarılarmış. Bir kalabalık ağacın etrafında çoktan bekliyor olurmuş. Gözlerini açtığında ilk gördüğü kişiyi çağırır, yaklaşmasını söylermiş. Çağırdığı adam, bilgenin önünde kafasını öne eğip diz çökerken bilge, elini adamın kafasına koyup konuşmaya başlarmış. Adamın geçmiş yaşamlarından hikâyeler anlatırmış. Bilge, bu önceki yaşamın düğümlerinden çözülmüş iplere tutunarak, zamanda geriye gidermiş. Sonra ipleri geçmiş yaşamların yabancı şekillerine bağlarmış. Böylece bilge, geçmiş yaşamlarda, bu yaşamda yaşananlara sebepler bulurmuş. Anlattığı hikâyeler çok ikna edici olurmuş, kimse ondan şüphe edemezmiş.”

“Bilgenin ünü köyün sınırlarının ötesine yayılmış. Onu görmeye sadece civardaki köylerden değil, uzaklardan da gelen dine düşkün kimseler olmuş. Günlerce bilgenin onlara bakmasını beklerlermiş hep beraber. Ve bazen hayal kırıklığıyla köylerine dönmek zorunda kalırlarmış. Ama evlerinde rahat oturamazlarmış. Zamanla hepsi geri gelirmiş...”

“Bir keresinde, bilgenin kudretine inanmayan medeni insanlardan biri, ‘Dediklerinin hepsi doğru, bunu kabul ediyorum. Ama eğer ilahi güçlerin varsa, geleceğimi de görebilmen gerekir!’ demiş. Bilge gülümsemiş ve cevap vermiş: ‘İlahi güçlerim olduğunu iddia etmiyorum. Bana böyle gereksiz sıfatlar yüklemeyin. Ama şunu unutma; zaman, geçmişten

şimdiye, şimdiden geleceğe olan kadim bir devamlılıktır. Bu devamlılığı bozmaya ne senin ne de benim hakkım var. Geleceği bilme isteği sadece meraktan doğar. Öyleyse sen en iyisi, köklerini geçmişte ara ve şimdiye yolculuk et.”

“Başka bir zaman, bir yeni ay gecesinde bilge, köyü şok eden bir kehanette bulunmuş: ‘Köyünüzün başına bir felaket gelecek. Kültürünüzü, benliğinizi kaybedeceksiniz... Ve sonra, varlığınız bile tehlikeye girecek.’”

Raghu bir şey anlamamıştı. Ağzı açık oturuyordu. “Peki bilgeye n’oldu?” diye sordu.

“Ne olabilirdi ki?” diye iç geçirdi. “Bilge bir gün ortadan kaybolmuş. Tıpkı ansızın bir yerlerden geldiği gibi, yine ansızın başka bir yere gitmiş.”

“Ya sonra?”

“Kehaneti gerçekleşmiş,” dedi iç geçirerek.

“Bir gün, yabancılar gelmiş köye yanlarında makineler getirerek. Köye çadırlarını kurmuşlar, garip bir dil konuşuyorlarmış. İnsanlar bu garip kırmızı derili insanlara gözlelerini dikip bakmışlar. Göğüsleri açık genç köylü kızlar, yabancıların delici bakışlarından utanıp evlerine kaçmışlar. Köyün yüreksiz erkekleri, yabancıların önlerine attığı altın paralarla akıllarını yitirmişler ve karılarını çadırlardaki adamlara sunmuşlar... Yabancılar her sabah ormana gider, her akşam tam gün batımından önce, terlemiş, üstleri başları toz olmuş ve bitkin bir halde dönerlermiş. Köylüler orada ne yaptıklarını bilmiyorlarmış. Sonra, ormana yabani kök toplamaya giden bir köylü grubu, yabancıların ormanda kazı yaptığını görmüş. Makineleriyle büyük bir kuyu kazıyorlarmış ormanda. Bir dolunay gecesi köylüler, yabancıları yerli içkiyle sarhoş olmuş, çadırlarının önünde çıplak

dans eder halde bulmuşlar. Karşılarındaki bu rezil manzarayı korkmuş gözlerle uzaktan izlemişler. Yabancıların gündür aradıkları şeyi bulduklarını anlamışlar ama şimdi köye ne olacağını kestiremiyorlarmış. Birkaç ay sonra köye daha fazla yabancı gelmiş. Kara derili, kara pantolonlu yabancılar gelmiş. Cipler gelmiş arkalarında toz kaldırarak. Kamyonlar gelmiş. Yavaş yavaş, bütün ormanı kesip yakmışlar. Ormanda sürekli silah sesi yankılanırmış. Hayvanlar, ateşe ve yabancıların silahlarına yenik düşmüşler. Bahtsız köylüler, yabancıların ayaklarını yalayan köleler olarak, varlığını sürdürmüşler.”

“Yabancıların kocaman silahları vardı, değil mi?” diye sordu Raghu.

Adam başıyla onayladı.

“Köylüler bu silahların karşısında solucan gibi kıvrılmışlar. Yabancılar zorla kulübelerine girmiş. Erkekleri çıkarıp ağaçlara bağlamışlar. Köyün kadınları, mavi gözlü, kahverengi saçlı bebekler doğurmuşlar. Ormanın diğer ucunda, yabancıların kuyuyu kazdığı yerden çok uzakta, yeni binalar ortaya çıkmış. Bir fabrika inşa edilmiş. Bacalar kurulmuş. Ve işçiler için bir koloni kurulmuş. İşte Pandavapuram böyle ortaya çıkmış. Günümüzde Pandavapuram’da yaşayanların damarlarında, o karışık kan akar.”

Raghu hâlâ, gözleri kocaman açılmış halde oturuyordu.

Bu küçük çocuğa Pandavapuram’ın tarihini anlattığını düşününce adamın gülesi geldi.

Yumuşak bir dille, “Raghu, Pandavapuram’ın hikâyesini beğendin mi?” diye sordu.

“Evet, yabancılar hâlâ orada mı?”

“Hayır, hayır. Yabancılar uzun zaman önce gittiler. Ama onların yerine yerli *sahibler* var artık.”

“Onlar da beyaz *sahibler* gibi mi?”

“Aşağı yukarı. Ama onların derileri kara. Pandavapuram’la ilgili başka bir hikâye daha var. Bir kadın için birbirleriyle dövüşen ve neredeyse kendilerini yok eden beş kardeşin hikâyesi. O hikâyeyi de sonra anlatırım.”

Batıdaki tepelerin karardığı, serin bir esintinin karaağaçların altından esmeye başladığı uzun bir zaman sonra Raghu’nun elini avcuna aldı ve, “Benimle gelmek ister misin?” diye sordu.

“Nereye?” diye sordu Raghu, adamın gözlerinin içine bakarak.

“Pandavapuram’a.”

“Babama mı?”

“Evet.”

“Annem de gelecek mi?”

Adamın cevabı bir homurtuydu.

Raghu’nun gözleri kocaman açıldı. Gözlerini kırmızı gökyüzüne dikmiş hayal kuruyordu, hiç görmediği babası hakkında. Pandavapuram denen büyülü dünya hakkında.

“Pandava’lar Pandavapuram’da mı yaşıyor?”

“Evet.”

“Amca, *Bhima*’yı³⁴ hiç gördün mü? Gerçekten de bu tepe kadar büyük kafası, kuyu kadar büyük ağzı ve Hindistan cevizi ağacı kadar büyük elleri var mı?”

“Evet.”

34 Bhima: Hindu destanı Mahabharata’da ikinci Pandava kardeş. (ç.n.)

“Baka’yı³⁵ öldürdüğünü gördün mü amca?”

“O olurken ben ofisteydim.”

“Baka’yı pirinç yerken izlemek eğlenceli olurdu. Her lokması Hindistan cevizi kadar büyük olurdu. Bir oturuşta bir araba dolusu pirinç yiyebilirdi.”

“Sana bunları kim anlattı?”

“Shyamaledathi. Yemek hakkında konuşmaya bayılır.”

Ve sonra, uzun bir süre sonra, karanlıkta aşağı inerlerken, Raghu’nun yumuşak elini eline aldı ve konuşmaya başladı:

“Neden babanı görmek istiyorsun? Baban seni görmek istemiyor ki Raghu? Eğer seni görmek isteseydi çok önceden gelirdi. Babanın, sen doğmadan önce anneni bir başına bırakıp evden kaçtığını biliyor muydun? Seni Pandavapuram’da gördüğünde tanımamış gibi yaptığını bir düşünsene. Başka bir yerde başka bir karısı ve çocuğu bile olabilir. Kendi çocuğunu hiç düşünmeyen bir adama nasıl baba diyebilirsin?”

Sonra düşündü. Bu çocuğun, hatırlayabileceği bir geçmişi yoktu. Elinde sadece geleceği vardı. O zaman ona geçmişin ağırlığını yüklemenin kimin hakkı vardı?

Parmaklarını çocuğun saçlarında gezdirerek devam etti: “Pandavapuram’daki kolonimizde bir okul var. O okula yazılabilirsin. Buradakine hiç benzemez. Buradakinden daha büyük. Öğrenciler yeşil üniforma giyer. Dersleri İngilizce işlenir. Orada bir sene geçirdikten sonra sen de İngilizceyi, aynı yabancılar gibi, çok iyi konuşacaksın...”

Raghu, “Okulda, yabancılar gibi büyük silahlarla nasıl ateş edileceğini öğretiyorlar mı?” diye sormak için adamın konuşmasını böldü.

35 Baka: Mahabharata destanında Bhima’nın öldürdüğü iblis. (ç.n.)

Çocuğun dediklerini duymamış gibi devam etti: “O okulu bitirince de sadece iki mil uzaktaki liseye gidersin. Öğrencileri okula götüren yeşil bir otobüs de var. Liseden sonra üniversite var. Okuyacaksın ve büyüyüp bir memur olacaksın. Araban olacak, evin olacak...”

Burada durdu. Raghu, lambanın loş ışığının altında, oradan oraya zıplayan bir kurbağaya taşlar fırlatıyordu.

Hayal kırıklığına uğrayarak, “Dediklerimi duydun mu?” diye sordu.

“Evet.”

“Ne duydun?”

“Yeşil bir otobüsle okula gideceğimi.”

“Doğru. Benimle Pandavapuram’a geleceksin, değil mi?”

Raghu hemen cevap vermedi.

Hamal kulübesinden ana yola döndüklerinde, “Annem ve Shyamaledathi ve Muthassi de gelecek mi?” diye sordu tereddütle.

Bu sefer bu soruya, kendinden emin bir ses tonuyla, “Evet, kesinlikle gelecekler,” diye cevap verebildi.

SEKİZ

Uyku tutmamıştı, hasırda dönüp duruyordu. Mehtaplı bir geceydi, açık gökyüzünde çiçek açan yıldızları pencereden görebiliyordu.

Aniden, kapının açıldığını duydu. Şaşkınlıkla doğrulup baktı. Gelen Devi’ydi.

Adam koltuğa oturdu, bir anlığına duraksadı. Aklına söyleyecek bir şey gelmiyordu, en sonunda, “Otursana,” dedi.

Odada oturacak sadece bu koltuk olduğunu ancak konuştuktan sonra fark etti.

Devi, adamın dediklerini duymazdan gelerek bir köşede sessizce durdu. Abajurlu lambadan gelen ışık sadece adamın yüzüne vuruyordu. Kadının bir yarısı karanlıktaydı. Alnındaki *vibhutin*³⁶ altında yüz ifadesi okunmuyordu.

“Sana bir şey sormaya geldim.” Kadının sesi sabitti. Konuşmasına devam etmesini bekledi.

“Sana bunu tekrar soruyorum çünkü aklıma yapacak başka bir şey gelmiyor. Buraya neden geldin? Bu evi nasıl buldun? Ne istiyorsun?” Sanki içinde bir şey patlamış gibi soruları birbiri ardına sordu adama, sonra nefes nefese kalıp duvara yaslandı.

Adam cevap vermedi, sessizce güldü. O an yapabildiği tek şey gülmekti.

Kadın, “Seni anlayamıyorum.” dedi.

“Ve ben de seni anlayamıyorum Devi.”

“Sana bir kötülüğüm dokunmadı. Öyleyse neden beni huzursuz ediyorsun? Bana bunları ilk anlattığında şaka yapıyorsun sanmıştım. Bütün o saçmalıkları tekrarladığında, içime bir kurt düştü ama kendimi ertesi gün gideceğin düşüncesiyle teselli ettim. Ama gitmedin, burada kaldın ve söylediklerini papağan gibi tekrarlamaya devam ettin.” Adama, kadın, sesini zar zor sabit tutuyormuş gibi geldi.

Adam sessizce, “Şimdiye kadar gitmemi söylemedin, gitmemi istiyorsan söylemen yeter, yarının treniyle, hatta şimdi, şu an giderim,” dedi.

36 Vibhut: Alına sürülen, ağaçların yakılmasıyla elde edilen kutsal bir kül. (ç.n.)

Kadının cevap vermesini bekliyordu. Bir an bir şey söyleyecek gibi oldu, sonra durdu. Adam rahatlayarak iç çekti.

Biraz sonra kadın, titrek bir sesle devam etti: “Kunhikut-tan beni terk edip gittiğinde pes etmedim. Ailem, her şeyin suçlusunun ben olduğumu ve artık evlerinde yerim olmadığını söylediğinde bile sarsılmadım. Bunca yıl acıyla geçti. Üstüne bir de çocuk büyütmek zorunda kaldım. Dertlerimden kimseye yakınmadım. Tek dayanağım, fakir bile olsam, özgür olmamdı. Ve şimdi, en beklemediğim anda sen çıkageliyorsun...”

Kadına duyduğu acıma duygusuyla kendini kaybedeceğinden korktu adam bir an.

Kendini toparladı ve konuşmaya başladı: “Bak, zihnimin çok uzaklarında yer alan, Pandavapuram denen o eski kasabayı yaratmaya çalışıyorum. Aynı, ışığın titreyip şekil değiştirmesi gibi, biçimini ve rengini değiştiriyor o eski kasaba. Değerli anıları özenle alıp sıraya sokarken zorlanıyorum. Ben bu anılardan birine hayat verip yerine koyana kadar, başka bir tanesi arkamdan yerinden çıkıyor, çerçeveyi parçalıyor ve her şey yeniden dağılmış oluyor. Hepsi, tanınmayan şekillere bürünmüş oluyor.”

Bir an durdu, sonra devam etti: “Burada uzanmış uyuyamıyorken bile seni, sendeki değişimi düşünüyordum Devi. Değişiminin nedenini bulamadım. Sana sürekli kanıtlar sunmamdan şikâyetçisin. Sana anlattıklarımı ispatlamak için son bir kanıt daha sunacağım. Tepenin zirvesindeki Durga tapınağına ibadet etmeye gittiğimiz günü hatırlıyor musun? *Shravani*³⁷ ayında kutsal bir gündü. At arabasının yumuşak koltuklarında nal seslerini dinleyerek, birbirimize yakın

37 *Shravani*: Hint takviminde kutsal bir ay. (ç.n.)

oturuyorduk. Bir gündüz düşünün ucunda, bir kiremit parçasıyla çizilmiş kırmızı bir çizgi hatırlıyorum, daha önce defalarca silikleşen ve kararan. O gün kırmızı *sari* giymiştin, alnında ve saçının yivinde kırmızı *kumkum* vardı. Tanrıçaya ne için dua edeceğini sorduğumda hemen cevap vermemiştin. En sonunda, utangaçça, tanrıça Durga'dan güçlü, erkeksi bir çocuk isteyeceğini söylemiştin. Özel bir gün olduğundan tapınak kalabalıktı. Bir grup kara köylü kadınlarının arasında parlak bir ateş gibi durmanı gururla, kıskançlıkla izledim. Kutsal odanın önünde duran hiç kimsenin gözü tanrıçayı görmüyordu, hepsi seni izliyordu. *Aaaratiden*³⁸ sonra *pujari* yanan *kafuru* getirdiğinde yüzün, ateşin ışığında parlamıştı – *kumkum* saçılmış yüz, uzun salınmış saçlar, kırmızı dudaklar, kırmızı giysiler... O manzarayı unutamıyorum. Belki de hepimiz o gün tanrıça yerine sana tapmıştık.”

Devi, gölgeler içinde durmaya devam etti. Adama, kadının dudakları titriyormuş gibi geldi. Kadının bir şey söylemesine fırsat vermeden devam etti: “Kunhikuttan’la ilk kavga ettiğiniz zamanı hâlâ hatırlıyorum. Odama gömülmüş kitap okuyordum. Kolonideki bütün evler soğuktan ışıklarını erkenden kapatmışlardı. Evinizden patırtı sesleri geliyordu. Başta aldırış etmedim. O zamanlar sana o kadar yakın değildim. Seni sadece, arkadaşım Kunhikuttan’ın güzel karısı olarak görüyordum. Kavganın sesi artınca bile aldırış etmedim, kavganızın beni ilgilendirmediğini düşünerek okumaya devam ettim. Ama Kunhikuttan’ın acımasız sözlerini ve senin ağlamayı duymaya başlayınca yerimde duramadım. Kapımı kilitledim ve dışarı fırladım. Dışarı çıktığımda gördüklerim korkunçtu. Kunhikuttan seni saçından

38 Aaarati: Hinduizmde bir ayin. (ç.n.)

tutmuş, dışarı doğru sürüklüyordu. Amacı seni sürükleyip sokağa atmak olmalıydı. Yüzü şeytan gibiydi. Sanki bir ruh tarafından ele geçirilmiş gibi titriyordu. Seni elinden zorla çekip aldım. Benim yarım kadar bile güçlü olmasa da seni elimden almaya çalıştı. Uzun bir süre uğraştıktan sonra beceremeyeceğini fark edince öfkesi biraz dindi. Uzun süre koşmuş bir köpek gibi nefes nefese kalmıştı. Dişlerinin arasından öfkeyle hırladı. Bir şekilde onu bir sandalyeye sürükledim ve oturttum. Ona, ‘Kunhikuttan, ne yaptığını zannediyorsun sen? Komşular ne der?’ diye bağırdım. Buna cevap olarak sana bakmaya ve küfretmeye devam etti. İçine ilaç konmuş bir muz ve *püja* hakkında bir şeyler saçmalyordu. O an ne dediğini anlamamıştım. Daha sonra, bütün hikâyeyi duyunca, onu anladım, hatta ona biraz hak bile verdim. Ama eğer o gece müdahale etmemiş olsaydım, seni o soğukta dışarı atmış olurdu. Bir süre sonra sakinleşince, titrek bir sesle bana, eğer o akşam ben gittikten sonra seni dışarı atsaydı ne yapardım diye sordu. Hemen, hiç tereddüt etmeden seni evime alacağımı söyleyerek cevap verdim. Şaşıp kalmıştı. Bu cevabı kabul etmedi. Bakışlarının keskinleştiğini ve senin üzerinde birkaç kere, sanki seni daha önce hiç görmemiş gibi gezindiğini gördüm. Kıskançlık okunuyordu gözünden. Beni o an bir düşman, bir zampara gibi görmüş olmalıydı. Haince bir tatmin duygusuyla dolmuştum. Seni, en azından o gece, evden yollayamayacağından emindim.”

“Tanrım!” diye fısıldadığını duydu Devi’nin.

“Devi...” Sesi hassastı. “Senden bir isteğim olacak. Bana inanmamamı kaldırabilirim. Ama lütfen beni yanlış anlama. Daha en başında sana hiçbir art niyetimin olmadığını söylemiştim. Bana defalarca mağlup ve bitap düşmüş halde,

odamdaki varlığının beni delirtebilme ihtimaline rağmen, sığınmak için gelmiştin. Sana karşı olan davranışlarımda, kibarlığın sınırlarının ötesine asla geçmedim. Sana karşı, genç bir erkeğin yapması anlayışla karşılanabilecek türden bir davranışta asla bulunmadım o anlarda. Hayattan hiç zevk almayan biri olduğumu bile düşünmüş olabilirsin. Beni durduran, bekâret gibi eskiden kalma düşünceler değildi. Saflığını kirletmeyi düşünemiyordum bile. Seni, sadece, seni sevmenin katıksız hazzından dolayı seviyordum.”

Köşedeki gölge hareket etti. Devi, onu korkutarak, patladı: “Eğer öyleyse... Neden bu kadar geciktin? Kucağımda bir çocuk, Pandavapuram’dan döneli kaç sene oldu? Beni bulmaya hiç çalışmadın, ne halde olduğumu merak edip bir mektup bile yollamadın. Şimdi bir de kalkmış beni sevdiğini söylüyorsun. En azından açlıktan ölüp ölmediğimi öğrenmeyi deneyemedin mi? Her gün senden mektup bekledim. Her akşam tren istasyonunda, kuzeyden gelecek treni bekledim. Seviyormuş...”

Kadının pencereden dışarı tükürdüğünü duyunca kalakaldı. Söylemişti...

Afallamış, öylece oturuyordu. Birini beklediğini mi söyledi? Kimi? Neden?

Pandavapuram’dan kucağında bir çocukla döndüğünü söyledi. Ne zaman? Ne zaman?

Devi onu kendi silahıyla mı vurmaya çalışıyordu? Onu kandırmaya mı çalışıyordu?

Boğazını temizlemeye çalışırken, kadının kapıyı yavaşça kapatıp gittiğini gördü.

Adama, sırlar ağı, onlar hakkında düşündüğü şu an bile, örülüyormuş gibi geldi. Bu arsa, ortasındaki ev ve evin

içindeki insanlar, hepsi sırlar bataklığına batıyordu. Burası, aynı Pandavapuram gibi, hem gerçek hem sahte olmaya başlamıştı. Hangisi gerçektir? Hangisi yalandı?

Kendini sorunun içinde, cevap veremeyerek, kaybetti.

DOKUZ

Evet. Artık her şeye inanabiliyorum. Gerçek ve kurgu arasındaki ince sis dağılılı çok oldu. Her şey gerçek. Onun yorgun yüzü, Pandavapuram'ın görünmeyen garip dünyası, Devi tapınağı – hepsi gerçek.

İşte, şu an o odada. Muhtemelen koltuğa yaslanmış, hayal kuruyordur. Dün gece ona yeni bir yüz verebildim. Verdiğim yüzden memnunum. Kunhikuttan'a olan kızgınlığım ve öfkem beklemediğim bir anda kontrolden çıkınca, o şeyleri söyledim.

Şimdi düşüncelerim başka bir yöne doğru kayıyor.

Onu buraya böyle yüzleşmek için çağırmadım mı? Onun ve Kunhikuttan'ın erkekliklerini ayağımla ezip toza çevirmek için can atmıyor muydum?

Bana güç ver, ey Tanrıça!

Kara gün eriyip nehre akıyordu.

Adam, oturmuş, ellerini beyaz kumda gezdiriyordu. Dün gecedен sonra, Pandavapuram korkutucu bir gerçekliğe dönüşmüştü. Dua odasının tavanında asılı duran, yedi renkten cam parçaları olan avize yine düşüp parçalandı. Önce fayans zeminli, sarı duvarlı, teneke çatılı evleri gördü. Sonra

arkalarındaki, sanki aynı kalıptan dökülmüş gibi duran sarı evleri gördü. Bütün koloni, kirli sarı renkteydi. Fabrikanın uzun bacalarından kustuğu zehirli dumanı solumaktan, erkeklerin yüzleri geçkinleşmişti. Fabrika ve koloniyi birbirine bağlayan kara yolun her iki tarafında, geceye sarı ışıklarını saçan sokak lambaları vardı. Sarı bir musibet, koloninin üstünde bir bulut gibi asılı duruyordu her daim. Bulutun şekli sık sık, hiç beklemediğiniz bir anda değişirdi. Balıkçı tarafından serbest bırakılmış cin olurdu, bazen yok edici Durga olurdu, bazen de şefkatli Ana...

Kasabanın ötesinde leylekler, tek ayak üstünde durup mültecilerin evlerini ve kuzey tepelerinin arasındaki gölde zıplayan balıkları izler, günah çıkarırlardı.

Pandavapuram, baş döndüren bir gerçeklik olmaya başlamıştı.

Baş dönme hissi bile dağıldı şimdi. Her gece tepedeki çalılıkların arasındaki kara dereye eriyip akan gün, bu lanetli yalnızlığım, anlaşılmaz bir ritimle tren istasyonunu terk eden son vagon – her şey gerçek olmaya başlıyordu. Avize, turuncu bahçeler, beyaz leylekler, yaşlı sürücü, her şey...

Ama zihnim hâlâ ağrıyor. Verdiğin anıları ayıklamaya ve değişik şekiller yaratmaya çalışırken, defalarca aptalın teki olduğumu düşünüyorum. Önce tuhaf bir cazibeydi bu, sonra kendisini bana sardı ve kesip atamayacağım bir uzva dönüştü. Birbirimize hiçbir zaman yorucu aşk sözleri söylemedik. Ancak sevginin sıcak bağları bizi sımsıkı bağladı birbirimize. Bu bağlarla açığa çıkan şey, aşk olarak algılandı. Beni hangi garip gücün, yalnız olduğun ender anlarda, yalnızlığını paylaşmak ve böylece bazı garip gerçeklikleri aramak için sana koşmaya ikna ettiğini bilmiyorum. Ancak

bulduğum şey sözlerden, seslerden ve duyulardan öte, yüce bir şeydi. Adını aşk koymaya korkuyorum.

Bir zamparanın âşık olmaya hakkı yoktur. Âşık olmak, gereksiz bir lükstür. Ama sana yakınlaştığım an zampara maskesini attığımı söylediğimde inan bana. Rahatsız gecelerim uzadığında, yakınlaşma ve uzak durma istekleri arasında debelenirken bile rüyalarım girdin. Yumuşak tenini öperken, ellerimi saçının arasında gezdirirken, yüzümü o ıslak dudaklarına bastırırken hep bir sığınak arıyordum. Benim yorgun zihnim, benim gibi zampara bir adamın böyle bir hayal kurmaya hakkının olmadığını söylediğinde bütün gücümü toplayıp, kendimi bunun sadece bir zamparanın ben-cil sevgisi olduğuna ikna ettim. Dün, yüzünde gördüğüm garip ifadeyi anlayamamıştım. Yüzüme tükürsen, senden nefret ediyorum diye bağırırsan ve hayatından çıkıp gitmemi istesen, ritmiyle gündüzleri ve geceleri birleştiren trenle dönerdim. Kasten böyle bir şeyi söylememiş olmalısın. Yüzünde gördüğüm o kuru gülümseme beni korkuttu. Gülüşün, tahmin bile edemediğim bir şeyler saklıyordu. Gördüğüm, tap-tığım Devi'nin gülümsemesi değildi, bazı karanlık güçlerin oynacağı oldun diye korktum. Caziben, anlamadığım renklere bürünmüştü. Beni beklediğini söylemiştin. Kuyruklu yalan. Beni böyle yalanlara inandırabileceğini mi sanıyorsun?

En büyük lanet, hayal kurabilme yeteneğidir.

Sisli havaya dağılan yüzler gibi, rüzgârla bulanıklaşan ayak izleri gibi çaresizleşmeye başlıyorum. Kurumuş sarı kabuklar açıldığında dört bir yana dağılan siyah tohumlar gibi, Aswin³⁹ ayında bir kere gülümseyip sonra hemen yok

39 Aswin: Hint takviminde bir ay. (ç.n.)

olan sarı çiçekler gibi, tozlu, şiddetli rüzgârlarda bağırarak ağaçtan düşen kuşlar gibi...

Bütün bunları içimde tutacak gücüm yok.

Pandavapuram beni çağırıyor. Orası benim sığınağım. Hep dönerim oraya. Bu garip ilişkilerin zincirlerini takip ederek buraya gelmemeliydim. Burada kimse değilim. Beni tanıyormuş gibi yapanların yüzleri bile bana yabancı geliyor. Artık, ilişkilerde birine sadık kalabileceğine inanmanın ne kadar aptalca bir şey olduğunu anlıyorum. Kimin bir başkasıyla kalıcı bir ilişkisi var ki? Onlar sadece, her insanın işine geldiğinde taktığı maskelerden ibaret.

Pandavapuram, benim sevgili Pandavapuram'ım.

Pandavapuram bir teselli. Renkli camlarıyla tapınağın tavanında asılı duran avize, dengesiz zihinlerde düşüp parçalara ayrılır. Pandavapuram sizi anılarla teselli eder, unutturarak değil. Orada unutmak diye bir şey yoktur, sadece, verdikleri acıyla bile teselli eden anılar vardır.

Bir zamanlar on altı yaşında bir kız tanırdım. Küçük, sivilceli bir suratı vardı. Mülteci kampında kalıyordu. Bir öğlen vakti, eteğinde gül elmaları, beni görmeye geldi. Pandavapuram'ın kırmızı güneşi gök kubbede yanıyordu. Güneşten kararmış yüzünden boncuk boncuk terler akıyordu. Ter kokan uzun bir elbise giyiyordu. Saçı iki dağınık örgüyle toplanmıştı. Yıkanalı günler geçmiş olmalıydı. Yalvarmaya başladı: "Babuji⁴⁰, ne olur bana bir iş ver. Bak, annem dün beni buramdan yaktı." Eteğini kaldırıp kalçasındaki kara izi gösterdi bana. "Sabahtan beri soğuk sudan başka bir şey geçmedi boğazımdan. Dün en azından bir parça ekmek yemiştım..."

40 Babuji: Hintçe'de "efendim, bayım" anlamına gelen bir kelime. (ç.n.)

Odadaki sıcaklık artıyordu. Çimento duvarlar ateş saçıyordu. Kız, toprak kaptan iki, üç bardak soğuk su içti.

“Ne iş yapabilirsin?”

“Her işi yaparım, Babuji.”

“Her işi mi?”

Başını öne eğdi ve onayladı. Ona bir sabun uzattım ve, “Git banyo yap, sonra gel,” dedim.

Banyosunu yaptıktan sonra benim *lungimi* giymişti. Her gün gelmeye başladı gül elması dolu eteğiyle. Odayı silip süpürürdü, bulaşıkları yıkardı, sabah erkenden sobayı yakar, bana çay hazırlardı. Günde iki kere yemek yemeye başlayınca yanakları şişip kızarmaya başlamıştı. Gözlerinin altındaki siyah halkalar yok olmuştu. Kırmızı elbisenin altındaki sarı beden sertleşmişti. Saçı hardal yağı, ağzı sarımsak kokuyordu.

Yaralı bir kuş gibiydi ağlaması. Ağlama sesi hâlâ kafamda canlanıyor.

Sadece onun ağlaması değil, Pandavapuram’daki sayısız, isimsiz kızların ağlamaları da kafamda hâlâ. Tepesinin zirvesinde oturan Tanrıça’nın laneti bu...

Ve hepsi şimdi, Devi aracılığıyla, beni mahvetmek için birleşiyor. İki eliyle kumu kazdı ve bir çukur açtı. Önünde diz çöktü, eğilip dirseklerinin üzerinde durdu ve kafasını, devekuşu gibi, kuma gömdü, nemli kum tabakasını hissetti. Hafif, soğuk bir rüzgâr esti yukarda.

Uzun bir süre, diz çökmüş halde durdu. Hava karardı. Nehir karardı. Gece, bilinmeyen kederleri taşıyarak geldi.

Yanan mumlardan yayılan parlaklık, yedi renkte dağıldı tapınağın dua odasında. Ellerini uzatmış, yüksek bir platformdaki siyah bir iskemlenin üstünde duran, siyahlara

bürünmüş rahibin yüzünde huzurlu bir ifade vardı. Üstünde bir ilmek asılıydı. Rahibin arkasındaki duvarda siyahlara bürünmüş, saç sakalı birbirine karışmış peygamberin portresi asılıydı. Işık ve gölge, portrenin üzerinde oyunlar oynadılar. Arka odalardan birinde koro, peygamberin yazdığı barış ilahisini söylüyordu sessizce. Şarkının sessiz melodisinin üzerinde rahibin sert sesi yükseldi ve alçaldı. Dünyaya huzur tohumları ekenler için şarkı söylüyordu. “Dünyada huzur arayanlar, kara kollarıma gelin, bu sonsuz karanlığa gelin!” diye duasını tekrarladı. Dışarda, bir yerlerdeki verandada, sabırsız bizonun teki toprağı eşeledi ve böğürdü.

Adam, siyah zeminde diz çöktü ve rahibe doğru emekledi. Yüzünü kaldırdı ve umut dolu gözleriyle, rahibin, içinde her şeyi tutan gözlerinin içine baktı. Ağır bir el alına düşmüş gibiydi. Elin soğuk dokunuşu damarlarında dolaşan buza dönüştü. Soğuk, kafasından, eklemlerinin uçlarına yayıldı. Bu olağandışı soğuktan damarları genişledi, büzüldü. Kanının bir yerlerinde donduğunu fark etti.

Koro, barış ilahisini söylemeye devam etti. Rahip tekrarlamaya devam etti: “Dünyada huzur arayanlar, kara kollarıma gelin, bu sonsuz karanlığa gelin!”

Dışarda, bizon böğürmeye devam etti.

“Ey huzurun peygamberi, hayal kurma yeteneğimi benden al,” diye feryat etti.

Bir süre sonra ayağa kalktı. Hava çoktan kararmıştı. Bir süre yağmur yağmış, durmuştu. Hızla yürüdü, bir yandan saçındaki kumları temizlerken diğer yandan mırıldandı: “Pandavapuram’ım. Benim sevgili Pandavapuram’ım.”

Pandavapuram tesellidir, sadece teselli. Pandavapuram, dengesiz zihinlerde şekil alır.

ON

“**H**ayret, artık ona kin gtmyorum,” diye düşündü
Devi. Beklenmedik saldırı karşısında yere yıkıldı-
ğında, ayaklarının altında bir titreme, merhamet dilemesi
için yukarıya çevrilen bir yüz; hepsi bu kadardı. O saniye-
lerde, hayatının yanan anıları gözlerinin önünden geçmiş
olmalıydı. Adamın yüzünde mağlubiyeti ve teslimiyeti g-
rnce, kaldırdığı ayağı indi.

Bu, kader.

Hayata gözlerini ilk açtığında bile, bu kader bir yerlere
yazılmış olmalı. Hiçbir yere veya kişiye bağlanamadan, an-
lık şehvet arayışında amaçsızca dolaşmak. Gece kelekleri-
nin yağmur yağınca çıkıp ateşin etrafında ölene kadar em-
ber çizdikleri bir hayat. Bir nın içinde doğmak, sadece o
an için yaşamak ve o anda lmek. Hepsi, kader.

Bu, zampara ırkının laneti olabilir.

Aşk; bir zampara için ihtiyaç değil, taktıkları bir ss,
bir takıydı. Asla tüm kalbiyle sevemezdi, aklı bir karış ha-
vada olamazdı, aşktan aklını yitiremezdi, sevdiğini sarıp
şeytanın verdiği gle kendine ekemezdi. Aşk hep öyledir.

Geri dönme umudu olmadan, tek bir yönde, kişinin hayalleriyle sınırlı...

Karşılıklı aşk, sıradan bir alışveriştir sadece. Ancak bir reddedilme söz konusuysa ipler sıkışır, birbirine yakınlaşır, umutlar katlanır.

Ona biraz acıyorum da artık.

Eski bir hikâye. Pandavapuram'ın soğuk rüzgârlarındaki, halk şarkılarının ezgilerindeki eski tanıdık bir melodinin baştan çıkarıcı nağmesindeki bir hikâye.

Doğru olabilecek, ama aynı zamanda uydurma da olabilecek bir öykü.

Pandavapuram'la ilgili bir sürü öyküde olduğu gibi, bu öyküde de gerçekte uydurma arasındaki sınır çizgisi, öykülerledikçe incelik de incelik.

Uzun zaman önce, *sahib* ordusu Pandavapuram'a gelmeden önce, fabrikalar kurulmadan önce patikanın yanında bir demirci yaşarmış. Demirci çok uzaklardan gelmiş ve buraya yerleşmiş. Açık renkli gözleri ve buğday rengi teni varmış. Saçları açık renkliymiş. Köyün ilk demircisiymiş, bu yüzden o deri körüğüyle üfledikçe kızıl kızıl parıldayan kömürlerin görüntüsü köydeki çocukları kendine hayran edermiş. Çocuklar, kocaman gözlerle, kömürlerin üzerine dizilmiş demirlerin kızgınlaşmasını ve demircinin kollarındaki kasların demirleri düzleştirirken şişmesini izlerlermiş. Demiri terbiye edebilen demirci, köyün demir adamı olmuş zamanla.

Demircinin katı bir karakteri ve aynı derecede katı bir görünümü varmış.

Köylülerle arasına mesafe koymuş. Hayatlarına yön vermemiş, güçsüz birtakım insanlar olarak görüyormuş onları.

Yabancınn nışan alma yeteneğinden ve gücünden korkup onu gördükleri yerde kaçıyormuş köylüler. Köylülerden en güçlü olanlarını bulmuş ve eğlenmek için onlara zorbalık yapmış.

Köy şefinin atletik oğluna alet çantasını taşıttırması köyde kıyameti koparsa da, kimse adama el kaldırmaya cüret edememiş.

Demircinin karısı da oralı değilmiş. Aynı buğday rengi tene sahip, güzel bir kadınımış. Kalkık burnu, masmavi gözleri ve uzun saçları varmış. Büyük bir asaletle yürürmüş. Demirci karısına köpeklenirmiş, resmen yavru köpek gibi kuyruğunu sallarmış. Köyün delikanlıları aç gözlerle karısına baktıklarında gururu okşanırmış. İnsanlar ne zaman bir yere toplansa, karısıyla gösteriş yapmak için can atarmış. Karısını festivallere, pazara, insan kalabalığının olduğu her yere götürürmüş. Gözünün ucuyla karısının etrafına toplanmış, karısına aç gözleriyle delici bakışlar atan delikanlılara bakarmış. Köyün gençleri, o isteyken evinin etrafında ısıık çalıp laflar atsalar da, hepsi onun demir yumruklarından korkarmış. Karısı su çekmek için kuyuya giderken ve halhalının şingirtisiyle dönerken, gençler onu takip ederlermiş. Ama ona yaklaşıacak, bir şeyler söyleyecek cesaretleri yokmuş, zira demircinin çekicinin demire vurma sesi köyde yankılanırmış.

Demirci sadece demiri bıçak yapmakta değil, aynı zamanda isabetle bıçak fırlatmakta da becerikliymiş. Hedefi asla şaşırmazmış. Vahşi hayvanlar bile bıçaklarının karşısında birer birer ölmüşler. Demirci, bir keresinde, ok ve yay kullanan avcılarını rezil etmek için bir gösteri düzenlemiş. Bir ağacın gövdesine insan şekli çizmiş. Sonra, kömürle şekilde iki yere daire çizmiş ve burası kalbi, burası göbeği demiş. İki

eline bıçak almış ve yüz fit gerilemiş. Bir an gözleri kapalı durmuş. İnsanlar nefeslerini tutmuş, bıçaklar şimşek gibi fırlamış ve ağaca saplanmış. Biri kalbi, öteki göbeği delmiş. O günden sonra köyün delikanlıları demircinin karısına bakmaya bile cüret edemez olmuşlar. Kadının ışıldayan gözleri de bıçak taşıyormuş artık.

Ama demirci bahtsız bir adammış. Evleneli çok zaman geçse de karısı ona bir çocuk verememiş. Gitmedikleri tapınak, adamadıkları adak kalmamış. Demirci, zamanla, gücünden nefret etmeye başlamış. Bir gün, hayatında ilk kez, hedefi şaşırmış. Bir tavşan sürüsü ona gülerek zıplaya zıplaya ormana kaçmış. Çam ağacına saplanan bıçağı çıkarmış ve bütün gün bambuları ve sarmaşıkları kese kese dolanmış. Acıyı tadan zihni titremiş. Demiri terbiye eden elleri güçlerini kaybetmiş. Katı derisi yumuşamaya başlamış. Zihninde, zar zor anlayabildiği bir korku toplanmış: “Tekrar ve tekrar başarısız mı olacağım? Bu demir eller ve güçlü vücut ne işe yarar? Eğer gücüm kemiklerimden akıp gittiğinde, reflekslerim sağlamlığını kaybettiğinde, büyük çekici artık kaldıramaz hale geldiğimde baba mesleğini devam ettirecek bir oğlum olmazsa...”

Demircinin karısının da sıkıntıları varmış. Artık, testiye kafasında dengeleyip halhalını şingırdatarak kuyuya gitmeye veya en güzel kıyafetlerini giyip çarşıya gitmeye hiç heveslenmiyormuş. “Bunları kimin için yapıyorum ki?” diye sorarmış kendisine. Demircinin kollarında, onu o gece sardığındaki güçten veya sıcaklıktan eser yokmuş artık. “Yaşlanıyor muydu? Erkekliği mi köreliyordu?”

Soğuk kış gecelerinde, aranın sarhoşluğuyla kıvrılmış yatan kocasının yanında, uyumadan öylece uzanmış. Kadına,

adam ona eskisi kadar düşkün değilmiş gibi geliyormuş. Bir filiz bile vermeyen çorak topraklarına lanetler okumuş. Zaman geçtikçe, demircinin eve gelmediği akşamlar olmaya başlamış. Komşular, adamın zinalarıyla ilgili dedikodular yapmaya başlamışlar, hem gizlice hem de açıkça.

Demircinin kulübeye geç geldiği bir gece yarısı, kadın acı içinde sormuş: “Benden sıkıldın mı? Memleketimizdeki dilenci kadınlar bile ondan daha güzel. O kadında ne buluyorsun?”

Ardı ardına sorular sormaya devam etmiş kadın. Sesi, acı ve öfkeyle sertleşmiş. Aldığı tek cevap, yorganın altından gelen horultularmış. “şunu sakın aklından çıkarma!” diye bağırmış yorganın altında kıvrılmış adamı tekmelerken. “O kadını buraya getirmeyi aklının ucundan bile geçirme. Metresin olarak kalabilir. Ama eğer bu kulübenin içine adımını atarsa, bacaklarını parçalara ayırırım!”

Sonraki gece de eve geç gelmiş demirci. Gelir gelmez de kendini hasıra atmış, derin bir uykuya dalmış ve horlamaya başlamış.

Bu olay birkaç gece tekrarlanınca kadın, erkeğini artık evde tutamadığını anlamış. Köyün şefine gitmiş ve kocasını şik yet etmiş. Ama şef, gergin bir şekilde etrafa bakmış ve, “Bu sizin özel meseleniz,” demiş. Demirci d kk nından gelen,  ekicin demire vurma sesi duyuluyormuş. “Yabancıların meselelerine karışmak istemiyoruz.”

En sonunda, demircinin ona dönmesi için bir oyun oynamaya karar vermiş. Bir gün demirci, avluda yabancı bir adamın ayak izlerini bulmuş. İzler evin etrafını dolaşıyormuş. İzler derinmiş. Büyük, ağır bir adam olmalıymış. Bunun düşüncesi bile onu sarssa da aldırmamaya çalışmış. Ama o

ayak izlerinin şekli uzun süre aklında çıkmamış. Başka bir gün, farklı ayak izleri görmüş. Adam topal olmalıymış. Sol ayak izi kolay görülmüyormuş.

Üçüncü adam kör olmalıymış. Ayak izlerine bir sopa izi eşlik ediyormuş.

Kadın adamın bağırmasını, adamların kim olduğunu sormasını ve onu saçından tutup dışarı sürüklemesini ve cevap vermesi için dövmesini bekliyormuş. Ama adam, ayak izlerinden hiç bahsetmemiş. Bu durum kadını ürkütmüş. Adam her zamanki gibi çoğu gece eve gelmemiş. Geldiği gecelerde ise sarhoşmuş ve gelir gelmez kendini hasıra atar uyurmuş.

Kadının zihni, başarısızlığın yükünün altında ezilmiş. Kadın, yeni oyunlar düşünmeye başlamış.

Bir gün, günün ortasında demirci dükkânına gitmiş ve hamile olduğunu söylemiş.

Adam, kadının karnına vurmuş ve, “Aptal aptal konuşma,” demiş.

“Gerçekten!” Kadın, tanrılarının üzerine yemin etmiş.

“Eğer öyleyse, çocuğun babası kim?”

“Sensin tabii ki, başka kim olacak?”

“Bana yalan söyleme.” Demirci, kadına inanmamış.

Kime ait olduğu bilinmeyen ayak izleri gelmiş demircinin aklına. “Aralarından hangisi çocuğun babasıydı? Büyük adam mı, topal adam mı yoksa kör adam mı?”

“Senden başka kimseyi düşünmedim, inan bana.”

“O zaman ayak izleri neyin nesiydi?” Demirci bunu sormak üzereymiş ki sözcükleri yutmuş. Kıskançlığın onu küçük düşüreceğini düşünmüş. Küçük düşmeyi gururu kaldırmamış. Ama yine de, başkasının tohumunun karısının

karnında olması... Eğer istese, kadını saçından tutup dışarı sürükleyebilir, sokağa çıkarıp herkesin önünde tekmeleyebilirmiş. “Bu erkekliğe yaraşır bir hareket mi olurdu? Köylüler böyle bir manzara karşısında sırtlan gibi gülerlerdi ve yabancı, karısına bir çocuk bile veremiyormuş, karısı da bu yüzden kendine bir köy zamparası bulmuş diye laf çıkarırlar, gülerler. Hayır, bunu yapmayacaktı. Memleketiyle bile dalga geçebilirler. Ama eğer zamparadan intikam almazsa, köylüler onun beş para etmez biri olduğunu düşünmezler miydi? Demir görüntüsü erirdi onların gözünde. Av bıçağının ucunu bile di ve meçhul zamparayı düşünmeye başladı. Kimdi o?”

Ne zaman karısının karnına baksa rahatsız oluyormuş. Çekicini kaldıracak gücü kalmamış, bıçaklarıyla da hedefi tutturamıyormuş artık.

En sonunda, başka bir çözüm yolu bulamamış, köy şefine gitmiş. Şef olaya müdahale etmeye çekiniyormuş. Gergince etrafa bakmış ve, “Bu mesele siz yabancıları ilgilendirir. Biz bu meseleye karışmak istemiyoruz,” demiş.

Ama demircinin yanan gözlerine bakınca, tavrını değiştirmiş. Bulunduğu takdirde, köyün zamparasına gereken cezayı vereceğine dair söz vermiş.

“Onu cezalandırmak için yardımına ihtiyacım yok!” diye bağırmış demirci. “Onu nasıl cezalandıracağıma karar verdim. Ama onun kim olduğunu nasıl bulacağım?”

“Kim olduğunu...” Şefin gülesi gelmiş, “Kim olduğunu ancak karın bilir. Biz nereden bilelim?”

Karısına bu konuda bir şey sormayacağına çoktan yemin etmiş adam. Böylece araştırmasını sürdürmüştü. Festivalin ve çarşıların kurulduğu yerleri gezmiş. Kalabalığın arasında, bir zamparanın yüzüne ve gözlerine sahip birini

aramış. Günlerce aradıktan sonra nihayet birini bulmuş. İnce yapı, esmer ten, normalden biraz daha bükük duran dudaklar, ince bıyıklar ve ışıldayan gözler – bir zampara-nın özellikleri.

“Ben değilim,” diye itiraz etmiş adam başından beri, “ama onu bir zamanlar arzuladığımı doğrudur.”

“Bak sen!” diye bağırmış demirci. Genç adamı sürükleyerek köy şefine götürmüştü.

Şef, bir demirciye bir genç adama bakmış ve “Peki kanının yok mu? İtiraf etti mi?” diye sormuş.

“İtiraf etmesine gerek mi var?” diye bağırmış demirci. “O değilse bile, onun gibi biri.”

Şef bir şey söylememiş, sadece başıyla onaylamış.

Genç adamın kafasını kazımışlar, bir eşeğe bindirip kaval ve davul eşliğinde köyün sokaklarında gezdirmişler. Sonra onu köyün ucundaki büyük ağaca bağlamışlar. Demircinin çizdiği insan şekli hâlâ duruyormuş. Demircinin, şeklin kalbinde ve göbeğinde açtığı yaralardan hâlâ kan akıyormuş.

İnsanlar ağacın etrafına toplanmışlar. Demircinin genç adama uygulayacağı ceza konusunda endişeli, birbirleriyle fısıldaşmışlar. Genç adamın, demircinin öfkesine kurban gitmesini engelleyecek ne güçleri ne de birlikleri varmış.

Demirci, iki ısıtılmış demir çubukla öne çıkmış. Genç adam, kurbanlık hayvanlar gibi çılgık atıyormuş: “Ben değildim ahali, ben değildim...”

Köylüler adamın çılgınlıklarını duymamış gibi olan biteni izlemişler.

Demir çubuklar adama yaklaşmış. Yüzü, çubukların sıcaklığıyla kurumaya başlamış. Kaşları ve ince bıyığı yanmış,

kül olmuş. Demirci bağırarak şimşek gibi ileri fırlamış ve demir çubuklarıyla genç adamın gözlerini delmiş. Bir çığlık, cebelleşme ve sonra yanan derinin kokusu.

Demircinin karısı çocuk doğurmamış. Çünkü zaten hamile değilmış. Böylece bir zampara olmanın yükünü taşımaya mahkûm edilmiş zavallı genç adam, şehit olmuş. Köyün genç delikanlıları onun acıklı hikâyesini şarkılarla uzun süre anlatmışlar. Genç adamın kanından yüzlerce zampara türemiş. Yabancıların karılarını tuzağa düşürmek için ağ kapanları kurmuşlar, yabancıların yuvalarını dağıtmışlar. Ve böylece Pandavapuram yabancılar için bir kâbus olmuş.

Uzun zaman önce öldürölüp şehit olan bu genç adam, Pandavapuram'ın ilk zamparasıymış.

ON BİR

Unni Menon'un yüzü sinirden kıpkırmızıydı. Tabakayı kendisine doğru çekti, *betel* yapraklarına *chunam* doldurmaya başladı ve, "Seni buraya önemli bir şey söylemek için çağırdım," dedi.

"Lafı dolandırmana gerek yok. Ne söyleyeceksen söyle."

"Geldiğin gün, ertesi gün gideceğini söyledin. Sonraki gün, uyuyakalıp treni kaçırdığını söyledin. Sana inandım. Ama artık kaç gün oldu. Bunca zaman, uyuyakalıp treni kaçırdığın için mi dönmediğini varsaymalıyım?"

"Ben öyle bir şey söylemedim. Burada kalmak için başka sebeplerim olamaz mı?"

"Bu sebepleri bilmek isterim."

"Bu sebepleri illa açıklamam mı lazım?"

"Açıklaman gerekmiyor. Azıcık akli olan çıkarabilir. Kunhikuttan'ın zamanında çıkardığı yaygaraların sebepsiz olmadığını anlamaya başlıyorum."

Unni Menon'un neyi amaçladığını anladı. Tam cevabı yapıştıracaktı ki, kendini zor tuttu. Bu adamla kavga etmesinin kime yararı olacaktı ki? Unni Menon'a bir açıklama mı

borçluydu sanki? Kim, Unni Menon'a, ailenin korumasını üstlenme hakkını vermişti ki?

Unni Menon devam etti konuşmasına: "Söyleyeceklerimi söyledim. Bunları sana kibarca söylediğimde anlamadın. Sonra sana işler böyle devam ederse olacakları da anlattım. Eğer hâlâ anlamıyorsan, buranın insanları sana anlatmasını bilir. Burası, ahlâksızlığın kol gezdiği bir dağ başı değil. Görmüş geçirmiş, eğitilmiş insanların durumun ciddiyetini, en azından kendilerine söylendiğinde, kavrayacaklarını sanırdım."

"Bana söylediklerinin ciddiyetini anlıyorum. Ama..."

"Aması maması yok," diye lafını kesti Unni Menon. "Bu, bir kasabada yaşansa sorun olmazdı. Bir yabancıнын gelip bir evde kalması kimsenin umrunda olmazdı. Kimse yan evde kimin yaşadığını bilmez nasılsa. Kasabalar öyle yerler. Ama bir köy, kasabadan farklıdır. Burada yere iğne düşse herkesin haberi olur. Ailenin geçmişte zor zamanları olsa da, adı hiç böyle bir rezaletle anılmamıştı."

"Bak, düşündüğün gibi bir şey yaşanmadı."

"Yaşanmasına gerek yok. Kimse yaşanmasını istemiyor zaten. Ama insanların toplandıkları yerde neler konuştuklarını bir duysan, tüylerin diken diken olur. Burada ne işin varsa bitirip, pılını pırtını toplayıp defolup gideceksin. Ben, Kalarippadam Ailesi'ne damat geldim, benim de bir gururum var. Dün buraya, Karayogam müdürü, Ramakrishnan Nair geldi. Ordudan emekli kendisi. Yüzüme, senden tek başıma kurtulamıyor muyum diye sordu. Eğer kurtulamıyorsa söylemem yetermiş, icabına bizzat kendisi bakarmış. Bir insan daha nasıl aşağılanır?"

"Kunhikuttan'ın karısına danıştın mı bu konuda?"

“Neden ona danışacakmışım? Tüh!” Unni Menon avluya tükürdü. “Kendini bir çeşit ilahi yaratık sanıyor. Evine adım atmayacağıma yemin ettim. Kunhikuttan onu terk ettiğinde bir geçim kapısının olmadığını, sefalet içinde olduğunu biliyor muydun? Okulun idarecisi Panicker’a gidip yalvaran, ona bu işi bulan bendim. Başkasının beş bin rupi bağış yapsa bile zar zor gireceği o işe, benim bir lafımla girdi. Kalarip-padam Ailesi’nin bir kadını dile düşseydi, benim de itibarım zedelenirdi. Bu yüzden gururumu hiçe sayıp yalvardım. Bana minnet göstermesine gerek yok ama, en azından, yaptıklarımın farkında olmalı.”

Adam sessizce oturdu. Unni Menon bunları söyledikten sonra bile sakinleşmişe benzemiyordu.

“Okulda kimseyi dinlemiyor. Çoğu akşam erken çıkıyor. Kim bilir nereye gidiyor. Bir gün müdür Kurup beni yanına çağırdı ve onu uyarmamı söyledi. Uyarmak mı? Çocuk mu ki uyaracaksın da yaramazlık yapmayacak? Eğer yetişkin bir kadın yaptıklarının sonuçlarını kavrayamıyorsa ben söyleyince mi kavrayacak? Başkalarını dinlemiyorsa tecrübe ederek öğrenecek. Şimdi, eğer sen gittiğinde,” bir an tereddüt etti ve sesini alçaltarak devam etti, “eğer bir çocuk daha doğurursa ve ahlâksızlık yüzünden okuldan atılırsa...”

“Saçma saçma konuşma Unni Menon Efendi!” Adam sinirden titriyordu.

“Benim bu konuda konuşmam rahatsız edici ama senin yaptıkların değil, öyle mi?”

“Ben hiçbir şey yapmadım.”

“Aptal olma lütfen!” Efendi, alaycı bir şekilde tükürdü. “Ben de bu dünyada yaşıyorum. Genç bir adam, sadece iki kadının yalnız yaşadığı bir evde mi kalacak yer bulmuş

kendine? Kunhikuttan'ı tanıdığını iddia ederek geldin. Kunhikuttan bu yaptıklarına ne derdi acaba?"

"Bak, insanlara yaşlarından dolayı saygı göstermem. Böyle saçma saçma konuşmaya devam edersen başka bir zaman, benzer şekilde saçmalayacak bir dilin kalmayabilir..."

"Bak sen. Derler ki, pirinci yedikten ve sahibini ısırıldıktan sonra bile köpek havlamaya devam edermiş. Kalarippadam Ailesi asla gururunun ayaklar altına alınmasına izin vermemiştir. Şimdi de, tanrı bilir nereden gelmiş, adamın teki kalkmış beni kendi evimde tehdit etmeye cüret ediyor. Dağ başı mı burası?"

Adam, öfkesini kontrol etmekte zorlanıyordu. Sesini alçaltabildiği kadar alçalttı ve konuştu, "Eğer bilmiyorsan, söyleyeyim. Bir yerlerden öylece gelmedim. Davet edildim. Ben çağrıldım ve buraya sürüklendim."

Unni Menon Efendi bunu duyunca gülecek gibi oldu.

"Çağrıldın ve buraya mı sürüklendin? Burada kim seni çağırabilir ki?"

"Herkes olabilir. Bunu yapabilecek biri olduğunu söyledim de inan bana."

"Devi olmalı..."

Genç adam buna cevap vermedi.

"Bunu yapmak için kara büyü mü öğrenmiş? Tek eksiği buydu. Artık her şeyi biliyor!" Unni Menon, sanki bu durum büyük bir şakaymış gibi güldü. Bir süre sonra durdu ve konuşmasına devam etti: "Buraya çağrılıp sürüklenmiş de olabilirsin, kendi rızanla da gelmiş olabilirsin. İşin bu kısmı beni ilgilendirmiyor. Kalarippadam Ailesi'nin isminin, çarşıdaki serserilerin ağzında bir rezaletle birlikte anılmasına

izin vermeyeceğim. Aile ismi parayla satın alabileceğin bir şey değil.”

Durumu izah etmek için daha fazla durmamın bir yararı olmayacağını anladım. Kalsam, tartışma nihayet kavgayla sonuçlanacaktı. İçimde bir şeyler kaynıyordu. Bu insanların hiçbiri benim gerçek doğamı görmediler. Pandavapuram’ı terk edeli çok değiştim. Ama şimdi bile, istesem eski halime dönebilirim. Bu adamın yüzünü bir saniyede değiştirebilirim.

Hayır, kavgaya bulaşmamam en iyisi. Kavgamın sonuçlarına katlanacak olan, Devi ve ailesi olur, ben değil.

Ayağa kalktı. Cebinden sigara paketini çıkarırken, Unni Menon’u duydu: “Seni son kez uyarıyorum. Yarın sabahki trenle gidersen iyi olur.”

Yürümeye başladı. Ama adamın tehditleri canını sık-mıştı. Arkasını döndü, “Gitmezsem ne olur?”

“Gitme de gör ne olacağını. Buralarda böyle meselelerin icabına rahatça bakabilecek bir sürü genç delikanlı var.”

“Eğer öyleyse, gitmeyip görmem lazım.” Kan beynine sıçramıştı. “Ben de erkekler arasında büyüdüm. Geldiğim yerde delikanlılar güçlüdür de...”

Unni Menon böylesine sert bir tepkiyi beklemiyordu. Hemen tavrını değiştirdi. Genç adama bakmadan, havaya konuştu: “Eğer bir ağız dalaşı olur da kavgaya dönüşürse, olayın rezilliği sadece seni değil, aileyi de etkiler. O evde yetişkin bir kız yaşıyor. Öyle bir rezillikten sonra, düzgün bir aile o kızı kabul eder mi hiç?”

“Böyle mantıklı konuşursan seni anlayabilirim. Ama beni tehditlerle gönderebileceğini sanıyorsan yanılıyorsun...”

Unni Menon, adamın güçlü vücuduna ve kaslı kollarına tereddütle baktı.

“Ordu emeklisi müdürüne söyle, tehditlerini kendine saklasın. Ondan daha beter kabadayılar gördüm ben.”

“Kişisel algılama.” Unni Menon durumu yumuşatmaya çalışıyordu. “Yanlış anlama ama lütfen, Shyamala’yı düşününce, tez zamanda gitmenin en iyisi olacağını anlayacaksın. Devi’nin kaderi zaten böyle. En azından öteki kızı aynı kadere mahkûm etme. Tut ki evlendiği adam, senin burada kalman yüzünden ondan şüphelenmeye başladı ve Kunhikuttan gibi olay çıkardı. Ne de olsa burası bir köy. İmalarda bulunup huzursuzluğa sebebiyet verecek insanlar olacaktır elbet.”

Hemen cevap vermedi. Bir süre sonra aklına bir şey geldi ve fısıldadı: “Kunhikuttan’ın Devi’yi terk ettiğini söylemiştin. Eğer durum buysa şu senin köylüler veya genç delikanlılar, onunla evlenmeme karşı çıkar mı?” Unni Menon’un donakalmasını gaddar bir zevkle izledi. Unni Menon’un suratındaki ifadeyi tanımıştı. Bir çeşit sapıkça kıskançlıktı yüzündeki.

“Acele etme,” diye tavsiyede bulundu Efendi: “Gençsin, iyi bir işin var. Elden düşme mallarla niye yetinesin?”

Adamın gülesi geldi. “Sordum sadece. Sana, kasabalıların bu durumu bu kadar dert etmemesi gerektiğini anlatmaya çalışıyordum.”

Yavaşça dışarı çıktı ve bahçe kapısında arkasını döndü. Unni Menon hâlâ şaşkın bir ifadeyle olduğu yerde duruyordu. Gördüğü manzara karşısında, zihnini, yabani bir hoşnutluk doldurdu.

ON İKİ

Adam, Pandavapuram'ın tanrıçasının hikâyesini anlatıyordu. Shyamala ve Raghu, önünde yere çökmüş, hikâyeyi dinliyorlardı.

“Uzun zaman önce, Pandavapuram’da bir evde beş erkek kardeş yaşarmış. Hepsinin değişik huyları olsa da birbirlerine bağlılarmış. Tabii ki hepsi genç ve sabırsız olduğundan, ufak laf dalaşları, hatta boğuşmalar olurmuş aralarında. Ne zaman kavga etseler, anneleri ve sessiz bir adam olan en büyük kardeşleri aralarına girer, kavgaları ayırırlarmış. İkinci kardeş çok güçlü ve çabuk sinirlenen biriymiş. Gücünü gösterecek bir fırsat olduğunda asla kaçırmazmış. Annelerinin, kardeşler arasında çıkan kavgalara müdahale etmesini sevmezmiş. ‘Kardeşler olarak sadece kendi aramızda kavga ediyoruz, ki kavgalar da o kadar şiddetli olmuyor, öyleyse neden annemiz müdahale ediyor?’ diye öfkeli bir şekilde sorarmış. ‘Gücümüzü komşuların üzerinde denemektense birbirimizin üzerinde denememiz daha iyi, gücümüzü ve hünelerimizi sergileyecek fırsatlara ihtiyacımız var, bu bizim doğamız. Her gün öğrendiğimiz ve geliştirdiğimiz hünelerimizi hiç kullanmazsak, körelirler.’ Buna benzer bir sürü sav sürmüş ileri. Anne ve en büyük kardeş, ikinci kardeşin

bu söylenmelerine sadece gülerlermiş. ‘Gücünü ve hünerini gösterecek fırsatların olacak,’ demiş annesi ve fazla gecikmeden geleceğe bakmış, öngörude bulunmuş: ‘Büyük savaşlar, küçük ağız dalaşlarından doğar. Bu yüzden, önce içgüdülerini kontrol etmeyi öğren. Kişi, gücünü başkalarına değil, kendine kanıtlamalıdır. Ve bunu da ancak kendini kontrol ederek yapabilir. Cesur adamlar için, kavga etmemek çok daha zordur.’”

“Annemiz bizi korkaklara çeviriyor,’ demiş ikinci kardeş, üçüncüye.”

“Üçüncü kardeş de aynı fikirdeymiş. Ama hiçbir annelerine karşı gelmeye cüret edemiyormuş. Babalarının ölümünden sonra, onları bir başına büyütmüş. Annelerine olan minnet borçlarını kolay kolay unutamazlarmış.”

“Bu yüzden çocuklar ses çıkarmamışlar. Ama zaman zaman, insanüstü güçlerini içlerinde tutmak için yerleri eşlediklerinden dolayı, huzursuzlanmaya başlamışlar. Birbirlerine, ‘Bu gücümüz, bu atletikliğimiz ve hünerimiz ne işe yarıyor?’ diye soruyorlarmış. Öfkelerini kontrol etmek için ormandaki büyük ağaçları kesmiş, oklarıyla yabani hayvanları vurmuşlar. Annelerine ve en büyük kardeşlerine gözükmeden, gizlice, ormana birbirleriyle dövüşmeye gitmişler. Akşam eve geldiklerinde anneleri endişeyle, ‘Yavrularım size ne oldu? Vücutlarınız niye kan içinde?’ diye sormuş. Başlarda yalan söylemekte zorlansalar da, bir zaman sonra rahat rahat yalan söylemeye başlamışlar. Annelerine yalan söylemekteki isteksizlikleri zamanla kaybolmuş. Erkekliklerini yok eden anneleri, onları birer korkağa çevirmeye çalışan anneleri... Bir keresinde üçüncü kardeş bıyıklarını ve sakalını kesmiş, ellerine ve bileğine halhal takıp annesinin karşısına çıkmış.”

“Ne oldu sana, oğlum, diye sormuş anne acı içinde.”

“Bana oğlum deme, kızım de anne,’ diye düzeltmiş kadını oğlu.”

“Sonraki gün dördüncü kardeş, kırmızı sari giyip burun halkası takarak gelmiş annesinin yanına.”

“Oğlum, sen de mi...’ Annenin sesi titriyormuş.”

“Bana kızım de anne,’ diye gülmüş oğlu.”

“Acımasız şakalar devam etmiş ama çocukların yakan ve kavuran öfkeleri dinmemiş.”

“Zaman geçip gitmiş. Hayatlarına güzel bir kız girmiş. Yan köyün reisinin kızıymış. Kızla ilk önce, yakışıklı üçüncü kardeş tanışmış. Birbirleriyle yakınlaşmışlar. Bir yeni ay gecesi, kızı, ailesinin haberi olmadan, köyünden alıp getirmiş.”

“Eve çok geç gelmiş. Annesi evde, oğlunun gelmesini bekliyormuş.”

“Üçüncü kardeş evin dışında durup heyecanla bağırmış: ‘Bak anne, dışarı gel de sana getirdiğim bu güzel hediyeyi gör!’”

“Annesi düşünmeden cevap vermiş: ‘Hediyeyi ne yapacağım ben? Beşiniz aranızda eşitçe paylaşın...’”

“Sonra, hediye ne olduğunu öğrenince, söylediklerine pişman olmuş. Üçüncü kardeş buhrana kapılmış. Sevdiceğini kardeşleriyle mi paylaşması icap ediyormuş? Düşünmek bile istemiyormuş. Ama annesine karşı koyacak gücü yokmuş. Öfkesini ve kederini yutmuş, bir kere daha annesinin önünde kafasını eğmiş.”

“Ve böylece kız, beş kardeşin karısı olmuş.”

“Bunun üzerine ailenin huzuru kaçmaya başlamış.”

“Kardeşler birbirlerine kıskançlık ve şüpheyile bakar olmuşlar. Kızın, aralarından hangisini en çok sevdiği konusunda farklı farklı fikirler edinmeye başlamışlar. Her biri kızın hareketlerini şüpheyile izlemiş. Aralarından biriyle cileleşse, kalan dört kardeş rahatsız olurmuş. Gereksiz şüphenin ağları, onları sarmış. Ailede huzur kalmamış. Zavallı anne, bütün bunları gördükçe acı çekiyormuş. ‘Evlatlarım, lütfen olgun erkekler gibi davranmaya çalışın; cinsel arzuların, ettiğiniz yeminleri bozmasına izin vermeyin...’”

“Annenin söyledikleri, cinsel ihtiyaçlarla yanıp tutuşan genç adamların bir kulağından girip ötekinden çıkıyormuş. İkinci kardeş, kaslarını sıkarak kollarını göstermiş üçüncü kardeşe ve demiş ki: ‘Bir erkeğin sahip olabileceği en büyük servet, kadınıdır. Bir erkek ne kadar güçlü olursa olsun, kadınının bir yan bakışıyla erir. Bir kadının, beş erkeğin kârısı olması... Onur kırıcı!’”

“‘Ben de aynısını diyorum,’ demiş üçüncü kardeş: ‘Ona ilk ben âşık oldum. O da ilk beni sevdi. O benim. Sırf anem düşünmeden bir şey dedi diye buna izin vermemeliydim. Aptallık bende.’”

“İkinci kardeş bunları duyunca, kıskançlık beynine sıçramış. Ellerini sıkıp yumruk yapmış, duvara vurmuş ve demiş ki: ‘Ağır ol! Beşimizden en güçlü olan benim. Eğer birbirimizle dövüşecek olursak, hayatta kalan şüphesiz ben olurum. Dördünüzün gücü benim bir elimi yenmeye ancak yeter. Bu yüzden kız, benim hakkım.’”

“Üçüncü kardeş küçümseyici bir kahkaha atmış ve demiş ki: ‘Kendinden bu kadar emin olma. Sende sadece güç var, zekâ yok. Seni alt etmek için bana birkaç dakika bile fazla gelir.’”

“Sessiz, en büyük kardeşleri konuşulanları duyup gelmiş: ‘Birbirinizle dövüşüp kan akıtmanıza gerek yok. En büyüğünüz benim, doğal olarak ailenin de reisiyim. Dördünüz bana babanızmışım gibi saygı duymalısınız. Bu da onu aneniz yapar...”

“Kardeşler birbirlerine düşman olmuşlar. Anne, oğullarının birbirlerinin kanını, bilmem nereden gelen bir kadın için dökmeye hazır olduklarını görünce kahrolmuş. Ama nasihatın, aralarını düzeltebileceği zamanlar çoktan geçmiş. Bu tuhaf deliliğin dalgalarında akıllarını kaybeden çocuklar, annelerinin sözlerini kulak ardı etmişler. Sinirle, şiddetle silahlarını bilemeye başlamışlar.”

Adam, birdenbire durdu.

Shyamala’nın büyük gözleri adamın yüzüne sabitlenmişti. Hikâyenin kalanını öğrenme hevesiyle ileri doğru hareket etti. Raghu, ağzı ve gözleri kocaman açılmış, ona bakıyordu.

Aralarına sessizlik çöktü. Bir sigara yaktı ve devam etti:

“Dövüş hazırlıklarının telaşında beş kardeş bir şeyi unutmuş: Kadına, aralarından en çok hangisini sevdiğini sormayı. Onlara göre kadın sadece oynayacakları, uğruna kavga edecekleri, güzel, cansız bir oyuncak bebekten ibaretmiş. Kadının duyguları onları ilgilendirmiyormuş. En sonunda, beklenmedik bir anda, kadın patlamış. Beş kocasını çağırıp, önünde sıra halinde dizilmelerini söylemiş. Yüzlerine bakarak, ‘Hepinizden eşit şekilde nefret ediyorum!’ diye bağırmış. ‘Hepinizden, solucanlardan ve çürümüş yemekten iğrendiğim gibi iğreniyorum.”

“Beş kardeş nutukları tutulmuş dururken, anne yorgun bir sesle sormuş: ‘Çocuğum, neler diyorsun sen böyle? Bunları iyice düşünüp de mi söyledin?’”

“Evet, düşündüm.’ Sesi, güçlüymüş. ‘Düşünmeden asla bir şey yapmam. Doğru düzgün tanımadığım bir adamla bile üzerine biraz düşündükten sonra kaçtım. Ama artık kafamdakileri söylemeliyim. Bu adamları sen tükettin. Onları ne kadın ne erkek yapan sensin anne!’”

“O an, bütün bu kavgaların sebebinin kendisi olduğunu fark etmiş kız. İyi bir ailenin bütünlüğünü yok ettiğini anlamış. Kalbi sızlamış. ‘Ulu Durga, bu nasıl bir ceza böyle. Böyle bir trajediye sebep olacağımı bilsem, ailemi ve evimi terk edip sevdiğim adamla kaçır mıydım hiç... Önceki hayatımda ne günah işledim de böyle bir cezaya layık görüldüm?’”

“En sonunda, bu ailede kan dökülmemesi gerektiğine karar vermiş. Bu anne, onun yüzünden gözyaşı dökmemeliymiş.”

“O gece, herkes uyurken, evden kaçmış. Erkek kıyafetleri giymiş, başına bir türban bağlamış, yüzüne sahte bıyık takmış ve terk edilmiş sokaklarda cesurca yürümüş. Ona bunu yapması için güç veren, kararının kutsallığıymış. Yürümüş, ormanları, tepeleri aşmış ve belirli bir tepenin zirvesine varmış. Tepenin zirvesi, çalılıklar ve ufak ağaçlarla kaplıymış. Zehirli yılanlarla bezeli ağaçların ortasında, düz bir kayaya oturmuş. Gözlerini kapatmış ve dua etmeye başlamış. O andan sonra gözlerini açmamış. Oturduğu yerden kımıldamamış. Kefareti uzamış da uzamış. Üstündeki gökyüzü kararmış, bulutlar parçalanmış ve yağmur yağmaya başlamış. Güneş ve don gelip geçmiş ama kız, bu mevsim değişikliklerini fark etmiyormuş. Duyuları, başka bir uyanışın gelişini bekliyormuş. Seneler, seneler sonra, etrafında bir tapınak belirmiş. O zamana kadar, altın bir heykele dönüşmüş kız. Pandavapuram’ın bakirelerinin ve evli kadınlarının koruyucusu olmuş.”

“Aynı taş ve altın heykel hâlâ oradadır,” diye devam etti adam. “Dindarlar oraya akın etmeye başlayınca, tepenin zirvesi temizlenmiş. Kocaman avlusu olan bir tapınak inşa edilmiş. Vadiden oraya çıkan merdivenler yapılmış. Tapınağın geliri artınca, alıcıları çıkmış. Bu alıcılar kimlermiş, biliyor musunuz? Hikâyedeki beş kardeşin soyundan gelenler.”

Hikâyeyi bitirdiğinde, hikâyeyi kime anlattığını düşününce, gülesi geldi. Dünyadan bihaber bir kız ve hiçbir şey bilmeyen küçük bir çocuk.

“Ama Pandavapuram’ın hikâyelerinin sonu yoktur,” diye düşündü.

ON ÜÇ

Saat dokuz buçuğu geçmişti.

Shayamala, Deviedathi'nin o gün de okula gitmek için hazırlanmadığını fark etti. Odasının kapısına gitti ve içeri baktı. Deviedathi, bir sandalyede arkasına yaslanmış otuyordu. Önünde açık bir kitap vardı ama o, uzaklarda bir yere bakıyordu. Solgun yüzü, bir tabakayla öylesine kaplanmıştı ki, neredeyse tanınmıyordu. Shyamala acıyla, son birkaç gündür, o adam eve geldi geleli, Deviedathi'nin değiştiğini düşündü.

Burada geçirdiği günlerde onu ayartmış olabilir miydi? Ama Deviedathi yle kolay kolay etkilenen biri değildi. Her şeyini kaybetmesine rağmen, bunca zaman dimdik durdu. İnsanlar, hem arkasından hem yüzüne karşı türlü türlü şeyler söylediğinde, boyun eğmedi. Deviedathi hep başı dik yürüdü; tek dayanağı cesaretiydi. Belki de için için ağlıyordu bunca zamandır. Kim bilir?

Deviedathi'nin yüzünden hiçbir şey anlaşılmıyordu.

“Deviedathi,” diye seslendi hafifçe.

Devi hareket etmedi. Shyamala tekrar seslendiğinde irkilerek uyandı. Kucağındaki kitap yere düştü.

“Ne oldu?”

“Bugün de mi okula gitmeyeceksin?”

“Hayır.”

“Dün okulun temizlikçisi geldi. Sanırım idareci ondan neden okula gelmediğini öğrenmesini istemiş.”

“Ama izin dilekçesi göndermiştim.”

“İzin hakkının kalmadığını söyledi.”

“Ama istediğim zaman ücretsiz izne çıkabilirim. Kendimi iyi hissetmiyorsam elimden ne gelir?”

“Neyin var? Doktora gitmelisin, kendini kötü hissediyorsan.”

“Gerek yok.”

“Ama sadece böyle oturursan...”

“Oturmak beni yormaz.”

“Bak Deviedathi...” Shyamala yaklaştı, sandalyenin kolunu tuttu ve Devi'nin gözlerinin içine bakarak devam etti: “Birkaç gündür farkındayım bu durumunun. O adam bu eve adımını attığından beri yüzün donuk, ifadesiz. Hiç böyle olmazdı sana. Neden değiştin?”

Devi cevap vermeden yere baktı. Shyamala, yüzündeki ifadesizliği anlayamıyordu. Ama bu ifadesizliğin derinlere kök saldıığını seziyordu.

Sesinde öfke, üslubunda bir meydan okumayla sordu: “Kendine niye eziyet ediyorsun böyle? Söylesen gitmeyecek mi sanki?”

“Kim?”

“O odada kalan adam.” Shyamala tam karşıdaki kapalı kapıyı işaret etti.

“Şt... Yavaş konuş...” dedi Devi parmağını dudaklarına götürerek. “Adam içerde.”

“Bırak duysun,” dedi Shyamala biraz daha yüksek bir sesle. “Duysun istiyorum zaten!”

“Shyamala,” Devi sert bir sesle konuşuyordu, “adama git diyemem, bunu yapabilecek gücüm yok.”

“Neden? Eğer git demeye çekiniyorsan, ben söylerim. Benim için hiç sıkıntı değil.”

“Ona söylemeye çekiniyor değilim. Fakat... Fakat çok uzun zamandır bekliyordum onu. Bu kadar zamandır beklediğim adamı gönderecek kadar deli miyim sence?”

Shyamala'nın gözleri şaşkınlıkla açıldı. “Edathi, neler söylüyorsun sen? Onu mu bekliyordun? Onu eskiden mi tanıyordun? Pandavapuram hakkındaki hikâyelerinin yalan olduğu apaçık ortada.”

“Hayır küçüğüm, hikâyelerin hepsi doğru.”

“Bu tuhaf şeyleri düşünüp kafanı karıştırıyorsun. Yeterince duyarsan, bir yalan, gerçekmiş gibi gelmeye başlar. Kullandığı hile bu. Daha başından anlamıştım bunu. Adamın olmasına bu kadar kolay geldiğini düşününce... Zavallı Edathi.”

“Oltaya falan gelmedim ben, Shyamala.” Devi, hülyalı bir sesle konuşuyordu, hafızasında bir şeyler arıyormuşçasına. “Yıllardır, sadece bu adamı tuzağa düşürmek için, bir ağ örüyorum. Onu daha önce yüz yüze görmedim. Ama bir gün buraya geleceğini ve ağıma düşeceğini biliyordum. Her gün onu bekledim. Sabrım sınırına ulaşmıştı bekleyip durmaktan. Eskiden, her gün okuldan eve geldiğimde sana sorduğum soru bana mektup gelip gelmediydi. Abinden mektup beklediğimi düşünmüş olmalısın. Kardeşini değil, bu

adamı bekliyordum. Çok gece, tren istasyonundaki bankta oturup gelişini bekledim. Aç gözlerimle yüzünü, kuzeyden gelen tek trenden inen yolcuların yüzleri arasında aradım. Yolcuların arasında seyahatten yorulmuş yüzlü, büyük bir bavul taşıyan genç bir adam var mıydı? Genç bir adam, ban-yan ağacının altında bekleyen taksi şoförüne Kalarippadam evine nasıl gideceğini sormuş muydu? Günlerce bekledim. Ama geldiği gün, onu karşılamak için istasyonda değildim. Bu bile onu rahatsız etmedi. Bir araba tuttu, yolu buldu ve buraya geldi. Sağ olsun, gönlü zengin biri. Bana kızdığını, evi bulmaya bile tenezzül etmeyip döndüğünü düşünsene bir? Düşüncesi bile korkunç...”

“Yeter,” dedi Shyamala. “Duyacağımı duydum. Bu ev hakikaten lanetlenmiş. Önce Kunhikuttan. Sonra bu adam, şimdi de sen. Zamanla ben de delireceğim.”

Devi gülümsemeye çalıştı. Ama beyhudeydi; zira ortaya çıkan şey, gülümsemenin beceriksiz bir kopyasıydı. “Dediğin doğru. Tamamen büyüdükten sonra sen de benim gibi olabilirsin. Hayal kurabilme yeteneği, insan hayatının lanetidir.”

“Bu felsefi zırvaları dinlemek istemiyorum daha fazla!” dedi Shyamala sertçe. “Eski Deviedathi’mi istiyorum ben. Kunhikuttettan seninle evlenip buraya getirdiğinde, seni ilk gördüğüm anda sevmiştim. Senin gibi olmak istedim. Saçını yapışını, küçük siyah pottunu sürüşünü, kısa bluzları giyişini, hatta yürüyüşünü ve gülüşünü bile taklit etmeye çalıştım. Ne zaman kavga etseniz, Kunhikuttan’a kızardım. Abim olduğunu unutturdum. O bile sivri dilli olduğumu biliyordu. Ama işlerin senin için daha da zorlaşacağını düşünerek kendimi tutuyordum.”

“Artık benim için endişelenme. Hayatım kendi ellerimde artık.”

“Senin için endişelenmeden duramıyorum. Geceleri yataкта uyuyamayıp dönüp durduğunda ve sonra hafif uykuna dalarken parça parça sözler mırıldandığında, bu adama bütün kalbimle bela okuyorum. Huzurunun bozulmasının tek sebebi bu adam.”

“Şşt. Yavaş, adam içerde.” Devi, parmağını tekrar dudaklarına götürdü.

Shyamala kendini kontrol edemiyordu. Sesi, öfkeyle titriyordu: “Bağıracağım. Sadece o değil, herkes duysun diye bağıracağım...”

Kapı açıldı, adam odadan çıktı. Üstüne beyaz *dhoti* ve beyaz gömlek giymişti, elinde bavulunu tutuyordu.

Kapının girişine yaslandı ve, “Sabah sabah ne konuşuyorsunuz böyle?” diye sordu.

“Senin hakkında konuşuyorduk,” dedi Shyamala kin dolu bir sesle.

“Shyamala...” Devi’nin sesi yükselmişti. Shyamala onun yüzünün sinirden kızardığını, gözlerinin alev aldığını gördü. Birden sustu. Ama söylenmeye devam etti, içinde kaynayan öfkeyi tutamıyordu.

Sanki bütün bunlar bir şakaymış gibi öylece duruyordu adam. Sonra, “Konuşmanızın içeriğini bilmiyorum ama en azından burada kaldığım birkaç gün içinde ilk defa benim hakkımda konuştun.”

Devi aceleyle, “Senin hakkında konuşmuyorduk,” diye açıklamaya çalıştı.

“Zahmet etme, duyduğum her şeyi,” dedi adam. “Siz benim hakkımda bir şey konuşmasanız bile buranın insanları, erkekleri çoktan konuşmaya başladı.”

“Bırak konuşsunlar.” Devi’nin yüzünde nefretten başka bir şey yoktu. “Bu insanlar ve erkekler bu zamana kadar neredelermiş? Bir adam beni eski bir kilim gibi attığında kimse çıkıp ne yapıyorsun dememişti. Şimdi de onlardan korkmamı mı bekliyorlar? Hiç de korkmuyorum.”

Adam tekrar güldü. “Böyle düşünüyor olman güzel. Ama ben gitmeye karar verdim. Bu ailenin huzurunu kaçırmak istemiyorum.”

“Kim sana huzurumuzu kaçıırıyorsun dedi ki?”

“Durumun farkında olmam için birinin söylemesine gerek yok.”

“Senin neyin farkında olup neyin olmadığının önemi yok. Seni buraya ben getirdim. Ben git diyene kadar kalabilirsin.”

“Ya kalmak istemiyorsam?”

“İstemiyormuş!” Devi’nin dudaklarında çarpık bir gülümseme belirdi. “Neyi sevip sevmediğin, ne istediğin, ihtiyaçların kimin umrunda? O kadar yolu hür iradenle mi, istediğin için mi teptin sanki?”

Adamın buna cevabı yoktu. Yüzü karardı. Sanki bütün ümidini yitirmiş gibi, bir yüzden ötekine baktı.

Devi’nin yüzü sertleşti. Sert bir sesle konuştu: “Söyleyeceklerimi aklına kazı. İmkânsız şeylere kalkışma. Hayal kırıklığına uğrarsın. Buradan gitmiyorsun. İstesen de gidemezsin. Gelmeni ben emrettim, seni buraya ben getirdim ve yıllardır ördüğüm ağıma düşürdüm. Bu zincirlerden bu kadar kolay kurtulacağını mı sandın?”

Adam, kadının delici bakışlarına dayanamayarak, hursuzca kafasını çevirdi.

Devi aynı tonda devam etti konuşmasına: “Şunu sakın aklından çıkarma: Kontrolün, sağ elimin parmaklarındaki iplerle benim elimde. Ağın düğümlerini esnetmediğim takdirde kaçamayacaksın. Ve benim de yakın zamanda öyle bir şey yapmaya niyetim yok.” Bağırarak kahkaha attı kadın. Her şeyi yok eden ve aynı zamanda her şeye hükmeden bir kahkahaydı. Adam gerildi.

Zayıf bir sesle, “Yarın sabah gitmem için tehdit edildim.”

“Kim tehdit etti seni?”

“Buranın erkekleri.”

“Onlardan korkuyor musun?”

“Hayır.”

“Öyleyse?”

“Bu evin, siz ikinizin, benim yüzümden adının kötüye çıkmasını istemiyorum.”

“Adımız mı çıkacakmış? Sebep?” Devi, tekrar çarpıkça gülümseye çalıştı. “Seni ben çağırdım ve ben buraya getirdim. Bu mesele beni ilgilendirir. Başkalarının karışmaya hakkı yok.”

“Shyamala’yı da düşünmemiz lazım ama.”

“Düşüncelerimizin veya öngörülerimizin ne anlamı var ki? Kaderinde ne varsa katlanmak zorunda. Ben de zamanında hayaller kuruyordum. Şimdi halime bak.”

Adam bir şey söylemedi.

“Öyleyse,” dedi ve bavulunu omzundan alıp buyurdu, “bunu götür odana koy. Şimdilik buradan ne zaman gideceğim

diye düşünmene gerek yok. Zamanı gelince ben sana söyle-
rim. O zamana kadar evin, bu oda...”

Kadının emreden gözlerinin karşısında bir aptal gibi du-
rurken, eski bir anı sızdı zihnine. *Kafur* ateşinin önünde alev
alev yanan bir kadın, kırmızılara bürünmüş, saçları salın-
mış, alnı *kumkum*dan kızarmış.

Adam, ellerini birleştirip dua etmeye başladı.

Mırıldanarak, “Tanrıça, ulu Ana, koru beni,” dedi.

Boğazı kurudu.

ON DÖRT

Raghu okuldan gelir gelmez odaya girdi. Raghu'yla beraber Muthassi de girdi odaya. Adam koltuğa oturmuş, başını geri yaslamıştı. Muthassi kamburunu çıkarmış, sopasına dayanarak geldi, dişetlerini göstererek adama gülümsedi.

“Kunhikuttan’la sık sık görüşüyor musunuz evladım?” diye sordu. Adam, soruya cevaben evet veya hayır demedi.

Adamın bir şey dediğini sanan kadın, elini kulağının arkasına koyup, “Evet mi dedin?” diye sordu.

Adam, Raghu’ya, “Muthassi’ye onunla görüşmediğimi söyle,” dedi.

Raghu elleriyle işaretler yapıp yüksek sesle, “Babamla görüşmüyormuş!” dedi.

Muthassi anlamış gibi kafasını salladı. Alçak, yorgun bir sesle devam etti: “Hâlâ sık sık hastalanıyor mu? Tabi, bacak kimsesi yokken nasıl hastalanmasın?”

Cevabı Raghu verdi: “Bilmiyor!” Kadın daha fazla bir şey sormadı, iki kat kamburlaştı, kendi kendine söylenecek odadan çıktı.

“Muthassi’nin kulakları duymuyor,” diye izah etti durumu Raghu. “Ne kadar sesli konuşursan konuş, dediklerini tekrarlatır.”

Adam bu konuya ilgisizdi. Raghu bavulunu açıp içindekileri karıştırmaya başlayınca, sabırsızlıkla, “Niye açtın bavulu?” dedi.

“Hiç, öylesine...”

“Kapat o zaman.”

Çocuk, denileni isteksizce yaptı ve koltuğun yanında dolanmaya başladı. Sonra durup, “Bugün tepenin zirvesine gidecek miyiz amca?” diye sordu.

“Hayır.”

“Ama dün beni götürceğini söylemiştin...”

“Bugün gitmeyeceğiz.”

“Ama neden?”

Soruya cevap vermedi, yüzünü çevirip papaya ağacının meyvelerini gagalayan kargaları izledi.

“Annemle Shyamaledathi’ye bugün gideceğimizi söyledim ama.”

“O zaman söyle onlar götürsün.”

Raghu, amcasının, mızızlanmasından hoşlanmadığını anladı. Konuyu değiştirdi.

“Ne zaman gideceksin amca?”

“Nereye ne zaman gideceğim?”

“Pandavapuram’a.”

“Niye soruyorsun?”

“Oraya giderken yanında beni de götüreceğini söylemiş-tin. Beni oradaki bir okula yazdıracaktın. Yeşil bir otobüse binecektim...”

“Yeter,” dedi sertçe. “Sonra bakarız. Şu an bir şey söyleyemem.”

Bariz bir sinirle sigarasını yaktı.

Raghu koltuğa tırmandı, adamın yanına oturdu ve yüzüne bakarak, “Kızdın mı amca?” diye sordu.

Adam buna cevap veremedi. Devi girdi odaya. Kan kırmızısı sari ve bluz vardı üzerinde. Alnında büyük, kırmızı bir pottu ve yivinde kumkum... Dudakları betel yaprağı çiğ-nemekten kızarmıştı. Yüzüne, giydiği kıyafetlerin kırmızısı yansyordu.

“Raghu, Dinu seninle oynamaya gelmiş. Hadi dışarı çık da oynayın,” dedi kadın. Adam, kadının sesinin, bastırılmış bir duyguyla titrediğini sezdi.

Raghu gidince kadın kapıyı kapadı ve sürgüledi. Kargalar papaya ağacındaki kavgalarına devam ediyorlardı. Meyvenin yarılmış karnından siyah tohumlar düştü.

Gözlerini, kadının suratından kaçırdı.

Kadın yanına oturduğunda, koltuğun diğer ucuna doğru hareket etti.

“Kime kızgınsın? Bana mı?” diye sordu kadın.

Bu soruya bir cevabı yoktu.

“Bu kadar çekingen olma. Yüzüme bak ve söyle. Hiç bana kızabilir misin?”

O kırmızı aleve tekrar bakacak cesareti yoktu.

“Uzun zamandır ilk kez öğlen uykusu çektim bugün,” diye başladı Devi anlatmaya, “ve o uykuda uzun zamandır görmeyi istediğim bir rüyayı gördüm. Tren raylarının ötesindeki, koloninin arkasında kalan açık alanı biliyorsun. İkimiz oraya oturmuş konuşuyorduk. Ne konuştuğumuzu hatırlamıyorum. Sanırım espri yapıyordun çünkü sürekli kahkaha atıyordum. Bana birkaç kere ‘dışlek’ dediğini hatırlıyorum. El arabalı çocuktan fıstık aldın ve her gülüşümde bir tanesini ağzımın içine attın. En sonunda güneş battığında ve sis çıktığında, alandan çıktık ve çitle çevrili portakal bahçesindeki patikada el ele yürüdük. Hava çok soğuktu. İkimiz de kırmızı yün giyyorduk. Patikada başka kimse yoktu. Sol elinle beni sardın ve konuştun durdun. Islak patikada uzun süre yürüdük sanıyorum. Uzun saçlı bir genç adam gelip bana ısıklık çaldığında ona küfürler ettin. Biraz daha yürüdük ve bahçenin sonundaki çiti gördük. Kapısı açıktı. Uzun bir süredir yürüdüğümüzü unutup kapıdan dışarı çıktık. Sonra kapının, arkamızdan gürültüyle kapandığını duyduk, dönüp baktığımızda kapıya yaslanmış koca bıyıklı bir adam gördük. Adamı bir yerlerden tanıyordum, ama çıkaramadım. ‘Geç oldu, çok yürüdük, geri dönelim hadi,’ dedim sana. Elini omzuma koydun, göğsümü çimdikledin ve korkmamamı söyledin. ‘O kapı kapalı olsa bile gidebileceğimiz başka yollar var,’ dedin. Ama ben titriyordum. Kapıya yaslanmış, gözlerini bize dikmiş adamın görüntüsü beni korkuttu. Nereye gidersek gidelim bizi takip edecekmiş gibiydi. ‘Hayır!’ diye çılgılık attım. ‘Geldiğimiz yoldan dönelim. Sadece o yolu biliyorum ben. O yoldan dönelim!’ diye tekrarladım bağırarak. Beni rahatlatmak için bir şeyler söyledin ama ben, dediklerine aldırmış etmeyerek, kapıya doğru koştum. Beni takip edeceğini düşünmüştüm.

Ama olduğun yerden kıpırdamadın. Önüme döndüğümde adamın, göğsünü şişirmiş karşımda durduğunu gördüm. Gergin dudaklarında çirkin bir gülümseme vardı. İrkilerek, bıyığını atınca ve kaşlarını birleştirtince, adamın Kunhikut-tan'ın yüzüne sahip olduğunu fark ettim. Çığlık atmış olmalıyım. Bağırarak uyandım...”

Kadının anlattıklarını dinledi, yüzüne bakmadan. “Güzcelce yalan söylemeyi öğrenmişsin,” diye mırıldandı.

“Yalan değil bu, gerçek,” dedi Devi sertçe. “Görmediğim bir rüyayı niye anlatayım, elime ne geçer?”

“Ben de tam olarak bunu merak ediyorum.”

“Bana inanmak zorunda değilsin. Ama sıçrayarak uyandım ve uzun bir süre öylece uzandım. Hareket etmeye korkuyordum, kâbusun bataklığına gömülmüştüm. Sonra, acaba bu kadar zaman sonra gördüğüm bu rüyanın sırrı ne olabilir diye düşündüm. Uzun zamandır beklediğim rüyanın sonu beni niye bu kadar korkuttu acaba?”

Adam aniden ona doğru döndü: “Ben söyleyeyim. Benim anlattığım hikâyelerin uydurma olduğunu kanıtlamak için sen de hikâyeler yarattın. Yalanı yalanla alt etmeye çalışıyorsun.”

“Hayır, asla!” diye inkâr etti Devi hemen. “Senin söylediklerin doğru olduğu gibi, benim şimdi söylediklerim de doğru. Kimse gerçeği uzun süre saklayamaz.”

“Bütün bunları neden söylüyorsun? Gerçekte Pandavapuram’a hiç gitmedin. Bu köyden dışarı adımını atmadın.”

“Evet, Pandavapuram’a gittim. Kunhikuttettan’a tahsis edilen evde kaldım. Sen de yan evde kalıyordun.”

“Düpedüz yalan bu dediklerin.”

“O zaman söyle bakalım, tren raylarının ötesindeki açık alanı nereden biliyorum? Ya da açık alanın ötesinde tel örgülü bir portakal bahçesi olduğunu? Açık alan, mülteci kolonisi ve bir portakal bahçesi... Bütün saydıklarım gerçek değiller mi?”

“Evet.”

“Öyleyse?” diyerek baktı adama zaferle.

“Bilmiyorum,” acizce yüzünü kapadı adam. “Hiçbir şey bilmiyorum.”

“O zaman ben sana anlatacağım.”

Kadın konuşmaya başladığında, tiksintiyle yüzünü çevirdi. Sıcak bir el omzunu tuttu. Sıcak nefesi yanaklarına değdiğinde mücadele etmeye çalışsa da, gücünün yetmediğini anladı ve pes ederek kıvrıldı.

Devi konuşuyordu:

“Pandavapuram'daydım. Kunhikuttettan ve ben sarıya boyanmış evde, önce birbirimizi severek, sonra birbirimizle kavga ederek, iki veya üç yıl geçirdik. Buraya dönüp tek başıma kaldığımda, sürekli yan evde sen değil de başkası olsaydı acaba ilişkimiz yine bu kadar kötüleşir miydi diye düşündüm bir süre. Kızları ağına düşürmekte uzmandın. Yüzünde hep bir gülümseme olurdu. Herkes kanardı o gülüşüne. Kunhikuttettan ne zaman gece nöbetinde olsa, pencerenin yanına kurulup, elinde bir sigara, gözlerini bizim eve dikerdin. Bakışların, perdeleri bırak duvarları bile delip geçecek kadar güçlüydü. Başlarda seni ne zaman orada görsem kaçıp saklanırdım. Sana karşı sadece nefret ve tiksinti duyuyordum. O zamanlar gereksiz yere sırtan insanlardan nefret ediyordum. Seni yakınımda görecektim olursam sana lanetler okuyup yüzüne tüküreceğim diye planlar kuruyordum

kafamda. Gücümü bunun için toplamıştım. Sonra, nasıl bilmiyorum, kalbimdeki buzlar yavaş yavaş erimeye başladı. Seni izlemeye başladım, üstelik sen fark etmeden yaptım bunu. Tam olarak kaç tane gömleğin ve pantolonunun olduğunu ve ne renk olduklarını biliyordum. Bir gün aklıma fesat bir fikir gelmişti. O gün bir parça kâğıdın içine bir Bektaşî üzümünü koyup sana atmıştım. O kâğıda ne yazdığımı çok iyi hatırlıyorum. Sana en çok mavi gömlek ve siyah pantolonun yakıştığını yazmıştım...”

Durdu ve adamın yüzünü eliyle kendi yüzüne doğru çevirdi, sanki söylediklerinin doğru olup olmadığını soruyormuşçasına.

“Devi, ne yapıyorsun sen?”

“Bana Devi demene gerek yok. ‘Dişlek’ diyebilirsin bana,” dedi gülümseyerek. “Dişlerimin güzel olduğunu biliyorum.”

Bir süre sessizce durdu ve sonra devam etti: “Atan olan genç adamın hikâyesini hatırlıyor musun? Hani şu demircinin...”

“Hikâyeyi duydum. Ama adı üstünde hikâye sadece. Zampara ırkı diye bir şey yok.”

“Bütün hikâyeler sadece hikâyeden ibarettir. Senin, benim, Pandavapuram’ın, hatta bu dünyanın hikâyeleri de...”

Adam, kadının bir sonraki hamlesinin ne olacağını merak etti. Kadın, bir çalkantı içerisindeydi. Birbirinden bağımsız bir sürü şey hakkında konuşuyordu. Böyle şeyleri hiç çaba harcamadan nasıl uydurabiliyordu? Ve sonunda, sinirden delirene kadar konuşup da kan beynine sıçradığında her şeyi unutup onun kollarına mı atacaktı kendisini?

Devi, adamın düşüncelerini aynı hızda takip ediyordu.

Korkaklığı onu eğlendiriyordu. Egosunu ayaklarının altında tekrar ve tekrar ezmeye, hayatını mahvettiği için özür diletmeye ve en sonunda güçlü bir tekmeyle onu bataklıkta boğmaya can atıyordu.

Kadın devam etti: “Zavallı Kunhikuttettan, hiçbir şeyden şüphelenmedi. Hiçbir şey belli etmeden yakınlaştın onunla. Yavaş yavaş bizi daha sık ziyaret etmeye başlasan da, art niyetin olduğundan şüphelenmedi hiç. O zampara yüzünü çok iyi sakladın. Gece nöbetine gittiğinde eve göz kulak olmanı bile istedi senden. Bu sorumluluğu üstlenmek için can atmıştın. Eve göz kulak oldun tabii, gözlerini bir dakika bile üzerimden ayırmayarak. Beni, bin ipli ağıyla tuzığa düşürdün. Nöbeti olmadığı gecelerde kocamın yanında, sıkıntılı kafayla ve soğuk bedenimle yatarken, yan evde, hapsedilmiş bir hayvan gibi volta attığını biliyordum.”

“Yatak odamızda yaşadıklarımızı bir zamparanın kıskançlığıyla hayal etmiş olmalısın. Bu kıskançlık yüzünden, kocamın patronuyla konuşup gece nöbetine daha sık kalmasını sağlamış olmalısın. Bana, onun için bir sürü zahmete girmen sebebiyle ne kadar iyi bir insan olduğunu söylediğinde, yüzüne gülemiyordum bile. O günden beri zihnim çok huzursuz...”

“Ama...” dediğini duydu adamın hafifçe.

Adamın konuşmasına izin vermeden devam etti: “Ama hiç sevişmediğimizi söylemek üzereydin, değil mi? Doğrudur. Ve bu da benim en büyük başarısızlığımdır. Sevişmek için bir kere bile bir adım atsaydım, çatılardan sana sahip oldum diye bağırırdım. Ama tabii, senin buna yüreğin yoktu. O kadar korkaktın ki, senin için açık bıraktığım arka kapıdan

dalıp odama bile gelemedin. Damarlarımı bir erkeğin ateşiyle dolduracak yürek yoktu sende...”

Görülür biçimde zayıf düşmeye başlamıştı adam.

Yüzünü yastığa gömdü.

“Soyunup yanına gelsem bile kafanı aynen böyle saklardın muhtemelen.”

“Yeter, sus artık!” diye bağırdı adam.

“Susmayacağım,” dedi tükürerek.

“Bilmek istiyorum, neden mahvettin hayatımı? Neden kocamı benden ayırdın? Neden arzuladığın vücuda sahip olmaya teşebbüs bile etmedin?”

“Seni seviyordum... Seni seviyordum.”

“Tüh! Seviyormuş!”

“Neden bunları söylüyorsun? Amacın ne Devi?” Soğuk, zayıf sesi kadını daha da kızdırdı.

“Neden mi? Nedenini bilmek istiyorsun, öyle mi? Seni mahvetmek istiyorum. Durga gibi, çıplak bedeninin üstünde dans etmek istiyorum, kanından *kumkum* sürmek istiyorum, bağırsaklarını süs olarak takmak istiyorum... Sadece sana değil, senin gibi her adama yapmak istiyorum bunları...”

“Devi...”

Devi, adamın sesinin, yaşlı bir kırma köpeğin uluması gibi çıktığını düşündü.

“Şu pencereyi kapa,” dedi kadın sert bir sesle.

Adam aniden ayağa kalktı ve gerginlikle kadına baktı.

“Kapa dedim sana!” Kadın bağıırıyordu.

Gözlerinin içi alevlendi. Adamın önünde yanan ateş, titredi... Saçının yivindeki *kumkum* dağıldı ve yüzünü

kızılaştırdı. Saçını saldığında, *thechi* çiçekleri saçından ya-
tağā düştü. Eşsiz parfümü odaya yayıldı ve adamı bir örtü
gibi sardı. O gözlerden, dudaklardan çıkan arzu kıvılcım-
ları adamın etrafında alev aldı. Adam, ellerini terli boynuna
bastırdı ve soğuk havayı içine çekti. Saçının içinden geçen
parmaklar kafatasında sıcak dalgalar yarattı. Dışarıda rüz-
gâr tıslıyordu. Tıslamaya sayısız yılanlar katıldı. Esen rüz-
gâr, ince yağmur tanelerini taşıyordu. Su taneleri, yanan yü-
züne düştü.

“Kapat şu pencereyi...” Kadının titrek sesi kulağının di-
binden geliyordu. Yavaşça, ses çıkarmadan kapadı pencereyi.

Sonra da yorgunca, ateşin içine düştü.

ON BEŞ

“Mutlu musun?” diye sordu Devi kendisine, koyu karanlığa bakarken.

“Bütün öfken, kinin ve gururun buhar olup uçtu mu?”

Yanan dudaklarını ısırarak mırıldandı: “Hayır, hayır...”

Kişi, intikam arzusunun gelip geçici, derinlere kök salmayan, yüzeysel bir şey olduğunu anladığında ne olurdu?

Hissettiği, intikam bile değildi artık. Duygularının arasından, bütün bunların üzerinde bir şey çıkarmaya çalıştığında; yüzler yarattığında ve birini okşadığında, birini yumruklarıyla dümdüz ettiğinde, birine sadece öfkeli bakışlar attığında, birine dişini geçirip kanattığında... O zaman ne olacaktı?

Ne kadar aptalca...

Bu, intikam arzusu muydu? Kime karşıydı bu arzu? Kunhikuttetan’a mı? Bu zayıf zamparaya mı? Haberinin bile olmadığı birtakım ilişkilere mi?

Shyamala ve Raghu, yandaki yatakta birbirlerine yakın uyuyorlardı. Loş ay ışığında Shyamala’nın dudaklarında hafif bir gülümseme belirdi. Rüya görüyor olmalı. Muhtemelen, gençliğini yansıtan renkli bir bahçede dolaşıyordur. Onun

kâbuslar görmesine var daha. Umarım, Pandavapuram denen teselliye aramak zorunda kalmaz asla.

Raghu döndü ve uykusunda bir şeyler mırıldandı. Pandavapuram'daki tren rayları, yeri sarsıp ışık hüzmeleri saçarak geçip giden akşam trenleri, küçük yüzlerin camlarına yapışık durduğu yeşil otobüsler, hepsi şu an karşısında olmalı.

Pandavapuram'ın gerçek olduğuna inanıyor. Trenle gidebileceğin büyülü bir dünya olduğunu sanıyor. Ve herkesi Pandavapuram'ın gerçek olduğuna inandırmaya çalışan adam, kuyruğunu kıstırmış, boynu bükük, yanmış yüzünü dizlerinin arasına gömmüş, gözüne bir damla uyku girmez halde odada bekliyordu. Adamın korkağın teki olduğunu bilse de, en azından kaçma teşebbüsü gibi bir direniş emaresi beklemişti ondan. Donmuş bir yaratık gibi, hiç direniş göstermeden teslim olmuştu. Artık adamın yüzünü hatırlayamıyordu. Ancak, geldiği gibi yok olan o yüzde beliren şaşkınlık ifadesini hatırlayabiliyordu.

Artık gururla gülebiliyordu.

Devi, böyle bir yüzleşmeyi beklemiyordun. Yıllarca biriktirdiğin her şeyin patladığı bir an; sen bunu bekliyordun. Büyük bir patlamanın ardından her şeyin sakinleşeceğini, zihninin tekrar huzura kavuşacağını umuyordun. Ama onun donuk teslimiyeti, seni umutlarından alıkoydu.

Bunun için mi günah çıkardın, tanrıçanın tapınağında dualar ettin, onu buraya getirdin? Bu yüzden mi dikkatle ördün içinden kaçış olmayan ağını?

Bu, adamın zaferi değil miydi?

Kadının mağlubiyeti?

Artık adam, savaşı kazandığı için kendisini teselli edebilecekti.

İnşa ettiği her şey, karttan bir kule gibi yıkılıyordu.

Devi, bağırarak ağlamak istedi. Uzanmış, tavanı izliyordu. Zihni, aralarındaki çekişmenin kazançlarını ve kayıplarını hesaplamanın anlamsız olduğunu söyledi ona. Ama hâlâ düşünüyordu; hayır, hepsi boşa gitti. Direnmeye çalışsaydı, direnmek namına tek bir söz bile söyleseydi zevk alabilirdim, onu öyle bir mahvederdim ki bir daha kafasını kaldıramazdı. Ancak boynunu büküp deliğine dönmesi. . . Bu bir zafer değildi. Zekice hamleleriyle yine kazanıyordu. Pandavapuram'ın çekici hikâyeleriyle karşımda duramayacak artık. Artık sadece boynunu büküp benden kaçınmak için çaba sarf edecek. Beni yenmenin tek yolunun bu olduğunu anladı.

Raghu bağırarak uyandı. Ellerini ve ayaklarını çırpıyordu, ona sesleniyordu.

“Raghu,” diye seslendi hafifçe.

Aldığı cevap bir başka bağırıydı.

“Gel, yanımda uyu.”

Hâlâ ağlamakta olan çocuk, yarı uyur vaziyette, düşe kalka yanına geldi. Kadın çocuğu sardı, ıslak gözlerini ve yanaklarını öptü. Çocuk hâlâ titriyordu.

“Kâbus mu gördün?”

Çocuk, yüzünü, kadının göğsüne gömdü ve sığınağını bulmanın verdiği rahatlıkla, “Evet,” dedi.

“Ne gördün?”

Çocuk, kâbusu hemen hatırlayamadı. Bir süre sonra, hıçkırıkları azaldığında, titrek sesiyle kadının kulağına mırıldadı: “İstasyonda treni beklerken... Kayıp raylara düştüm...”

O an tren ısıık almaya başladı... Ve trenin lokomotifi korkunç bir sesle üzerime gelmeye başladı...”

ocuk sonrasını düşünemiyordu bile. Korkuyla ürperdi ve kadına sarıldı.

“Korkma,” eliyle sırtını sıvazlayarak çocuğu rahatlatı. “Ben buradayım. Korkacak ne var?”

“Dştğmde sana seslendim. Ama sen platformda o adamla birlikte bana glyordun.”

Kadın, beyninden vurulmuşa dönmüştü. Çocuğa daha sıkı sarıldı ve yüzünü çocuğun boynuna gömdü. “Asla yavrum. Annen aslayle bir şey yapmaz. Bir sen varsın hayatımda. Sensiz asla bir yere gitmem...”

Raghu kendisini daha iyi hissetti. Sırt st uzanmış, düşünüyordu. Uzun bir zaman sonra, uykunun, kâbusun zincirleri gevşediğinde, annesinin ıslak yanaklarına dokundu ve sordu: “Giderken beni de yanında götürecek misin?”

“Nereye giderken?”

“Pandavapuram’a.”

“Elbette götüreceğim. Gidersem, seni de yanıma alacağım.”

“O adam izin verecek mi peki?”

“Nereye gitmek istiyorsa gitsin o. Biz beraber gideceğiz.”

“Sadece ikimiz mi?”

“Evet.”

“Trene binmekten korkmayacak mısınız?”

“Sen yanımdayken hiçbir şeyden korkmam.”

ocuk bu cevabı beğense de, daha soracakları vardı.

“Pandavapuram’da kimler var?”

“Baban orada.”

“Kime benziyor?”

“Senin büyümüş haline.”

“Beni tanıyacak mı?”

“Tabii ki tanıyacak.”

“Ama beni hiç görmedi, nasıl tanıyacak o zaman?”

Kadının buna verecek bir cevabı yoktu.

“Hadi uyu artık, geç oldu,” dedi kadın.

Kadına yanaştı ve gözlerini sımsıkı kapadı çocuk.

Pencereden içeri soğuk bir yel esti. Raghu o esintinin okşamalarıyla çabucak uykuya daldı. Zavallı çocuk. Devi, parmaklarını çocuğun saçında gezdirdi ve düşündü: Sonunda o da kâbus görmeye başladı. Kâbuslar, ona çok erken yaşta eziyet etmeye başladı. O da Pandavapuram'ı gerçek sanıyor. Pandavapuram'ın benim için sadece bir ihtiyaçtan ibaret olduğunu bilmiyor.

Pandavapuram, muazzam bir ihtiyaç.

Kunhikuttettan'ın beni neden paçavra gibi attığını bilmiyorum. Söktüm ve tekrar ördüm, ölçtüm, tarttım ama bir sonuca varamadım. O adamı hiç çözemedim. Şimdi burada oturmuş, kendilerini zihnime teslim etmeyen anları çağır-maya çalışıyorum. İçinde mantık olan bir geçmiş istiyorum. Kunhikuttettan beni neden terk etti? Ne yaptım ki ben? Evet, her şeyin bir nedeni var. Bu nedeni ararken bahaneler, Pandavapuram'daki tapınağın tavanındaki kristal avizeler gibi parlalar. Geçkin tonlarda birtakım yüzler önümden geçiyor. Aralarından bir tane seçiyorum ve zamparama hayat veriyorum. Artık bunun gibi birtakım meçhul ilişkilere inanabiliyorum. Bunun gibi bir zamparayla yakın bir ilişkim olduğunu bilseydi, Kunhikuttettan beni kesinlikle terk ederdi.

Üst üste yığılmış avuçlar dolusu umutlarla inşa ettiğim Pandavapuram, beni bile korkutan bir gerçeğe dönüştü. Şimdi Pandavapuram'ı hayal ediyorum. Şimdi sadece Pandavapuram hakkında düşünebiliyorum. Ben hayal ardına hayal kurdukça, Pandavapuram gerçek oluyor.

Pandavapuram bir teselli. Sadece bir teselli.

Pandavapuram, teselliye ihtiyaç duyan zihinlerde şekil alır.

ON ALTI

Bir akşam daha. Işığın girmediği odanın köşesinde duran adamı gördü. Yüzündeki ifade tam olarak görünmüyordu. Ama kadın, adamın ona bakacak gücünün olmadığını biliyordu. Salınmış saçlarını tarayıp toplarken, hafifçe konuştu: “Sonunda geldin demek. Bir gün geleceğini adım gibi biliyordum.”

Adam bir şey söylemedi.

Devi alçak sesle konuştu: “Hayır. Seni sorgulamaya niyetim yok. Gece beni yatağında bir başıma bırakıp gizlice kaçan korkaklığın artık umrumda bile değil. Evet, başlarda karanlıkta ve korkunç yalnızlığın içerisinde kalmakla lanetlendiğimde, uzun süre ağladım. Bana hiç merhamet göstermeyeceğini biliyordum. Bilmem nereden gelen genç bir adam tarafından kandırılıp ona gençliğimi ve güzelliğimi vermem benim için ne ifade ettiğini bir düşün... Neden bunu tekrarladığımı soruyorsun. Çünkü bu tekrardan zevk alıyorum. Ben gençliğimi ve güzelliğimi ona verirken ve sen, benim yüreksiz kocam, zamparamla yüzleşemeyip dışarıda bir ayak izi bile bırakmadan kaçıp giderken, sana acımayayım da ne yapayım?”

Köşede, bir yanına meyilli, tek bir kelime söyleyemeden, hatta köşeden başka bir yere hareket bile edemedi-
öylece duruyordu. Devi, adamın yüzünü yakından görmeye
veya yüzüne yansıyan duyguları okumaya çalışmadı. Fısıltıyla konuşuyordu: “Sonra, tohumun karnımda filizlendi.
Bir çocuk oldun ve karnımı tekmelemeye başladın. Kafanı
karnımın duvarlarına vurup serbest bırakılmak için ağla-
dın. Bana bahsettiğin cenini içimde tutsak ettim. Ama onu
yok etmedim. Çünkü büyüüp de korkaklığının, ihanetinin
bir kanıtı olmasını istiyordum. Hamile olduğumu söyledi-
ğimde nasıl patladığını hatırlıyor musun? Belki de kendinde
bunu yapabilecek yeteneğin olmadığını, sadece bir zampara-
nın beni hamile bırakabileceğini düşünmüştün. Öyle olsun.
Belki de ne senin ne benim tanıdığım Pandavapuram’ın sa-
yısız zamparaları yüzünden mahvoldu benim hayatım, belki
de onlar yüzünden bana duyduğun şüpheler katlandı. On-
ları tanımadığımı söylediğimde bana inanmakta güçlük çe-
kiyorsun, değil mi? Onlar hakkında konuşup durdun, böy-
lece benim zihnimde onlara bir yer vermiş oldun. Onları
yakından tanıyor gibiyim artık. Bugünlerde, zamparaların
pürüzsüz, parlak yüzlerine sahip bir grup genç adam ge-
yor gözlerimin önünden. Artık aralarındaki küçük farkları
bile ayırt edebiliyorum, kokularından bile tanıyabiliyorum
her birini. Aralarından birini çağırıp buraya getirdim. Şaşırdın mı? Şu an burada, bu evde, yan odada...”

Odanın köşesindeki gölge, dövülmüş bir yılanın başı
gibi hareketlendi. Devi, Kunhikuttan’ın alçak sesini duydu:
“Bütün bunlardan neden bahsediyorsun? Geçmiş geçmiştir.”

Sesinde hiç kendine güven yoktu. Sesinin zayıflığı ka-
dını eğlendirdi. Bir kakhakanın boğazına bir çığlık gibi

dolduğunu hissedebiliyordu. Saçlarını savurup, Kunhunni-maman'ı alt eden, *pala*⁴¹ ağacının altındaki *yakshi*⁴² gibi, çığlık çığlığa gülmek istedi.

Konuşmasına devam etti: “Bunları neden söylediğimi mi soruyorsun şimdi? Çünkü duymalısın söyleyeceklerimi. Mağlubiyet dediğin şeyi nasıl zafere çevirdiğimi anlamak zorundasın. Kıskançlıkla, belki de şüpheyle baktığın Pandavapuram'ın zamparalarını teker teker çağırıp buraya getireceğim. Onları bu eve, bu odaya getireceğim. Ve onların erkekliklerini, egolarını ezeceğim; onların üzerinde dans edeceğim, onları dize getireceğim...”

Adamın ürktüğünü sezdi. Adam, her sözcüğü, kafasına atılan bir tekmeymiş gibi hissediyordu.

“Korkağın tekisin.” Kadın bunu tekrarlamak, tekrarlamak ve tekrarlamak istiyordu.

Adam hiç konuşmadı. Devi'ye, adam, örümcek ağlarıyla dolu köşeye daha da sinerken kesik kesik nefes alıyormuş gibi geldi. Zalim bir zevkle, konuşmasına devam etti:

“Şu an beni arzuluyorsun, değil mi? Saklamaya çalışma. Seni çözdüm artık. Yıllar sonra, yağmurla ıslanmış bu gecede, araziye gizlice girip camıma tıkladın. Başka ne sebep-ten olabilirdi ki? Kocam olma hakkından feragat edip de, bana gelip bir zamparanın ürkekliliğiyle kapıyı açmamı istedin. Buraya geldiğinden beri, gözlerinden saçılan acınası arzuyu izliyorum. Hâlâ beni istiyorsan, sana buna ulaşmanın kolay yolunu söyleyeceğim. Önümden sıra halinde geçen sayısız zamparaların arasında sana bir yer vereceğim.

41 Pala: İçinde vampirlerin yaşadığına inanılan tropik bir ağaç. (ç.n.)

42 Yakshi: Hint mitolojisinde vampir benzeri kadın. (ç.n.)

Ama bir şartla. Sen sıranın sonuna geçeceksin. Eski kocam bile olsan, sıraya uyman lazım...”

Devi, söylediklerine güldü. Kahkahası şiddetlendi, daha şiddetli bir hâl aldı. Yorulana kadar güldü. Yorulunca bir an için durdu. Sonra tekrar güldü. *Pala* ağacının altındaki vampir de böyle mi gülüyordu? Kim vampiri ağaca mıhlamak yerine eve girmesine izin verdi?

Kunhunnimaman, su deposunun yakınındaki tapınakta yapılan festivalde Kathakali’yi⁴³ izlerken, Ammukutty’nin doğumunun zamanının geldiğini hatırladı. Oradan ayrıldığında kadın iyiydi. Ve Kathakali’nin çekimi onu cezbedtiğinde, hiç düşünmeden çıktı geldi. Ama şimdi, bir şeyler ters gidiyormuş gibi hissediyordu. Oturduğu yerden sıçradı. Hizmetçisi Raman Nair ona eşlik etmeyi önerse de, kabul etmedi. Bir şey olursa, Raman buradan olanları görüp yardımına gelebilirdi. Palmiye yaprağından meşaleyi yaktı ve hızlıca yürüdü. Asfaltlı yolu ve Kalari evini geçip tanrıça tapınağına yaklaştığında, *pala* çiçeklerinin kokusu burun deliklerine hücum etti. Oradan geçip festivale giderken, *pala* ağacının çiçek açmamış olduğunu hayretle düşündü...

Kunhikuttan yavaşça, loş ışığa doğru bir adım attı.

“Gitmeye mi karar verdin?” diye sordu Devi küçümseyen bir ses tonuyla. Adam bir şey demeye çalıştı. Kelimeler anlaşılmıyordu.

“Ee, neden geldin buraya? Anlamıyorum.” Devi’nin kaşları çatıldı. Dudaklarında hâlâ çarpık bir gülümseme vardı.

“Ben... Ben...” Kekeliyordu: “Seni görmeye geldim, Devi.”

43 Kathakali: Klasik bir Hint tiyatro oyunu. (ç.n.)

“O zaman neden Devi tapınağına gitmedin?” Tekrar bir kahkaha attı. Kunhikuttan’ın renginin atmasını canice bir zevkle izledi.

Kunhunnimman, ateşten, üç gün yataktan çıkamadı. Korkudan, yüzünde çibanlar çıkmıştı. Gözlerinden, isimsiz bir korku okunuyordu. Gözlerinin altı kırış kırış olmuştu. Birkaç kere uykudan sıçrayarak uyanıp etrafa bakındı. Hastalandığından beri tek kelime konuşmadı. Hafiften açık olan ağzını bile kapatmadı. Yeğenleri, son nefeslerini teker teker saydı. En sonunda kurumuş dudaklarından içeri *Gangajal*⁴⁴ damlattılar...

Kunhunnimman, *pala* ağacının altında bir vampir tarafından yakalanmıştı; büyük amcası tarafından kandırılan genç bir kız. Daha sonra evin kutsal odasına giren de bu vampirdi...

Kunhikuttan öne doğru iki adım daha attı ve Devi’ye tereddütle baktı. Kadının, önüne geçip gitmesine izin vermediğinden korkuyor olmalıydı. Devi’nin gözleri üzerinde geziniyordu. Yaşlanmıştı. Kafasının tepesindeki saçların bir kısmı dökülmüştü. Azalan saçlarında gri teller vardı. Yüzünün rengi atmıştı. Sola meyilli yürüyordu. O an, adama acıdı. Bir an için her şeyi unutmak, her şeyi gömmek, ona sorular sormak istedi: “İyi misin Kunhikuttettan? Nerelerdeydin bunca yıldır? Zor zamanlar mı geçirdin? Çok acı çektin mi? Geçmişini unutalım. Seni affetmeye hazırım. Ama neden bu kadar yorgun ve hastalıklı görünüyorsun?”

Kunhikuttan tereddütlü adımlarla kapıya doğru yürüdü. Kadının gözlerinden kaçınıyordu.

44 *Gangajal*: Hindistan’da kutsal kabul edilen su. (ç.n.)

Biri kapıyı tıklattı. Kunhikuttan olduğu yerde donmuş gibi durdu. Korkmuş gözlerle Devi'ye baktı.

“Gelen Shyamala olmalı,” dedi Devi. “Seni görmemeli. Pencereden çık. Kimse bilmez buraya geldiğini böylece.” Demir parmaklıklı pencereye işaret etti.

Shyamala kapıyı açıp odaya girdi. Şaşırarak, “Kiminle konuşuyordun Deviedathi?” diye sordu.

Devi, adamın durduğu yere doğru baktı. Adam pencereden dışarıya eriyerek akmıştı.

“Abinle,” dedi Devi sesini alçaltarak.

“Kunhikuttettan'la mı?” Shyamala duyduklarına inanamamışçasına ona baktı. “Ne zaman geldi? Geldiğini bilmiyordum. Nereye gitti?”

“Bak, şuradan gitti.” Devi pencereyi işaret etti.

“Hep şaka yapıyorsun.” Shyamala yatağı toplamaya başladı, gülüyordu. “Ben de gecenin bu vakti kim geldi diye merak ediyordum.”

“Gelen benim kocam, senin de abindi,” dedi Devi. “Başka gelecekler de var. Ama onları tanımazsın sen Shyamala. Hepsi Pandavapuramlı zamparalar. Gerilmene gerek yok. Onları buraya ben getirmeye çalışıyorum.”

“Neden?” Shyamala gülmemek için kendisini zor tutuyordu.

“Her şeyi anlatsam da anlamazsın. Deli olduğumu düşünürsün sadece. Ancak bir gün benim durumuma düşersen anlarsın.”

“Geç oldu, ışığı kapatayım mı?” diye sordu Shyamala.

Devi anlaşılmayan bir şeyler mırıldandı.

Uyku tutmamış halde öylece uzanıyorken, bir sıra genç adam, Devi'nin zihninden yürüyüp geçti: Pandavapuram'ın zamparaları.

ON YEDİ

Bahçe kapısından iki adamın girdiğini gören Devi, ön verandadaki sütunun yanına gitti. Adamlardan biri gri saçlıydı, safran rengi *kurta* giyiyordu. Öteki kara, şişman, genç bir adamdı. Genç adam keskin gözlerle ona baktı ve diğer adama bir şeyler fısıldadı. Sonra, ciddi bir ses tonuyla sordu: “Ammalu Ana burada mı?”

“Muthassi içeride.”

“Çağır lütfen.”

“Kendisi iyi değil.”

“Fark etmez, çağır gelsin.”

“Kim geldi diyeyim?”

Genç adamın sabrı tükeniyor gibiydi. Bıyığının ucunu düzeltti ve sert bir ses tonuyla: “Biz söyleriz ona kim olduğumuzu,” dedi.

“Muthassi ağır işitiyor.”

“İşitebileceği şekilde konuşmasını biliyorum.”

Devi tekrar tereddüt etti: “Ama sizi tanımıyorum.”

“Birazdan tanırsın!” diye kükredi genç adam. “Seninle tartışacak vaktimiz yok. Yapacak başka işlerimiz var. O kadar

işin içinde bir de bu bela çıktı başımıza. Neyse, burada doğup büyüdüğümüz için harekete geçmeden önce Ammalu Ana'yla konuşalım dedik. Gelişimizin sebebi bu.”

Adam konuşmasını bitirene kadar Devi neden geldiklerini anlamıştı. Demek sonunda köyün gençleri gelmişti kapısına. Ne de olsa ahalinin ahlâkı tehlikedeydi. Ahlâkı korumak onların sorumluluğuydu. İçinde biriken gülme arzusunu zor zapt etti. Sütunun önüne doğru birkaç adam attı.

“Öyleyse siz?” diye sordu tekrar. “Kim olduğunuzu söylemek nezakettendir.”

Genç adam kızgınlıkla bir şey söylemeden önce, *kurta* giymiş olan onu durdurdu ve konuştu: “Bu Ramakrishnan Nair. Karayogam’ın müdürü. Ben de Karayogam’ın başkan yardımcısıyım. Adım Achutha Kurup. Beni tanıyor olabilirsin, öğretmen hanım.”

“Tanıyorum. Neden geldiğinizi de anladım şimdi.”

“Çok iyi,” dedi Ramakrishnan Nair alaycı bir ses tonuyla. “O zaman o konuyu konuşmamıza gerek yok. Öylesine bir meseleyi açıklamaya çalışmak utanç verici bir şey.”

“Unni Menon Efendi göndermiş olmalı sizi...”

“Menon Efendi’nin bir şey demesine gerek yok. O bir şey demese bile insanlar konuşuyor artık.”

“İnsanların konuşacak daha ilginç şeyleri yok mu?”

Ramakrishnan Nair, Kurup’a doğru başını manalı manalı salladı ve konuştu: “Tavrının böyle olacağını söylemiştim sana, değil mi? Herkes söylediğinde bile inanmadın buna. Al, şimdi kendin gör. Bu kızların küstahlığı yok mu!”

Kurup iç çekti.

“Kalarippadam Ailesi’nin görkemli günlerine şahit olmuş insanlar için bu dedikodular düşünülemez bile,” dedi Kurup acı dolu bir sesle. “Bak k     m, parayı ve gücü kaybetmiş olsa da, ailenin nesiller boyunca elde ettiği bir saygınlığı var. Eğer senin yüzünden onu da kaybederlerse...”

Devi sinirle tepki verdi: “Ne yaptığımı ima ediyorsun?”

“S ylememize gerek yok, ne olduğunu biliyorsun. Her şeyi bir kenara bırak, en azından Unni Menon Efendi’yi düşün. Toplum içinde kafasını kaldıramaz oldu!”

Ramakrishnan Nair, Kurupettan’ın ılımlı konuşmasından hoşnut değildi. Bu yüzden söze karıştı: “Onun bunun hakkında konuşarak zamanını harcama. Bize kalırsa sorun oldukça basit. Bu iş böyle devam edemez. Kalarippadam Ailesi’nin adının ve saygınlı ının benimle bir alakası yok. Bu sizi ilgilendirir. Ama eğer bir Nair kadını uygunsuz davranışlarda bulunursa, bunun sonuçları toplulu umuzun bütün genç erkeklerini etkiler. Ve ben Karayogam’ın müdürü olduğum sürece böyle bir şeye izin vermeyece im.”

“Hangi Nair kadını uygunsuz davranışlarda bulunuyormuş?” diye sordu Devi so uk a.

“Bak Deviamma,” dedi Ramakrishnan Nair tehditk r bir sesle: “K stahlı ın da bir sınırı var. Bir kadın fazla k stahlaşırsa süpürgeyle d v n derlermiş eskiden. Sen buralı değilsin. O zaman neden gelip de başımıza böyle belalar a ıyorsun?”

“Sebepsiz yere gelmedim buraya, evlenip de geldim.”

“Ve böylece, zavallı adamın dertleri de başladı. Masum bir çocuktu. Ka tı ı yolda hâlâ ot çıkmıyor.”

“Bazı kadınlar böyledir Ramakrishnan Nair,” dedi Kurup. “Bir erkeğin hayatına girdiklerinde, erkek, yılan oynatıcısı tarafından yakalanmış bir yılanla dönüşür.”

Devi, içindeki öfkenin kaynamaya başladığını biliyordu. Yaptığı her şeyden sonra, hayatımı mahvettikten sonra bile onu övecek, savunacak insanlar var demek. Köyün cesur genç erkekleri de kendi yorumlarıyla kapıma geliyor. Suç hep kadınındır. Erkekler hep suçsuzdur. Karşısındaki yerel reislerin suratlarına tüküresi geldi. Kendini güçlkle zapt edebildi.

“Dolayısıyla,” Ramakrishnan Nair’in acelesi vardı, “son bir uyarıda bulunmak için geldik. Meseleye direk müdahale edip olay çıkarmayalım diye düşünüp Unni Menon Efendi’den meseleyi konuşarak halletmesini istemiştik. Bir kere de değil; iki, üç kere hem de... Bir faydası olmadı...”

“Bana bir şey söylemedi.”

“Nasıl söylesin? Bu eve asla girmeyeceğine yemin etmişti. Senin gibi insanlar, böyle uygunsuzca davranırken, neden birlikte yaşadıkları saygın insanları düşünmüyor?”

“Saygınlık...” Devi’nin gülesi geldi. “Herkes gündüz saygındır. Karanlık çökünce düşer maskeler. Evime girecek olursa onu süpürgeyle kovalayacağımı biliyor. Bu yüzden etti o yemini.”

“Öyle olsun bakalım. Bunlar sizin sorunuz,” diye devam etti Ramakrishnan Nair. “Sadece şunu söyleyeceğim, bu son uyarım: Yarın gün ağardığında buradan gidecek.”

“Ve eğer gitmezse...”

“Ben biliyorum yapacağımı. Ondan daha beterlerini gördüm. Yabancılar köyümüze gelip öyle kasıla kasıla yürümezler etrafta. Gitsin kendi memleketinde yapsın yapacağını.”

Ramakrishnan Nair daha fazla konuşmak üzereydi ki Kurup onu durdurdu ve daha ılımlı bir şekilde konuştu: “Sen bu akşamdan kurtul ondan. Akşam giderse kimse bilmez. Son otobüs dokuz gibi kalkıyor. Onu yakalarsa kasabaya gidebilir. Bırak, unutulsun her şey. Bütün bunların hiçbir anlamı yok. Hâlâ gençsin. İnsanlar zamanla unutacak bunları. Gençler, gençliğin ateşiyle hatalar yapabilir neticede.”

Ramakrishnan Nair gitmeye başlamıştı. Döndü, “Gidiyoruz!” diye bağırdı. “Umarım dediklerimizi aklına kazı-mışsındır.”

Devi bir şey söylemedi. İçinden bir şey söylemek gelmedi. Sadece, adamların dertlerini düşününce, gülesi geldi. Vah zavallı reisler!

Koridora girdiğinde, adamı orada beklerken buldu. “Kimdi onlar?” diye sordu adam.

“Köyün reisleri. Buraların namus bekçileri.”

“Ne dediler?”

“Ah, bir sürü şey söylediler,” dedi Devi tembelce. “Çok dikkat etmedim dediklerine. İnsan, sadece kendisini ilgilen-diren şeylere dikkatini vermelidir.”

“Hmm,” diye homurdandı adam.

Shyamala, ağlamaktan gözleri kızarmış bir halde, mut-fakta duruyordu. Devi şaşırarak baktı ona. Shyamala’yı ilk kez ağlarken görüyordu. Yüzüne nefret, acizlik ve keder yayılmıştı.

Devi’yi görünce elleriyle yüzünü sildi.

“Ne oldu Shyamala?” diye sordu Devi.

Shyamala hemen cevap vermedi. Devi, kızın yüzünün sinirli bir hâl almaya başladığını gördü.

Bir süre sonra, “Edathi, ne yaptığını sanıyorsun sen?” diye sordu.

“Nasıl yani...”

“Seninle tartışmaya çalışmıyorum. Sana öğüt verecek halim de yok. Ama şunu unutma, bu adam geldiği gibi bir gün gidecek. Biz yine burada yaşamak zorunda kalacağız.”

“Orası kesin.”

“Peki bu esnada herkesle kavga etmemiz doğru mu?”

“Ben kimseyle kavga etmedim. Bazı insanlar kavga arıyorsa benim elimden ne gelir? Kendi sorunlarımı kendim hallediyorum, sen hariç başkalarının işlerine karışmıyorum. O zaman niye başkaları benim işlerime karışsın ki?”

“Seninle tartışmıyorum. Doğanı biliyorum.” Bir süre durdu ve sert bir ses tonuyla devam etti: “Boğuluyorum burada. Lanetlenmiş bu ev. Günlerdir huzur içinde uyuyamıyorum. Ne zaman gözlerimi kapasam kâbuslar görüyorum. Bıktım artık. Belki bir gün uyandığında ben de gitmiş olurum.”

“Shyamala, ne saçmalıyorsun sen?”

“Bıktım artık Edathi. İnsanlar, hakkımızda bunca şey söylüyorken, daha nasıl böyle devam edebiliriz? Fakirliğe ve ağır işlere dayanabilirim. Ama kafam huzur içinde olmazsa...”

Devi ona acıdı. Elini kızın omzuna koydu ve konuşmaya başladı: “Dediklerini anlıyorum küçüğüm. Ama inan bana lütfen, en azından sen inan bana. O adamla aramda düşündüğün gibi bir şey yok. Onunla aramızda çok daha derin bir ilişki var. Anlatsam da anlamazsın. Yıllardır bekliyorum onu. Onu beklemekle geçti günlerim. Günahlar çıkardım, *mantra*lar okudum onu çağırmak için. Sence bunları niye yaptım?

Gururunu ayaklarımın altına almak için sadece. Kunhikut-tettan dâhil, her erkekten nefret ediyorum.”

“Ee, onu alt edebildin mi bari?” diye sordu Shyamala alayla.

“Hayır, edemedim,” dedi Devi. “Yüzünü kuma gömüp teslim oldu.”

Sesi tekrar sertleşti aniden. Yüzü ciddileşti. Dinç bir şekilde konuştu: “Ama henüz her şey için geç değil. Buradan gitmesine izin vermeyeceğim. Erkekliğini uyandıracam, sonra tekrar ve tekrar, kafasını kuma gömene kadar çiğneyeceğim ayaklarımın altında onu.”

Adam, odasından konuşulanları duydu ve korktu. O gecenin anısı, gözlerinin önünden bir kâbus gibi geçiyordu.

Olanlar tekrarlanır mıydı? Odada volta atarken, bu cehenneme neden geldim, diye düşündü. Beni siyah iplerle bağlayıp sürükleyerek hangi karanlık güç getirdi buraya?

Ve neden? Neden?

Bir neden bulamadan volta atmaya devam etti. Gri-siyah zemindeki ayak izleri birbirinin üzerine bindi.

Tel örgülerin ötesindeki alanda yer alan kulübelerde, lambalar gözlerini açtılar. Samanyolu gökyüzünde belirginleşti. Gece, usulca geldi. “Bu odadaki son gecem,” diye düşündü adam. “Yarın buraya bir grup insan gelecek, bağıracaklar. Evin dışında durup bana meydan okuyacaklar. Azıcık cesaretin varsa bir kadın gibi evde saklanma da dışarı gel, diyecekler.” Vücudu, tek başına beş, altı kişiyle başa çıkacak kadar güçlüydü. Ama kana susamış bir güruhla nasıl başa çıkacaktı? Kudurmuş bir dalga gibi içeri geleceklerdi, onu tutup dışarı sürükleyeceklerdi. Bağrıışlar ve bir bandodan

gelen m z k sesleri eşliğinde kalabalığın içerisinden sürükleyip sokağa atacaklardı onu.

Eskiden sahip olduğu azıcık cesareti de yitirmişti.

O geceki mağlubiyetinden beri, bütün gücü bir buz parçası gibi erimişti. Köyün g c l  erkeklerine meydan okurken, şimdi elinde kendisini şeytan gibi, alev gibi saran kadından kurtaracak derman bile kalmamıştı.

“Kaçmalıyım. Bu gece ka malıyım,” diye tekrarladı sanki ezberliyormuş asına. Her tekrarında, kendine olan güveni azaldı. En sonunda, kaçacak gücünün olmadığını anladı. Bu oda, onun yarattığı bir büyü çemberinin içindeydi.  emberi kırıp ka amıyordu. Oda, onun kodesiydi. Bütün hayatını bu odada, kadının kölesi olarak geçirecekti. Geceleri, saçları bir vampir gibi salınmış halde, yivinde *kumkum*, üzerinde kırmızı elbiseler, kırmızı diliyle gelecekti; ona saldıracak, onu emecekti.

Vücudu bu duvarların arasında  r yecekti.  r yecek, zamanla daha da soluk olacaktı. Sonra da toz olacaktı. İnsan kokulu toz, hafif bir esintiyle, bütün odaya yayılacaktı.

Daha sonra, damarları kan ve enerji dolu başka bir zampara gelecekti Pandavapuram’dan, odaya gelecekti, o tozda ayak izleri bırakacaktı. Kadın onu da baştan çıkaracaktı.  nce baştan çıkaracaktı onu, sonra mahvedecekti.  eşit çeşit kokulu tozlar bu odada birikecekti. Değişik boyutlarda kemikler yığılacaktı odada. Ve o, saçlarını açıp, elinde bir kafatası, *Chamundi* ⁴⁵gibi dans edecekti kemiklerin ve tozların arasında.

Düşünürken g c s zleşti.

45 Chamundi: Hinduizmde tanrıça Devi’nin korkunç bir formu. ( .n.)

Pandavapuram'ın masalsı dünyası bilincinden çoktan silinmişti. Diğer hayallerin arasında kaybolmuş, tozla kaplanmıştı. Gözlerinin önünde sadece tek bir gerçek vardı artık: İçinden geçemediği büyü çemberi ve onu uzun parmaklarıyla kontrol eden, tırnaklarından kan damlayan Devi. Kadının yüzü artık akbaba gibiydi. Kana bulanmış gagasının arasından hayat, ince bir saça bağlanmış siyah bir muska gibi sallanıyordu.

Bağırarak ağlamak, dua etmek istedi.

Dışarıda kara bulutlar toplandı, gökyüzünü tamamen kapattı. Uzun palmiyelerin arasında şimşekler ve yıldırımlar çaktı. Yıldırımın ışığıyla kayalık tepeler aydınlandı, palmiyeler sallandı. *Pala* ağaçlarının altındaki yılanlar uyandı ve tıslamaya başladı. *Pala* çiçeklerinin ve yılan zehirlerinin kokusunu taşıyan bir rüzgâr, pencereden içeri esti.

Yağmur, çakıl taneleri halinde çatıya düşüyordu. Aniden, şimşegin ışığında, yolun sonunda kara bir şeklin hareket ettiğini gördü. Ürkerek düşündü: Bu, o!

Benden sonra gelecek olan, benden sonra bu odada toz olacak olan adam.

Yolu gelişine hazırla, o benim kurtarıcım. Yüzünü pencerenin parmaklıklarına dayadı ve yağmura, rüzgâra, şimşeğe bağırdı.

Uzun bir süre sonra, yağmurun öfkesi dindiğinde, gözleri bir süre kapalı, yerde öylece oturdu.

Ve sonra alelacele bavulunu toplamaya başladı.

ON SEKİZ

Gözlerini soğuk havaya açan Devi, etrafa bakındı. Sabah olmuştu. Titrek bir ışık giriyordu içeri. Yandaki yatakta kimse yoktu. Aceleyle kalktı ve mutfığa gitti. Shyamala yere oturmuş, çayını yudumluyordu. Raghu da onun yanında oturuyordu.

“Amma ağır uyudun anne!” dedi Raghu.

Dişini fırçalamak için macunu alırken Devi, Shyamala’ya: “Uyuyakalmışım. Adama çay verdiniz mi?” diye sordu.

“Kime?” Shyamala yüzünü kaldırdı.

“Odadaki adama.”

Shyamala’nın gözleri şaşkınlıkla kocaman açıldı: “Odada kim var ki?”

Devi sinirlendi. “Sabah sabah aklını mı kaybettin? Çayını sabah erken içmeyi sevdiğini bilmiyor musun?”

Raghu gülecek gibi oldu. “Kimden bahsediyorsun anne?”

“Baya gerçekçi bir rüya görmüş olmalısın Edathi.”

“İkiniz benimle alay mı etmeye çalışıyorsunuz? Odada değil mi? Gitti mi?”

Yüzünü bile yıkamadan adamın odasına koştu.

Oda açıktı. Kırık ayaklı tahta sandık ve sarılı hasır yerlerinde duruyordu. Odada kimse yoktu.

Nereye gitti?

Mutfağa geri döndü, endişeliydi. “Kimseye... Kimseye haber vermeden mi gitti?”

“Kimden bahsediyorsun Edathi?”

“Pandavapuram’dan gelen adamdan bahsediyorum.”

“Pandavapuram mı? Orası neresi?” Shyamala şaşkına dönmüştü. “Birinin oradan geldiğini mi söylüyorsun?”

Shyamala, duyduklarına inanamıyormuşçasına, dikkatle Devi’nin yüzüne baktı. Raghu’nın ağzı şaşkınlık içinde açık kalmıştı. Devi, ortada ters bir şeyin olduğunu anladı. Dün gece, uzun süren yağmurdan sonra bir ara bavulunu alıp gitmiş olmalıydı.

Ama nasıl?

Büyü çemberini nasıl geçti?

Devi aceleyle yüzünü yıkadı ve evin önüne çıktı. Islak çamura baktı. Hiçbir yerde ayak izi yoktu. Suyun çatıdan aktığı yerde, dün akşam içip dışarı attığı sigara izmaritleri yoktu. Etrafta yalnızca yağmurlu mevsimin soğuk esen rüzgârı vardı.

Yine de... Yine de...

Yine de gitmeden, en azından, haber verebilirdi.

Benden korktuğu için mi kaçtı? Yoksa insanların gelip onu yaka paça dışarı atacağından mı korkup kaçtı?

Raghu, kadının peşinden geldi ve sütuna sarılarak onu izledi. Bir süre sonra, “Ne arıyorsun anne?” diye sordu.

Balıkçı kadınlar, balık dolu sepetleriyle kuzeye giden yolda yürüyorlardı.

“Deviedathi...” Shyamala geldi ve kadını sarstı. “Ne oldu sana?”

Elini Shyamala’nın omzuna koyup gözlerinin içine bakarak sordu: “Shyamala, bana doğruyu söyle. Gitmesine sen mi izin verdin?”

“Doğruyu söylemek gerekirse, dediklerinden hiçbir şey anlamıyorum. Buraya kim geldi demiştin?”

“Birisi Pandavapuram’dan, Kunhikuttan’ın çalıştığı yerden beni aramaya gelmedi mi? Esmer tenli, güçlü bir adamdı hani?”

“Hayır.”

“Bir süre kuzey odamızda kalmadı mı?”

“Hayır. Hayır.”

“Boş ver. Şimdi anladım her şeyi. Gitmeden önce kendisi hakkındaki her şeyi zihinlerinizden silmiş. Hiçbiriniz hatırlayamazsınız onu artık. Ama ben hatırlıyorum. Çok iyi hatırlıyorum hem de. Tek ayak üstünde durup günah çıkardım onu buraya getirebilmek için.”

“Onu tanıyor muydun Edathi?”

“Evet. Pandavapuram’da yan evde kalıyordu. Kunhikuttan’ın evde olmadığı gecelerde, elinde sigarası, pencereden yatak odamı izlerdi. Sonra birbirimizi tanımaya başladık. Ve sonra, nasıl oldu bilmiyorum, yakınlaştık. Ne çeşit bir yakınlık olduğunu söylemekte güçlük çekiyorum. Her akşam, Kunhikuttan’dan habersiz, yürüyüşe çıkardık. Tren raylarını, açık alanı geçerdik, portakal bahçesinin arasındaki sisten ıslanmış patikada el ele yürürdük. Ondan hoşlanıyordum.”

“Ama,” dedi Shyamala şaşkınlıkla, “sen Pandavapuram’a hiç gitmedin Edathi, evlendiğinden beri bu evden çıkmadın.”

“Şşş,” Devi; kızı, parmağını ağzına götürerek susturdu. “Ona verdiğim sevginin yüzde biriyle bile karşılık vermedi bana. Hem korkak hem bencildi. Ben yakınlaşmaya çalıştıkça, korkuyla kaçardı benden. Bir zampananın kıskançlığını görmedim hiç onda. Onu hiç anlayamadım. Ama Kunhikuttettan benden şüphelendi. Beni evden attı. Ve sonra... Sonra zamparam beni yanına almak istemedi. Bunun için fazla korkaktı.”

“Edathi?” dedi Shyamala acıyla. “Neler söylüyorsun? Bu hikâyeleri nereden buldun?”

Devi, kızın söylediklerini duymamış gibi, kızgınlıkla devam etti: “Beni evden atınca buraya geldim. O zamanlar aklımda sadece o vardı. Uykusuz gecelerde, kurumuş yaprakların çıkardığı seslerin arasında onun ayak seslerini arıyordum. Yıllar geçti, beni bulmaya gelmedi. Ona olan bütün iyi duygularımı yavaş yavaş kaybettim. Ondan intikam almak için can atıyordum. Onu çağırıp bu evin dört duvarının içine getirmek istiyordum. Egosunu ezmek, onu mahvetmek, sonra da toz oluşunu izlemek için can atıyordum. O tozu alıp yivime sürecektim. Ve böylece, günah çıkarmaya başladım...”

Devi acıyla sordu: “Onu bu kadar çabuk mu unuttun? O odada bizimle kaç gün geçirdi.”

Soracak sorusu kalmamıştı. İçinden, hıçkırarak ağlamak geldi. Boğazı düğümlendi. Beni neden böyle kandırdın? Günah çıkardım, ağları ördüm ve seni buraya çağırdım. Ve beni bırakıp kaçarken ayak izlerini bile sildin. Kimse buraya gelip

günlerce kaldığını hatırlamıyor. Bütün o anılar, suya çizilmiş resimler gibi yok oldu...

Shyamala'nın, bir şey demeden, gözlerini silerek eve girdiğini görünce gülesi geldi. Zavallı kız. Adam onun zihninden kendisiyle ilgili tüm anıları yok etmiş.

Kurupettan'ı otobüs durağında gördü. Bakkalın yanındaydı, koltuğunun altında şemsiyesi ve çantası vardı, biriyle konuşuyordu. Kadını görünce ona yaklaştı.

"Nere gidiyorsun Devi Öğretmen?" diye sordu.

"Tren istasyonuna."

"Neden?"

"Birini bekliyorum."

Adam sadece homurdanarak cevap verdi.

Kadın birdenbire Kurupettan'a genç adamın gidişinden bahsetmediğini hatırladı. Adama bunu söylediğinde, adam da Shyamala ve Raghu gibi ağzı açık dinledi.

Kadın durumu izah etmeye çalıştı: "Sen ve Karayogam müdürü geçen gün evime gelmiştiniz, hatırlıyor musun?"

Adam şaşkınca öylece durdu. "Evine mi geldik? Niye?"

"Onu hemen evden yollamamı söylemek için. Eğer yollamazsam zorla, yaka paça çıkaracağınız konusunda uyar-mak için..."

"Kimi yaka paça çıkaracaktınız?"

"Pandavapuram'dan gelen genç adamı."

Kurup'un yüzündeki şaşkınlığın yerini aptalca bir sırıtma aldı. "Pandavapuram mı? Neredeymiş bu dediğin yer?"

Devi daha fazla bir şey söylemeden oradan ayrıldı. Genç adamın, kendisiyle ilgili tüm anıları sildiğini açıklasa bile

bu adam onu anlamazdı. Karayogam müdürü ve Unni Menon Efendi ve Shyamala... Hiçbiri onu anlayamazdı. Sırtlan gibi gülerlerdi. Deli olduğunu bile iddia ederlerdi. Deli olduğuna kanaat getirmeleri için üç, dört kişinin aynı fikirde olması yeterliydi.

Otobüs gelmişti. Kasabaya gitmek isteyen insanlar otobüse doluştu.

Yine tren istasyonundaydı. Aynı muz kabuğu, salya, balgam dolu peron. Aynı soğuk çimento bank. Banka oturdu. Kırmızı gömlekli yaşlı hamal, akşam güneşinin düştüğü yere oturup sigarasını tüttürdü.

Birkaç günlük aradan sonra tekrar trenlerin sığınağına dönmüştü...

Bu kutu şeklindeki kafeslerin birinden yolculuğun kokusuyla, nefes nefese inecek olan meçhul yolcuyu bekliyordu.

Bütün yolculuklar burada başlar.

Bütün yolculuklar burada sona erer.

İlkinin geldiği gün burada değildim. Ama o böyle şeylerden rahatsız olacak biri değildi.

Ya sonraki adam? O nasıl biri olacak acaba?

Pandavapuramlı zamparaların sırası uzuyordu.

İstasyon şefinin odasından hareketlilik sesleri geliyordu. İstasyon şefi, bir süre sonra, önlüğünü ilikleyerek odasından çıktı, koltuğunun altında çubuklarına sarılı bayraklar vardı. Guruvayoorappan'a seslendi ve hamala başıyla işaret verdi. Nasır olmayan ayağına yüklenerek yürüyen hamal, asılı demir parçasına gitti ve zili bir çeşit öfkeyle çalmaya başladı. Performansından memnun kalmasa da, sanki biri onu zorlamış gibi durdu, sonra peronun ucundaki raylara tükürdü.

Tren duman kusarak geldi. Bazı insanlar trenden indi. Sabah, kuzeye işlerine giden, ellerinde sefer tası taşıyan insanlar. Birkaç okul çocuğu, sepet taşıyan balıkçılar. Saçlarına sarı çiçek takmış, tütün kokan, kara, Tamilli kadınlar.

“Her şey aynı, hiç değişmemiş,” diye düşündü. Her gün tekrarlanıyor bütün bunlar. Aynı yorgun yüzler, aynı eskimiş ayakkabılar...

Banktan kıpırdamadı. Gözleri kalabalığı tarıyordu. Aralarında Pandavapuramlı genç bir adam var mıydı? Uzun saç, safran rengi bol *kurta*, siyah pantolon...

Kalabalık azaldı. Hayır. Bu trende değildi. Bugün de gelmemişti.

Yavaşça ayağa kalktı. Çıkış kapısından geçerken beyaz ceket giymiş sıska kara biletçi onu tanıyormuş gibi gülümsedi.

“Bugün de mi kimse gelmedi öğretmen hanım?”

Kafasını salladı.

“Ne zaman geleceğini bilmiyorsanız niye bekliyorsunuz?”

Cevap vermeden aceleyle uzaklaştı.

Biletçi onu takip etti, “Malu, bugünlerde derslere girmediğinizi söyledi.”

“Şey...”

“Sorun ne öğretmen hanım? Hasta falan mısınız?”

Tekrar mırıldandı.

Kadının cevap vermesini beklemeden devam etti: “Size bir şey söyleyeceğim, umarım kızmazsınız. Her gün buraya gelip beklediğinizi sadece ben biliyorum. Kimseye de söylemedim. Ama her gün gelip burada böyle beklememelisiniz. İnsanlar öğrenecek olursa...”

Devi'nin gülesi geldi. İnsanın özgürlüğüne ne kadar çok zincir vuruluyordu. Tren istasyonunda bekleme. Beklediğin misafirin gelince sende kalmasına izin verme.

Bunlara kim karar veriyor? Ellerine ve ayaklarına kimin zincir vurmaya hakkı var?

Otobüs hareket etti.

Şimdi trende olmalı, diye düşündü Devi. Pandavapuram'a üç günde varır. Gitsin bakalım. Kaybolsun ortalıktan. "Korkak, korkak..." diye söylendi defalarca.

Nasılsa kafanı ezdim, egonu derince yaraladım. Artık sokaklarda zampara kılığında dans edemeyeceksin.

Ama Pandavapuram'da daha çok zampara var. Zamanla hepsini çağıracağım, hepsinin zehirli dişlerini söküp atacağım.

Pandavapuram'a çiy düşüyordur şimdi. Bir iş gününün ardından, vücutları ve zihinleri yorulmuş kocalar, sürüne sürüne, aynı kalıptan dökülmüş gibi duran binalara giriyorlardır. Karıları, yüzleri zamparaların zehirli dudaklarından şişmiş, onları bekliyordur. Kocalarını karşıladıklarında, akıllarından zamparaların verdiği zevkler geçiyordur.

Gelsinler bakalım. Teker teker gelsinler. Devi dişlerini gıcırdattı.

Shyamala, evin önündeki sütuna yaslanmıştı. Yüzü ağlamaktan şişmiş, gözleri kızarmıştı.

"Neredeydin Edathi?" diye sordu titrek bir sesle.

"Tren istasyonunda."

"Neden?"

"Onu beklemek için."

"Kimi?"

“Pandavapuramlı zamparayı.”

Shyamala daha fazla soru sormadı. Gözlerini silip içeri girdi.

“Gelecek. Buradan uzak durmaya gücü yetmeyecek,” diye düşündü Devi. İlki bile onu beklediğim günde gelmemiştir. İkincisi de gelecek.

Belki yarın. Belki sonraki gün.